សៀវភៅណែនាំសហគមន៍ស្តីពីគោលនយោបាយ ការពារការផ្លាស់ប្តូរទីលំនៅដោយបង្ខំរបស់ ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី

សៀវភៅណែនាំសម្រាប់បណ្តាសហគមន៍ខ្មែរដែលទទួលរងផលប៉ះពាល់ដោយសារ
គម្រោងដែលផ្តល់មូលនិធិគាំទ្រដោយធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី

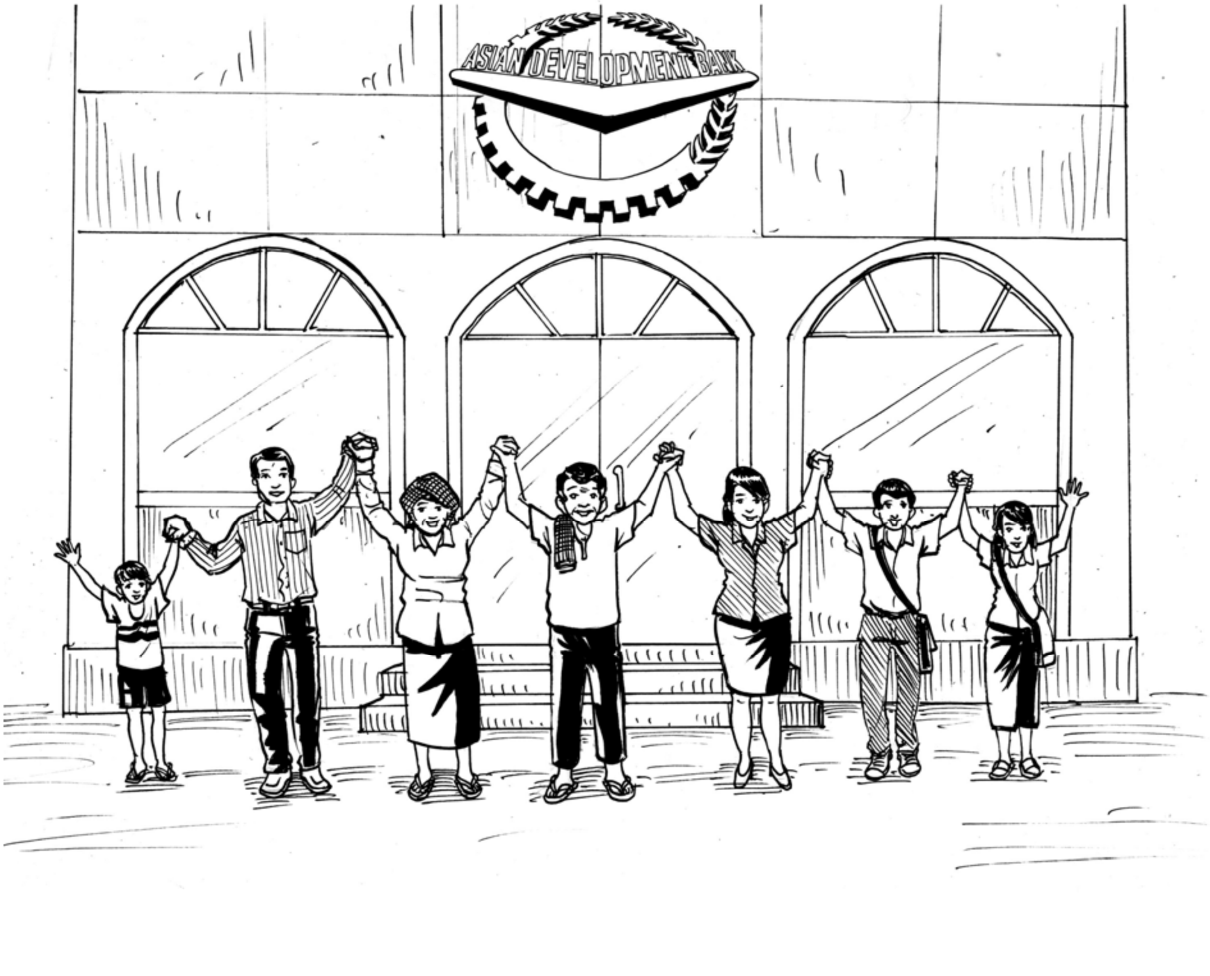

បោះពុម្ពផ្សាយដោយអង្គការស្ពានទៅកាន់សន្តិភាពកម្ពុជា

Bridges Across Borders Cambodia

រក្សាសិទ្ធិគ្រប់បែបយ៉ាងដោយអង្គការស្ពានទៅកាន់សន្តិភាព កម្ពុជា ឆ្នាំ២០១១

សៀវភៅណែនាំសហគមន៍ស្តីពីគោលនយោបាយការពារការផ្លាស់ប្តូរទីលំនៅដោយបង្ខំរបស់ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី

បោះពុម្ពលើកទី១: ខែឧសភា ឆ្នាំ២០១១

យើងលើកទឹកចិត្តឱ្យថតចម្លងផលិតឡើងវិញ ឬក៏យកលំនាំតាមផ្នែកខ្លះ ឬផ្នែកទាំងស្រុងនៃសៀវភៅនេះ ប្រសិនបើផ្នែកដែលបានផលិតឡើងវិញនោះត្រូវបានយោងដល់ការបោះពុម្ពច្បាប់ដើម និងចែកចាយជូនប្រជាពលរដ្ឋប្រើប្រាស់ដោយមិនយកប្រាក់ចំណេញ។ អង្គការ ឬបុគ្គលណាដែលចង់ថតចំលងផលិតឡើងវិញឬយកលំនាំតាមផ្នែកណាមួយ ឬផ្នែកទាំងស្រុងនៃសៀវភៅនេះក្នុងគោលបំណងធ្វើពាណិជ្ជកម្មត្រូវតែសុំការអនុញ្ញាតពីអ្នកនិពន្ធជាមុនសិន។

មុននឹងចាប់ផ្តើមបកប្រែឬយកលំនាំតាមសៀវភៅនេះ ឬខ្លឹមសារនៃសៀវភៅនេះសូមទាក់ទងមកអ្នកនិពន្ធសៀវភៅនេះដើម្បីស្នើសុំយោបល់ ក្នុងការធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពព័ត៌មាន ដែលមានក្នុងសៀវភៅនេះ និងដើម្បីចៀសវាងការបកប្រែជាន់គ្នា។ សូមផ្ញើជូនអ្នកនិពន្ធមួយច្បាប់ផងចំពោះឯកសារថតចម្លងទាំងឡាយណា ដែលមានយកអត្ថបទពីសៀវភៅនេះទៅប្រើប្រាស់។

អង្គការស្ពានទៅកាន់សន្តិភាព កម្ពុជា
ផ្ទះលេខ ២៦១AB ផ្លូវលេខ ៣៧១
សង្កាត់បឹងទំពុន ខណ្ឌមានជ័យ
រាជធានីភ្នំពេញ ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
អ៊ីមែល: office@babcambodia.org
គេហទំព័រ:www.babcambodia.org

គាំទ្រផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុដោយ:

Oxfam Australia

THE McKNIGHT FOUNDATION

NORWEGIAN PEOPLE'S AID

OPEN SOCIETY INSTITUTE

សេចក្តីថ្លែងអំណរគុណ

សៀវភៅណែនាំសហគមន៍ស្តីពីគោលនយោបាយការពារការផ្លាស់ប្តូរទីលំនៅ ដោយបង្ខំរបស់ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី នេះជាស្នាដៃស្រាវជ្រាវនិពន្ធ និងបានធ្វើតេស្តនៅមូលដ្ឋាន នៅឆ្នាំ២០១០។ គម្រោងនេះត្រូវបានគាំទ្រដោយអង្គការ Oxfam Australia មូលនិធិ McKnight Foundation ជំនួយនៃប្រជាពលរដ្ឋន័រវេស្សន៍ (NPA) និងវិទ្យាស្ថានសង្គមបើកទូលាយ (OSI)។ យើងខ្ញុំសូមថ្លែងអំណរគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅ ចំពោះដៃគូទាំងអស់ដែលបានគាំទ្រ និងបង្កលទ្ធភាពងាយស្រួលដល់យើងខ្ញុំក្នុងការអនុវត្តគម្រោងនេះឱ្យកើតចេញជាការពិត។

អ្នកនិពន្ធ:

ណាតាលី ប៊ូហ្គាស្គី (Natalie Bugalski)

ប្រធានកែសម្រួល

ដេវីត ប្រេត (David Pred)

ក្រុមត្រួតពិនិត្យ:

សៅ សុធារី

អៀង វុទ្ធី (ភូ លី)

ប៊ុន មករា

ចាន់ វិចិត្រ

ណាតាលី ប៊ូហ្គាស្គី

ជូសលីន មីដាឡូ

ក្រុមធ្វើតេស្ត

សៅ សុធារី

អៀង វុទ្ធី (ភូ លី)

ប៊ុន មករា

ចាន់ វិចិត្រ

អាស៊ីសះ

សៀ ភារម្យ

អ៊ី សារុំ

ណើប លី

រូបភាព:

រូបភាពសម្រាប់សៀវភៅនេះបានផ្តល់ជូនដោយវិចិត្រករ

សៀវភៅយើង

(http://www.siewphewyeung.org.kh/)

សឿន ខូ (អ្នកសម្របសម្រួល)

ម៉ើឌីយ៉ា ដារ៉ាវុធ

ចាន់ នី

តិក ទេវិន

ចាន់ ពិសី

ម៉ើឌីយ៉ា ដារ៉ាវុធ (ជំនួយការផ្នែកក្រាហ្វិក)

រចនាក្របដោយ:

ចាន់ វិចិត្រ

បកប្រែដោយ:

សេក សុខា

អៀង វុទ្ធី (ភូ លី)

មាតិកា

សេចក្តីផ្តើម --- ១

ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី --- ១

១. តើធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ីជាអ្វី? --- ១

២. តើគម្រោងប្រភេទអ្វីខ្លះដែលធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ីគាំទ្រ? --- ២

៣. ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ីនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា --- ៣

ផលប៉ះពាល់ពីគម្រោងរបស់ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី ---៥

១. គម្រោងរបស់ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី និងបេសកកម្មរបស់ធនាគារនេះ ---៥

២. ការបង្កើតគោលនយោបាយការពារ --- ៨

៣. ហេតុអ្វីបានជាយើងចាំបាច់ត្រូវដឹងអំពីគោលនយោបាយការពារទាំងនេះ? --- ៩

គោលនយោបាយការពារការផ្លាស់ប្តូរទីលំនៅដោយបង្ខំ --- ១១

១. គម្រោងគាំទ្រដោយធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី និងការផ្លាស់ប្តូរទីលំនៅ --- ១១

២. គោលនយោបាយស្តីពីការតាំងទីលំនៅថ្មីដោយបង្ខំ ---១២

៣. ការផ្លាស់ប្តូរទីលំនៅថ្មីប្រភេទណាខ្លះ ដែលត្រូវការការពារដោយគោលនយោបាយនេះ? --- ១៣

៤. ការបញ្ចៀសការផ្លាស់ប្តូរទីលំនៅ --- ១៥

ការតាំងទីលំនៅថ្មីដោយបង្ខំ និង សិទ្ធិទទួលសំណង ---១៧

១. មិនត្រូវធ្វើឱ្យប្រជាពលរដ្ឋធ្លាក់កាន់តែក្រជាងមុនឡើយ ---១៧

២. សិទ្ធិទទួលសំណងខុសៗគ្នា សម្រាប់ម្ចាស់កម្មសិទ្ធិ អ្នកកាន់កាប់ស្របច្បាប់ និងអ្នកកាន់កាប់ខុសច្បាប់ --- ១៨

៣. សំណងជារបស់ជំនួស ឬសំណងជាសាច់ប្រាក់? ---២០

៤. តើប្រជាពលរដ្ឋគប្បីទទួលសំណងចំនួនប៉ុន្មាន? ---២២

៥. តើប្រជាពលរដ្ឋត្រូវទទួលបានអ្វីខ្លះ ប្រសិនបើពួកគាត់ត្រូវតាំងទីលំនៅថ្មី? ---២៣

៦. ការចរចាជាមួយរដ្ឋាភិបាល --- ២៤

៧. តើប្រជាពលរដ្ឋត្រូវទទួលបានអ្វី ប្រសិនបើពួកគាត់បាត់បង់ឱកាសប្រកប អាជីវកម្ម បាត់បង់ការងារ ឬការប្រកបរបរចិញ្ចឹមជីវិតផ្សេងៗទៀត? -- ២៥

៨. ការគាំទ្រការប្រកបរបរចិញ្ចឹមជីវិត -- ២៨

៩. ការទទួលផលប្រយោជន៍រួមពីគម្រោង --- ៣០

ព័ត៌មាន និង ការពិគ្រោះយោបល់ --- ៣១

១. កាតព្វកិច្ចរបស់រដ្ឋាភិបាលក្នុងការផ្តល់ព័ត៌មាន និងពិគ្រោះយោបល់ជាមួយប្រជាពលរដ្ឋ --------------------- ៣១

២. តើព័ត៌មានអ្វីខ្លះដែលចាំបាច់ត្រូវតែមានសម្រាប់ប្រជាពលរដ្ឋ? -- ៣៣

៣. ព័ត៌មានត្រូវតែមានលក្ខណៈងាយយល់ --- ៣៤

៤. ការពិនិត្យព័ត៌មាននៅក្នុងផែនការតាំងទីលំនៅថ្មី --- ៣៥

៥. តើការពិគ្រោះយោបល់ត្រឹមត្រូវមានន័យដូចម្តេច? -- ៣៧

៦. តើត្រូវពិគ្រោះយោបល់ជាមួយអ្នកណា? -- ៣៨

៧. តើរដ្ឋាភិបាលត្រូវតែពិគ្រោះយោបល់ជាមួយប្រជាពលរដ្ឋនៅពេលណា? ---------------------------------- ៣៩

ការទទួលខុសត្រូវរបស់រដ្ឋាភិបាល និង ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី ----------------------------- ៤១

១. គោលនយោបាយរបស់ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ីមិនត្រូវបានគេគោរពជានិច្ចនោះទេ -------------------------- ៤១

២. ការធ្វើឱ្យរដ្ឋាភិបាល និងធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ីមានការទទួលខុសត្រូវ --------------------------------- ៤២

៣. ការតាមដានគម្រោង -- ៤៣

៤. ការដោះស្រាយបញ្ហានានានៅមូលដ្ឋាន -- ៤៦

៥. ការប្រើប្រាស់យន្តការគណនេយ្យភាពរបស់ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី ------------------------------------ ៥១

៦. ទម្រង់ផ្សេងៗនៃការតស៊ូមតិ --- ៥៨

សទ្ទានុក្រម -- ៦៥

ព័ត៌មានសម្រាប់ទាក់ទង -- ៧១

សេចក្តីផ្តើម

ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី ធ្វើការជាមួយរដ្ឋាភិបាលនៅទូទាំងតំបន់ ដើម្បីអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ ធ្វើសេចក្តីព្រាងច្បាប់ និងគោលនយោបាយនានា និងកសាងសមត្ថភាពបច្ចេកទេសរបស់បុគ្គលិករដ្ឋ។ ធនាគារនេះបានបញ្ជាក់យ៉ាងច្បាស់ថា បេសកកម្មរបស់ខ្លួនគឺ ដើម្បីកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ និងលើកកម្ពស់គុណភាពនៃជីវភាពរស់នៅ។ ប៉ុន្តែប្រជាជនជាង ១០០.០០០នាក់នៅក្នុងតំបន់អាស៊ីបានទទួលរងផលប៉ះពាល់យ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរក្នុងមួយឆ្នាំៗដោយសារគម្រោងដែលផ្តល់មូលនិធិដោយធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី។ ការបណ្តេញចេញពីលំនៅដ្ឋាន ដីធ្លី និងពីកន្លែងប្រកបរបរចិញ្ចឹមជីវិត ដើម្បីយកដីសម្រាប់ "គម្រោងអភិវឌ្ឍន៍" គឺជាផលប៉ះពាល់មួយយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរក្នុងចំណោមផលប៉ះពាល់នានា ដែលកើតមានលើប្រជាជននៅតាមសហគមន៍។

មានប្រជាជនជាច្រើននៅក្នុងពិភពលោកបានធ្លាក់ខ្លួនកាន់តែក្រ និងមានការលំបាកយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរ ដោយសារតែការផ្លាស់ប្តូរទីលំនៅ។ ផ្ទុយពីការទទួលបានផលប្រយោជន៍ពីការអភិវឌ្ឍ ប្រជាជនទាំងនោះបែរជាអ្នកខាតបង់ រីឯជីវភាពរបស់ពួកគាត់ក៏កាន់តែដុនដាបដោយសារតែគម្រោងដែលផ្តល់មូលនិធិដោយធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ីទៅវិញ បើទោះបីជាធនាគារនេះបានបញ្ជាក់អំពីបេសកកម្មរបស់ខ្លួនយ៉ាងច្បាស់យ៉ាងណាក៏ដោយ។ ជាទូទៅ គេមិនបានផ្តល់ឱកាសជូនសហគមន៍ទាំងនោះ ដើម្បីចូលរួមក្នុងការសម្រេចចិត្តថា តើគប្បីត្រូវអនុវត្តគម្រោងអភិវឌ្ឍន៍នោះ និងថាតើពួកគាត់ត្រូវទទួលរងផលប៉ះពាល់ក្នុងកម្រិតណា។

ដោយមានការទទួលស្គាល់អំពីបញ្ហាទាំងអស់នេះ ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ីបានរៀបចំឡើងវិញនូវគោលនយោបាយរបស់ខ្លួន ស្តីពីការតាំងទីលំនៅដោយបង្ខំ នៅឆ្នាំ២០០៩។ គោលបំណងធំៗនៃគោលនយោបាយនេះគឺដើម្បីបញ្ចៀស និងបន្ថយការផ្លាស់ប្តូរទីលំនៅឱ្យនៅតិចបំផុត ព្រមទាំងដើម្បីធានាថា គ្មានប្រជាពលរដ្ឋណាម្នាក់ត្រូវធ្លាក់ខ្លួនកាន់តែដុនដាបជាងមុន ដោយសារតែគម្រោង ដែលផ្តល់មូលនិធិដោយធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ីទេ។

សៀវភៅណែនាំនេះ ព្យាយាមធ្វើឱ្យប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរដែលទទួលរងផលប៉ះពាល់ដោយសារតែគម្រោងដែលផ្តល់មូលនិធិគាំទ្រដោយធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី អាចយល់ និងអាចប្រើប្រាស់គោលនយោបាយនេះបាន។ សៀវភៅណែនាំនេះក៏ព្យាយាមផ្ទេរជំនាញនានាដែលជាការចាំបាច់ដើម្បីឱ្យសហគមន៍ក្លាយជាអ្នកចេះតាមដានគម្រោងទាំងនេះ។ សៀវភៅណែនាំនេះនឹងពន្យល់ប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរអំពីយន្តការបណ្តឹងនៅមូលដ្ឋាន យន្តការគណនេយ្យភាពរបស់ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍ និងពិភាក្សាអំពីការប្រើប្រាស់ទម្រង់ផ្សេងៗនៃការតស៊ូមតិ ដើម្បីឱ្យសហគមន៍អាចប្រើប្រាស់ព័ត៌មានដើម្បីការពារសិទ្ធិរបស់គាត់ និងដើម្បីធ្វើឱ្យធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី និងរដ្ឋាភិបាលមានការទទួលខុសត្រូវ។

ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី

លទ្ធផលទទួលបាន:

ក្រោយពីបានរៀនចប់ជំពូកនេះ អ្នកចូលរួមនឹង:

១. យល់ថា តើធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ីជាអ្វី និងយល់ថា តើធនាគារនេះធ្វើអ្វី ឬមានបេសកកម្មអ្វី?

២. ដឹងអំពីប្រភេទនៃគម្រោងនានាដែលធនាគារនេះផ្តល់មូលនិធិគាំទ្រ។

៣. យល់ថា ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី មានឥទ្ធិពលធ្វើឱ្យប្រទេសកម្ពុជារីកចម្រើន។

១. តើធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ីជាអ្វី?

ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី ជាស្ថាប័នអន្តរជាតិមួយដែលត្រូវបានបង្កើតឡើងនៅឆ្នាំ១៩៦៦។ ឥឡូវនេះ ធនាគារនេះត្រូវបានបង្កើតឡើងដោយមានបណ្តាប្រទេសចំនួន ៦៧ ជាសមាជិក។ ប្រទេសកម្ពុជាក៏ជាសមាជិកមួយនៃធនាគារនេះដែរ។ បេសកកម្មដែលធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ីបានបញ្ជាក់យ៉ាងច្បាស់គឺ "កាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ និងលើកកម្ពស់គុណភាពនៃជីវភាពរស់នៅ នៅតាមបណ្តាប្រទេសក្រីក្រនៅ តំបន់អាស៊ី។" ធនាគារនេះ មានការិយាល័យធំនៅទីក្រុងម៉ានីលនៃប្រទេសហ្វីលីពីន។ ធនាគារនេះ ក៏មានការិយាល័យនៅតាមប្រទេសនានាដែលខ្លួនធ្វើការដែរ។ ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ីធ្វើការនៅក្នុង ប្រទេសកម្ពុជា និងមានការិយាល័យនៅរាជធានីភ្នំពេញ។

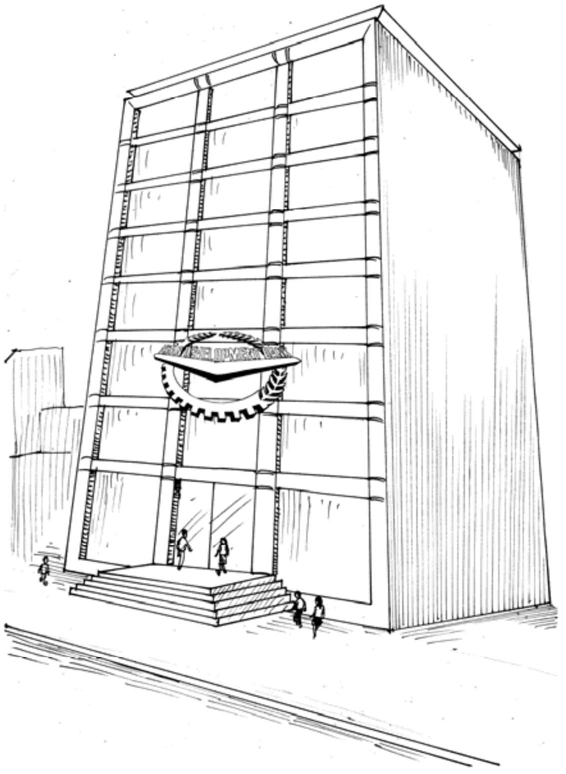

ការិយាល័យធំនៃធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី

ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ីធ្វើការនៅតាមប្រទេសនានា ដោយផ្តល់ប្រាក់ទៅរដ្ឋាភិបាលសម្រាប់គម្រោងជាច្រើនប្រភេទផ្សេងៗគ្នា ។ ធនាគារនេះក៏ផ្តល់ព័ត៌មាន យោបល់ និងជំនួយបច្ចេកទៅរដ្ឋាភិបាលដែរ ។

ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ីផ្តល់ប្រាក់ទៅរដ្ឋាភិបាលជា **ប្រាក់កម្ចី** និង**ប្រាក់ជំនួយឥតសំណង** ។ នៅពេលដែលធនាគារនេះផ្តល់**ប្រាក់កម្ចី**ទៅរដ្ឋាភិបាល រដ្ឋាភិបាលនោះត្រូវតែសងប្រាក់នេះវិញដោយមានការប្រាក់ ។ ជាទូទៅ ការប្រាក់មិនខ្ពស់ទេសម្រាប់បណ្តាប្រទេសក្រីក្រ ។ នៅពេលដែលធនាគារផ្តល់ **ប្រាក់ជំនួយឥតសំណង**ទៅរដ្ឋាភិបាល រដ្ឋាភិបាលមិនចាំបាច់សងប្រាក់នេះវិញទេ ។

ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ីក៏ផ្តល់មូលនិធិទៅក្រុមហ៊ុនឯកជន និងក្រុមអង្គការសង្គមស៊ីវិលសម្រាប់អនុវត្តគម្រោងជាក់លាក់ជាច្រើនទៀតដែរ ។

២. តើគម្រោងប្រភេទអ្វីខ្លះដែលធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ីគាំទ្រ ?

ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ីផ្តល់មូលនិធិ ឬជំនួយសម្រាប់គម្រោងជាច្រើនប្រភេទផ្សេងៗគ្នា ដែលមានគោលបំណងកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ និងលើកកម្ពស់គុណភាពនៃជីវភាពរស់នៅ ។

ឧទាហរណ៍ ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ីផ្តល់ជំនួយគាំទ្រគម្រោងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ ដូចជាសាងសង់និងជួសជុលផ្លូវថ្នល់ ផ្លូវរថភ្លើង អាកាសយានដ្ឋាន រោងចក្រអគ្គិសនី ទំនប់វារីអគ្គិសនី សាលារៀន មណ្ឌលសុខភាព ប្រព័ន្ធប្រឡាយទឹក និងបណ្តាញទឹក និងអានាម័យ.

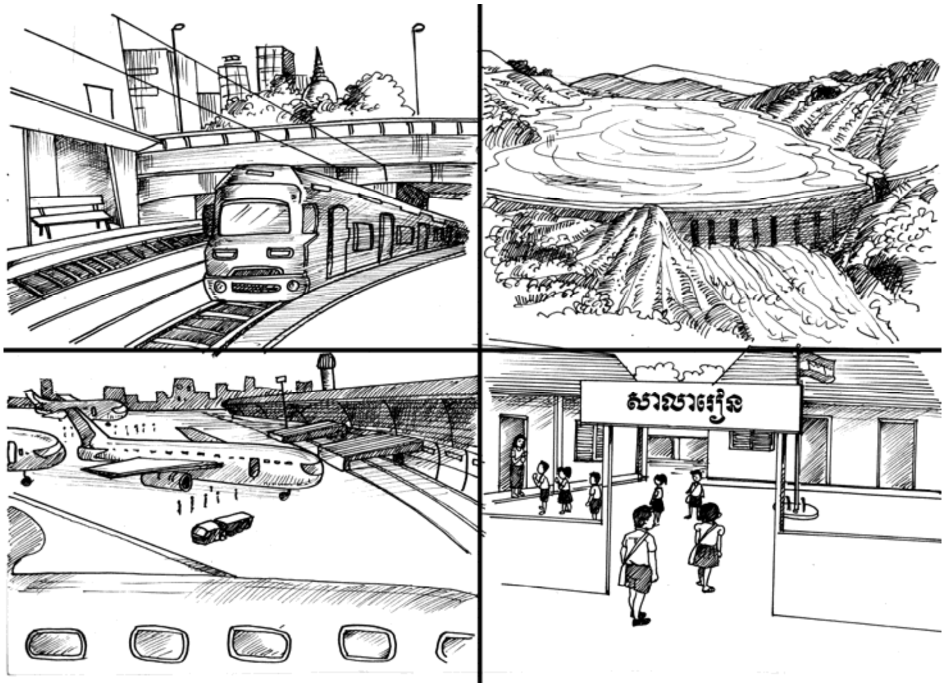

ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ីក៏ផ្តល់ជំនួយបច្ចេកទេស និងផ្តល់យោបល់ទៅរដ្ឋាភិបាលផងដែរ។ ឧទាហរណ៍ ធនាគារនេះអាចនឹងផ្តល់ជំនួយបច្ចេកទេស ដោយជួយរដ្ឋាភិបាលក្នុងការរៀបចំ និងអនុវត្តគម្រោងនានា បណ្តុះបណ្តាលមន្ត្រីរាជការ ធ្វើការស្រាវជ្រាវ និងប្រមូលព័ត៌មាន ឬជួយតាក់តែងគោលនយោបាយ ឬច្បាប់នានា។ ជាក់ស្តែង នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី បានចូលរួមក្នុងការតាក់តែង ច្បាប់ភូមិបាលឆ្នាំ២០០១។

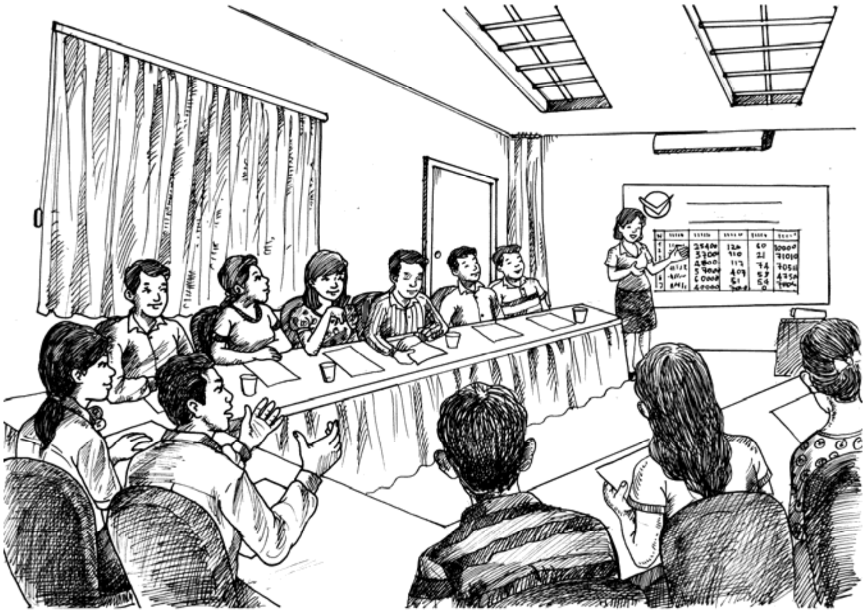

៣. ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ីនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា

នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា គម្រោងខ្លះដែលធនាគារនេះចូលរួមមានដូចជា:

- គម្រោងសាងសង់ និងជួសជុលផ្លូវសំខាន់ៗនៅតាមតំបន់ជនបទ។
- គម្រោងសាងសង់ និងជួសជុលរោងចក្រអគ្គិសនី និងខ្សែបណ្តាញចែកចាយ។
- គម្រោងសាងសង់ និងអភិវឌ្ឍន៍សាលារៀននៅតាមតំបន់ជនបទ។
- គម្រោងសាងសង់ និងជួសជុលបំពង់ និងបណ្តាញចែកចាយទឹក។
- គម្រោងលើកទឹកចិត្តក្រុមហ៊ុនឯកជន និងការវិនិយោគទុនក្នុងវិស័យកសិកម្ម។
- គម្រោងជួលជុលផ្លូវរថភ្លើងពីប៉ោយប៉ែតកាត់រាជធានីភ្នំពេញទៅខេត្តព្រះសីហនុ។

គម្រោងទាំងអស់នេះមានផលល្អផង និងផលប៉ះពាល់ផង ដែលផលទាំងពីរនេះនឹងត្រូវលើកមកពិភាក្សានៅក្នុងផ្នែកបន្ទាប់។

ដោយសារធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ីផ្តល់ប្រាក់ ឬផ្តល់ប្រាក់កម្ចីទៅរដ្ឋាភិបាលជាច្រើន ក្នុងមួយឆ្នាំៗ និងដោយមានផ្តល់ព័ត៌មាន ជំនួយបច្ចេកទេស និងផ្តល់ការពិគ្រោះយោបល់ផងទៅក្រសួង មន្ទីរនានា ដូច្នេះ ធនាគារនេះមានឥទ្ធិពលធ្វើឱ្យប្រទេសកម្ពុជារីកចម្រើន។ ក្រុមសង្គមស៊ីវិលជាច្រើន បានលើកឡើង នូវកង្វល់អំពីប្រភេទនៃការអភិវឌ្ឍ ដែលធនាគារនេះកំពុងផ្តល់ជំនួយ និងបារម្ភថា មិនដឹងជាគម្រោង និងសកម្មភាពរបស់ធនាគារនេះផ្តល់ ឬមិនផ្តល់ផលប្រយោជន៍ដល់ប្រជាពលរដ្ឋក្រីក្រនោះឡើយ។ ដោយសារតែក្តីកង្វល់នេះហើយ ទើបប្រជាពលរដ្ឋកម្ពុជាគប្បីមានឱកាសចូលរួមក្នុងការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្តលើគម្រោងអភិវឌ្ឍន៍ផ្សេងៗ និងលើសកម្មភាពនានាទៀត ដែលធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ីចូលរួម។

ផលប៉ះពាល់ពីគម្រោងរបស់ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី

លទ្ធផលទទួលបាន

ក្រោយពីបានរៀនចប់ជំពូកនេះ អ្នកចូលរួមនឹង:

១. យល់ថា គម្រោងរបស់ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ីមានផលល្អ (វិជ្ជមាន) ផង និងផលប៉ះពាល់ (អវិជ្ជមាន) ផង។

២. ដឹងថា គម្រោងរបស់ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ីដែល ធ្វើឱ្យគុណភាពនៃជីវភាពរស់នៅកាន់តែអន់ជាង មុនមិនជួយឱ្យសម្រេចបេសកកម្មរបស់ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ីទេ។

៣. យល់ដឹងថា គោលនយោបាយការពាររបស់ធនាគារ ត្រូវបានបង្កើតឡើងដោយមានក្តីបារម្ភអំពីផលប៉ះពាល់ពីគម្រោងរបស់ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី។

៤. ដឹងថា តើគោលនយោបាយការពាររបស់ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ីមានអ្វីខ្លះ និងតើគោលនយោបាយនេះមានគោលបំណងអ្វីខ្លះ។

៥. យល់ដឹងថា ហេតុអ្វីបានជាចាំបាច់ត្រូវដឹងអំពីគោលនយោបាយនេះ។

១. គម្រោងរបស់ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី និងបេសកកម្មរបស់ធនាគារនេះ

បេសកកម្មដែលធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ីបានបញ្ជាក់យ៉ាងច្បាស់គឺ "កាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ និងលើកកម្ពស់គុណភាពនៃជីវភាពរស់នៅរបស់ប្រជាជននៅតាមបណ្តាប្រទេសក្រីក្រនៅតំបន់អាស៊ី"។ គ្រប់គម្រោងទាំងអស់ ដែលធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ីផ្តល់មូលនិធិគាំទ្រ ត្រូវតែជួយសម្រេចបេសកកម្មនេះ។ នេះមានន័យថា មុននឹងធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ីយល់ព្រមផ្តល់មូលនិធិសម្រាប់គាំទ្រគម្រោងសង់ទំនប់វារីអគ្គិសនី ផ្លូវថ្នល់ ឬផ្លូវរថភ្លើង ឬគម្រោងផ្សេងៗជាដើម ធនាគារគប្បីត្រូវប្រាកដថា គម្រោងនោះនឹងជួយលើកកម្ពស់គុណភាពនៃជីវភាពរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ។

ប៉ុន្តែ គម្រោងជាច្រើនដែលធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី ផ្តល់ការគាំទ្រមានផលល្អផង និងផលប៉ះពាល់ផងទៅលើប្រជាពលរដ្ឋ និងបរិស្ថាន។ ជាពិសេស វាពិតជាមានផលយ៉ាងដូច្នោះសម្រាប់បណ្តាគម្រោងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធធំៗ។

ករណីសិក្សា: គម្រោងធ្វើផ្លូវជាតិលេខ១នៅកម្ពុជា

នៅឆ្នាំ១៩៩៨ ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ីបានឯកភាពផ្តល់ប្រាក់កម្ចីចំនួន៤០លានដុល្លារ ទៅរាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ដើម្បីសាងសង់ និងជួសជុលផ្លូវមួយខ្សែដែលមានឈ្មោះថា ផ្លូវជាតិលេខ១ ពីភ្នំពេញ ទៅព្រំដែនវៀតណាម ។

ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ីបានបញ្ជាក់អះអាងថា ផលល្អនៃគម្រោងសាងសង់ និងជួសជុលផ្លូវជាតិលេខ១ មានដូចខាងក្រោមនេះ:

- សហប្រតិបត្តិការសេដ្ឋកិច្ចរវាងប្រទេសកម្ពុជា និងប្រទេសវៀតណាម កើនឡើង ។
- ការធ្វើដំណើរតាមផ្លូវជាតិនេះ ពីភ្នំពេញទៅវៀតណាម និងពីវៀតណាមទៅភ្នំពេញ នឹងកាន់តែស្រួលកាន់តែថោក និងកាន់តែលឿន ។
- តម្លៃ និងការដឹកទំនិញនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា និងការដឹកទំនិញទៅប្រទេសវៀតណាម និងដឹកទំនិញពីវៀតណាម ចូលមកកម្ពុជាកាន់តែលឿន និងថោកជាងមុន ។
- សុវត្ថិភាពធ្វើដំណើររបស់ប្រជាពលរដ្ឋតាមផ្លូវជាតិនេះកាន់តែល្អប្រសើរ ។
- ប្រជាពលរដ្ឋអាចបើកមុខរបររកស៊ីថ្មីៗ នៅតាមសងខាងផ្លូវជាតិនេះបាន ព្រោះនឹងមានអតិថិជនកាន់តែច្រើនដែលធ្វើដំណើរតាមផ្លូវនេះ ។[១]

ទោះជាមានផលល្អយ៉ាងនេះក្តី ក៏គម្រោងសាងសង់ និងជួសជុលផ្លូវជាតិលេខ១នេះ បានធ្វើឱ្យអ្នកភូមិជាង ៦០០០នាក់ដែលកំពុងរស់នៅតាមសងខាងផ្លូវនេះត្រូវគេបណ្តេញចេញពីទីលំនៅរបស់គាត់ ព្រោះដីរបស់គាត់ត្រូវរដ្ឋយកទៅធ្វើផ្លូវជាតិនេះ ។ ប្រជាពលរដ្ឋ មិនទទួលបានសំណងសមរម្យសម្រាប់ទីលំនៅ និងដីស្រែរបស់គាត់ដែលត្រូវបាត់បង់នោះទេ ។ ហេតុដូច្នេះហើយ គម្រោងធ្វើផ្លូវជាតិនេះ បានបណ្តាលឱ្យប្រជាពលរដ្ឋ មានបញ្ហាជាច្រើនដូចខាងក្រោមនេះ:

- ប្រជាពលរដ្ឋលែងមានទីលំនៅ រស់នៅនិងលែងមានដីធ្លី ។
- ការប្រកបមុខរបរចិញ្ចឹមជីវិតត្រូវអាក់ខាន ព្រោះពួកគាត់ត្រូវគេបណ្តេញឱ្យចេញពីដីរបស់គាត់ ។
- ប្រជាពលរដ្ឋត្រូវតែខ្ចីប្រាក់ក្នុងអត្រាការប្រាក់យ៉ាងខ្ពស់ ដើម្បីបន្តរស់នៅ និងក្រោយមក ពួកគាត់ត្រូវជាប់បំណុលវ័ណ្ឌក រកប្រាក់សងគេវិញមិនបានឡើយ ។[២]

---

[១] ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី របាយការណ៍និងអនុសាសន៍របស់ប្រធានធនាគារជូនក្រុមប្រឹក្សាភិបាល ស្តីពីសំណើប្រាក់កម្ចីជូន ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និងសាធារណៈរដ្ឋសង្គមនិយមវៀតណាម សម្រាប់គម្រោងអនុមហាទន្លេមេគង្គ: គម្រោងផ្លូវជាតិ ពីរាជធានីភ្នំពេញទៅទីក្រុងហូជីមិញ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ១៩៩៨ ។

[២] គេហទំព័រឈ្មោះ Mekong Watch Japan, ចុះផ្សាយអត្ថបទមួយក្រោមចំណងជើងថា "ប្រទេសកម្ពុជា: ផ្លូវជាតិលេខ១" ។ សូមបើកមើលព័ត៌មាននេះតាមអាសយដ្ឋានគេហទំព័រដូចតទៅ: http://mekongwatch.org/english/country/cambodia/HighwayOne/index.html

នេះមានន័យថា ផលប៉ះពាល់ដែលបណ្ដាលមកពីគម្រោងសង់និងជួសជុលផ្លូវជាតិនេះ ធ្វើឱ្យប្រជាពលរដ្ឋកាន់តែក្រ និងគុណភាពនៃជីវភាពរស់នៅរបស់ពួកគាត់កាន់តែដុនដាប ដោយសារតែគម្រោងរបស់ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី ។ លទ្ធផលនៃគម្រោងនេះ គឺពិតជាផ្ទុយទៅនឹងបេសកកម្មរបស់ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ីយ៉ាងពិតប្រាកដ ណាស់ ។

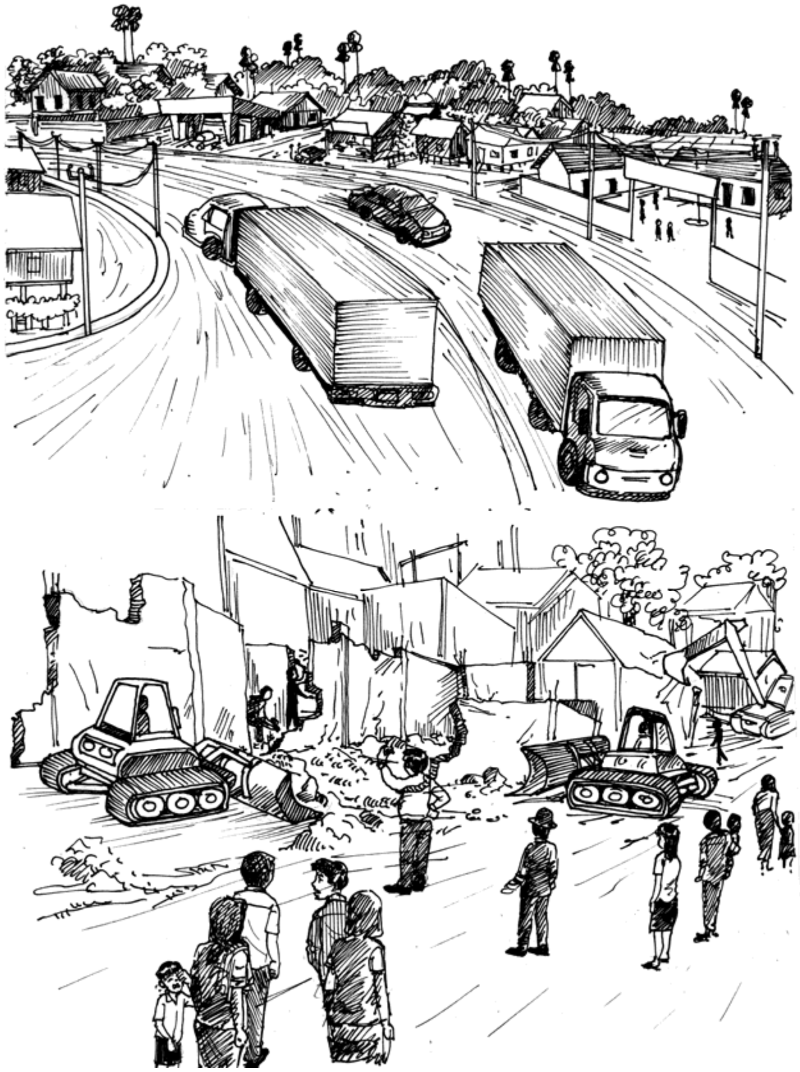

គម្រោងដែលផ្ដល់ប្រាក់ដោយធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី មានផលវិជ្ជមាន និងផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមាន ។ ផ្លូវជាតិថ្មីមួយអាចនឹងជួយវិស័យដឹកជញ្ជូនរបស់កម្ពុជាឱ្យល្អប្រសើ ប៉ុន្តែវាក៏ធ្វើឱ្យមានប្រជាពលរដ្ឋបាត់បង់ ទីលំនៅដែរ ។

ដើម្បីអនុវត្តតាមបេសកកម្មរបស់ខ្លួនឱ្យបានត្រឹមត្រូវ ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ីមិនគួរផ្ដល់ប្រាក់កម្ចីទៅគម្រោងដែលបង្កើនភាពក្រីក្រ ឬធ្វើឱ្យប្រជាពលរដ្ឋមានការលំបាកវេទនានេះទេ ឬធ្វើឱ្យគុណភាពនៃជីវភាពរស់នៅកាន់តែអន់ជាងមុននោះទេ ។ ទោះបីជាមានប្រជាពលរដ្ឋតែប៉ុន្មានគ្រួសារដែលត្រូវខូចខាតដោយសារគម្រោងនោះក៏ដោយ ក៏ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ីមិនគួរផ្ដល់ប្រាក់កម្ចីដែរ ប្រសិនបើគម្រោងនោះគ្មានផែនការល្អច្បាស់លាស់ដើម្បីបញ្ចៀសការខូចខាត នោះទេ ។

២. ការបង្កើតគោលនយោបាយការពារ

នៅអំឡុងទសវត្សរ៍ឆ្នាំ១៩៨០ និង១៩៩០ ក្រុមអង្គការសង្គមស៊ីវិលបានរិះគន់ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ីជាសាធារណៈ អំពីផលប៉ះពាល់ដោយសារគម្រោង និងបញ្ហានានាដែលបណ្តាលមកពីរបៀបធ្វើការរបស់ធនាគារនេះ។ ក្រុមអង្គការសង្គមស៊ីវិលទាំងនេះបានលើកឡើងនូវហេតុផលមកពន្យល់ថា គម្រោងអភិវឌ្ឍន៍ទាំងនោះមិនគួរធ្វើឱ្យមានផលប៉ះពាល់ ឬបង្កការខូចខាត ឬប៉ះពាល់ដល់ប្រជាពលរដ្ឋ ឬបរិស្ថានទេ និងថាបណ្តាគម្រោងទាំងនោះគប្បីត្រូវមានផែនការច្បាស់លាស់ ដើម្បីឱ្យប្រជាពលរដ្ឋម្នាក់ៗទទួល បានផលប្រយោជន៍ទាំងអស់គ្នា មិនមែនមនុស្សតែមួយចំនួនតូច នោះទេ។

នៅឆ្នាំ១៩៩៥ ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី បានបង្កើតគោលនយោបាយការពារនានា។ គោលនយោបាយត្រូវបានកែសម្រួលឡើងវិញនៅឆ្នាំ២០០៩។ គោលនយោបាយនេះជាវិធានដែលធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី និងរដ្ឋាភិបាលត្រូវតែគោរព នៅពេលមានកិច្ចព្រមព្រៀងធ្វើការលើគម្រោងណាមួយរួមគ្នា។ វិធានទាំងអស់នេះមានគោលបំណងការពារកុំឱ្យមានផលប៉ះពាល់លើប្រជាពលរដ្ឋ និងបរិស្ថាន ក្នុងការអនុវត្តគម្រោងដែលគាំទ្រដោយធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី។ វិធានទាំងនេះ ក៏មានគោលបំណងធ្វើឱ្យប្រាកដដែរថា ប្រជាពលរដ្ឋដែលនឹងប្រឈមផលប៉ះពាល់ដោយសារគម្រោង ដែលគាំទ្រដោយធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី នឹងអាចមានឱកាសទទួលបានព័ត៌មាន និងមានការពិគ្រោះយោបល់យ៉ាងត្រឹមត្រូវ។

តើអ្នកណាជាអ្នកទទួលខុសត្រូវក្នុងការអនុវត្តតាមគោលនយោបាយនេះ?

គោលនយោបាយការពាររបស់ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី នឹងត្រូវអនុវត្តនៅពេលដែលធនាគារនេះផ្តល់មូលនិធិគាំទ្រគម្រោងណាមួយទៅបណ្តាប្រទេសនានា ដោយមានទាំងប្រទេសកម្ពុជាដែរ។ ទាំងរដ្ឋាភិបាល ទាំងធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី ត្រូវតែគោរពគោលនយោបាយការពារទាំងនេះនៅពេលធ្វើផែនការ និងនៅពេលអនុវត្តគម្រោង។

នៅពេលដែលរដ្ឋាភិបាលចុះកិច្ចព្រមព្រៀងជាមួយធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ីដើម្បីខ្ចីប្រាក់ ឬទទួលប្រាក់ជំនួយឥតសំណងសម្រាប់គម្រោងណាមួយ រដ្ឋាភិបាលក៏ត្រូវតែយល់ព្រមអនុវត្តតាមគោលនយោបាយ នេះដែរ។

- វាជាការទទួលខុសត្រូវរបស់រដ្ឋាភិបាលក្នុងការបំពេញលក្ខខណ្ឌទាំងអស់នៅក្នុង គោលនយោបាយនេះ។
- វាជាការទទួលខុសត្រូវរបស់ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ីក្នុងការគ្រប់គ្រង និងធ្វើឱ្យប្រាកដថា រដ្ឋាភិបាលអនុវត្តតាមគោលនយោបាយនេះយ៉ាងត្រឹមត្រូវ។

៣. ហេតុអ្វីបានជាយើងចាំបាច់ត្រូវដឹងអំពីគោលនយោបាយការពារទាំងនេះ?

គោលបំណងនៃគោលនយោបាយការពារគឺ ដើម្បីទប់ស្កាត់កុំឱ្យមានការខូចខាត ឬប៉ះពាល់ដល់ប្រជាជន និងបរិស្ថាន ដោយសារការអនុវត្តគម្រោងដែលគាំទ្រដោយធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី។ ប៉ុន្តែ មានគំរូជាច្រើនទាក់ទងនឹងគម្រោងនានា ដែលរដ្ឋាភិបាល និងធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ីមិនគោរពតាមគោលនយោបាយការពារនេះ។ ប្រជាជននៅតែត្រូវគេផ្លាស់ប្តូរទីលំនៅ និងមិនបានទទួលការដោះស្រាយ និងសងសំណងបានត្រឹមត្រូវទេ ចំណែកឯគុណភាពនៃជីវភាពរបស់ប្រជាជនកាន់តែដុនដាបជាងមុន។

ដោយសារហេតុដូច្នេះហើយ បានជាប្រជាជនចាំបាច់ត្រូវតែដឹងអំពី គោលនយោបាយការពាររបស់ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី និងដឹងអំពីខ្លឹមសារនៃគោលនយោបាយនេះ។ ប្រសិនបើប្រជាជនដែលនឹងត្រូវប្រឈមផលប៉ះពាល់ដោយគម្រោងដែលគាំទ្រដោយធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី ដឹងអំពីខ្លឹមសារនៃគោលនយោបាយការពារទាំងនេះ ពេលនោះ ពួកគាត់អាចតាមឃ្លាំមើលការធ្វើផែនការ និងការអនុវត្តគម្រោង ដើម្បីឱ្យដឹងថា តើការធ្វើផែនការ និងការអនុវត្តនោះគោរព ឬមិនគោរពតាមវិធានការពារទាំងនេះ។ ប្រសិនរដ្ឋាភិបាលមិនគោរពតាមគោលនយោបាយនេះយ៉ាងត្រឹមត្រូវទេ នោះមានកិច្ចជាច្រើនដែលប្រជាពលរដ្ឋអាចធ្វើ ដើម្បីទាមទារឱ្យរដ្ឋាភិបាលគោរពសិទ្ធិរបស់គាត់ទៅតាមគោលនយោបាយនេះ។ កិច្ចការដែលពួកគាត់អាចធ្វើទាំងនោះនឹងត្រូវលើកមកពិភាក្សានៅក្នុងផ្នែកក្រោយៗ។

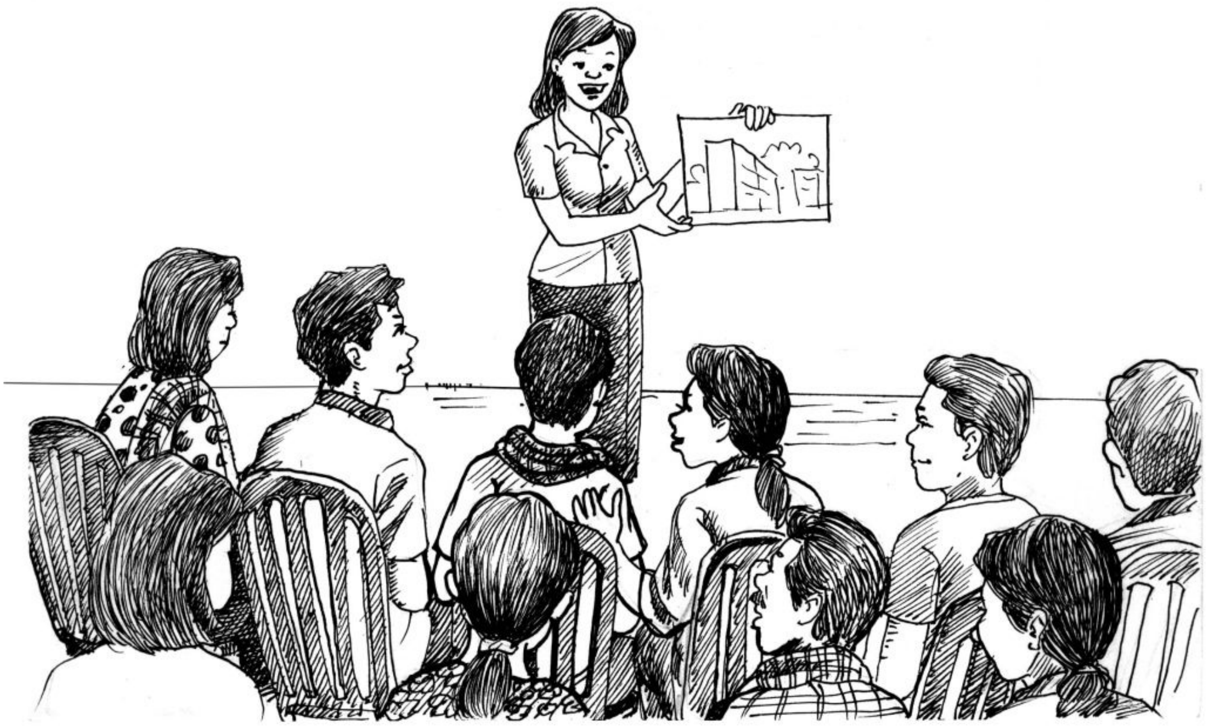

គោលនយោបាយការពារការផ្លាស់ប្តូរទីលំនៅដោយបង្ខំ

លទ្ធផលទទួលបាន

ក្រោយពីបញ្ចប់ជំពូកនេះ អ្នកចូលរួមនឹងៈ

១. ដឹងថា ការផ្លាស់ប្តូរទីលំនៅដោយបង្ខំ គឺជាផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមាន ជាទូទៅរបស់គម្រោងធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី

២. ដឹងអំពីអត្ថន័យនៃពាក្យ "ការតាំងទីលំនៅថ្មីដោយបង្ខំ"

៣. ដឹងថា គោលនយោបាយស្តីពីការតាំងទីលំនៅថ្មីដោយបង្ខំជាអ្វី ។

៤. ដឹងអំពីប្រភេទផ្សេងៗនៃការផ្លាស់ប្តូរទីលំនៅដែលការពារដោយគោលនយោបាយនេះ ។

៥. ដឹងថា តើអ្នកណាត្រូវបានការពារដោយគោលនយោបាយនេះ ។

៦. ដឹងថា តាមគោលនយោបាយនេះ ការផ្លាស់ប្តូរទីលំនៅ គប្បីត្រូវបានបញ្ចៀស និងបន្ថយឱ្យនៅតិចបំផុត ។

១. គម្រោងគាំទ្រដោយធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី និងការផ្លាស់ប្តូរទីលំនៅ

ការផ្លាស់ប្តូរទីលំនៅ ជាផលប៉ះពាល់ដ៏អាក្រក់មួយក្នុងចំណោមផលប៉ះពាល់ជាទូទៅផ្សេងទៀត ដែលបណ្តាលមកពីគំរោងគាំទ្រដោយធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី ។ មានករណីជាច្រើន ដែលប្រជាពលរដ្ឋត្រូវគេបណ្តេញចេញពីលំនៅដ្ឋាន និងដីធ្លីរបស់ពួកគាត់ ដើម្បីយកដីសម្រាប់ "**គម្រោងអភិវឌ្ឍន៍**" ។ ប្រជាជនជាច្រើននៅលើពិភពលោកបានធ្លាក់ខ្លួនកាន់តែក្រជាងមុនដោយសារតែការផ្លាស់ប្តូរទីលំនៅ ។ បន្ថែមលើនេះទៀត ពួកគាត់បាត់បង់សិទ្ធិមានដីធ្លី និងសិទ្ធិប្រើប្រាស់ធនធាននានា ដែលពួកគាត់ធ្លាប់ពឹងផ្អែកប្រើប្រាស់សម្រាប់ដាំដំណាំជាស្បៀងអាហារ និងសម្រាប់ការប្រកបរបរ ចិញ្ចឹមជីវិតរបស់ពួកគាត់ ។

នៅពេលដែលប្រជាពលរដ្ឋត្រូវគេបណ្តេញចេញពីតំបន់ប្រជុំជន និងត្រូវបង្ខំឱ្យផ្លាស់ទៅនៅកាន់តែឆ្ងាយពីតំបន់ប្រជុំជន ពេលនោះពួកគាត់បាត់បង់ឱកាសទទួលបានការងារធ្វើ ។ ចំណែកឯនៅតំបន់ជនបទវិញ ការផ្លាស់ប្តូរទីលំនៅអាចនាំឱ្យបាត់បង់ឱកាសទទួលផលពីធនធានធម្មជាតិ ដូចជា ព្រៃឈើ ស្ទឹង ទន្លេ និងដីស្រែចម្ការជាដើម ។ ពួកគាត់ក៏អាចនឹងបាត់បង់ឱកាសក្នុងការទទួលបាននូវ សេវាកម្មផ្សេងៗដែរ ដូចជាផ្ទះរួមរបស់សហគមន៍ សាលារៀន ឬមណ្ឌលសុខភាពជាដើម ។ ការផ្លាស់ប្តូរទីលំនៅ ជាទូទៅនាំឱ្យមានការបំបែកសហគមន៍ បណ្តាញសង្គម និងបណ្តាញគាំទ្រនានា ។

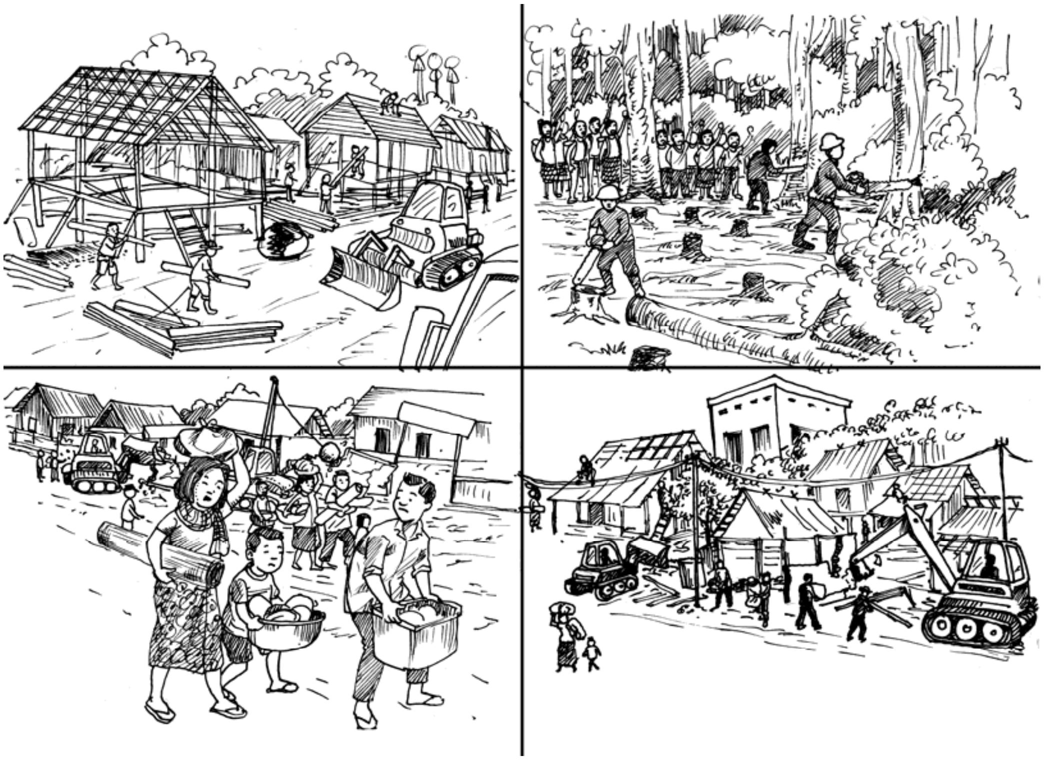

២. គោលនយោបាយស្ដីពីការតាំងទីលំនៅថ្មីដោយបង្ខំ

នៅក្នុងអំឡុងទសវត្សរ៍ឆ្នាំ១៩៩០ ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ីបានសម្រេចចិត្តថា ធនាគារចាំបាច់ត្រូវតែបង្កើតគោលនយោបាយមួយសម្រាប់គម្រោងទាំងអស់ដែលផ្ដល់មូលនិធិគាំទ្រដោយធនគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី ដើម្បីបញ្ចៀស និងកាត់បន្ថយការខូចខាតដោយសារការផ្លាស់ប្ដូរទីលំនៅ។ គោលនយោបាយនេះ ត្រូវអនុម័តនៅឆ្នាំ១៩៩៥ និងត្រូវបានពិនិត្យកែសម្រួលជាថ្មីនៅឆ្នាំ២០០៩។ ធនាគារនេះហៅគោលនយោបាយនេះថា **គោលនយោបាយការពារស្ដីពីការតាំងទីលំនៅថ្មីដោយបង្ខំ។**

តើ "ការតាំងទីលំនៅថ្មីដោយបង្ខំ"ជាអ្វី?

"ការតាំងទីលំនៅថ្មីដោយបង្ខំ" គឺជាស្ថានភាពណាមួយដែលរដ្ឋាភិបាលដកហូតយកដី ឬហាមឃាត់មិនឱ្យចូលប្រើប្រាស់ដីដែលប្រជាពលរដ្ឋរស់នៅ ឬធ្វើស្រែចម្ការលើដីនោះ ឬប្រើវាសម្រាប់ប្រកបរបរចិញ្ចឹមជីវិត រីឯប្រជាពលរដ្ឋដែលនឹងត្រូវរដ្ឋឱ្យផ្លាស់ប្ដូរទីលំនៅគ្មានសិទ្ធិបដិសេធឡើយ។

៣. ការផ្លាស់ប្តូរទីលំនៅថ្មីប្រភេទណាខ្លះ ដែលត្រូវការពារដោយគោលនយោបាយនេះ?

គោលនយោបាយនេះ មានគោលបំណងការពារប្រជាពលរដ្ឋដែលនឹងត្រូវផ្លាស់ប្តូរទីលំនៅដោយគម្រោងដែលផ្តល់មូលនិធិគាំទ្រដោយធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ីកុំឱ្យបាត់បង់:

- លំនៅដ្ឋាន
- ដីធ្លី
- ការងារ និង
- ធនធានផ្សេងៗទៀតដែលជាទីពឹងពាក់សម្រាប់ការប្រកបរបរចិញ្ចឹមជីវិតរបស់ពួកគាត់។

ការផ្លាស់ប្តូរទីលំនៅអាចនឹងកើតឡើងដោយសារ:

- រដ្ឋដកហូតយកដីសម្រាប់អនុវត្តគម្រោង
- ឬដោយសាររដ្ឋហាមប្រាមប្រជាពលរដ្ឋមិនឱ្យប្រើ ឬចូលទៅនៅលើដីនោះ ព្រោះដីជាដីសម្រាប់គម្រោង។

គោលនយោបាយនេះការពារប្រជាពលរដ្ឋ នៅពេលដែលពួកគាត់បាត់បង់ដី ឬបាត់បង់ឱកាសប្រើប្រាស់ដី:

- ជារៀងរហូត ឬ
- មួយរយៈពេលជាកំណត់ ដូចជា មានរយៈពេលកំណត់៦ខែ ឬមួយឆ្នាំ។

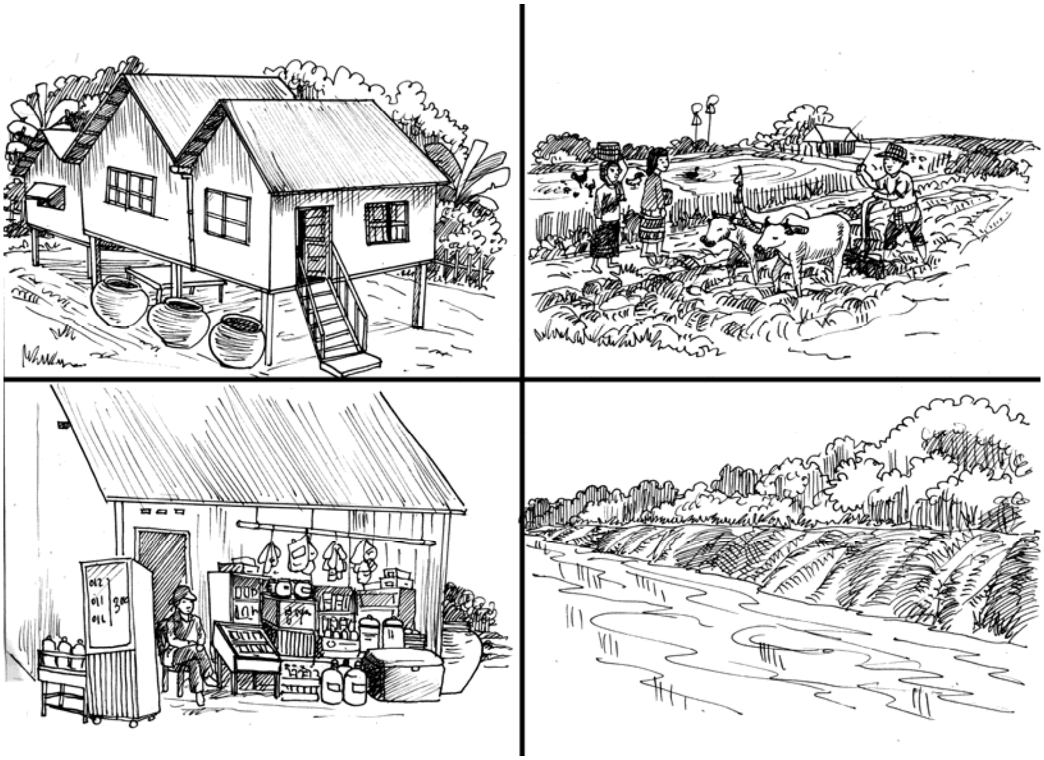

ប្រជាពលរដ្ឋត្រូវផ្លាស់ប្តូរទីលំនៅពីផ្ទះ ដី មុខរបរ និងធនធានធម្មជាតិដែលពួកគាត់ ប្រើប្រាស់សម្រាប់ជីវភាពរស់នៅរបស់គាត់ ដោយសារគម្រោងដែលផ្តល់មូលនិធិគាំទ្រ ដោយធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី ត្រូវបានការពារដោយគោលនយោបាយនេះ ។

តើគោលនយោបាយផ្លាស់ប្តូរទីលំនៅដោយបង្ខំនេះការពារអ្នកណា?

គោលនយោបាយនេះ ការពារប្រជាពលរដ្ឋដែលត្រូវតែរុះរើចេញពីទីលំនៅ និងដីធ្លីដែលពួកគាត់រស់នៅ ដោយសារគម្រោងដែលផ្តល់មូលនិធិគាំទ្រដោយធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី។ ឧទាហរណ៍ វាការពារគ្រួសារមួយដែលត្រូវរុះរើចេញពីទីលំនៅរបស់ គាត់ដោយសារផែនការរបស់រដ្ឋាភិបាល ដែលត្រូវសង់ស្ពានដោយប្រើមូលនិធិពីធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី នៅទីតាំងនៃផ្ទះរបស់គាត់ ។

គោលនយោបាយនេះការពារប្រជាពលរដ្ឋដែលនឹងបាត់បង់សិទ្ធិប្រើប្រាស់ដីធ្លី បាត់បង់ឱកាសរកស៊ី ឬបាត់បង់អ្វីៗផ្សេងទៀត ដែលគាត់ប្រើប្រាស់សម្រាប់ប្រកបរបរចិញ្ចឹមជីវិត។ ឧទាហរណ៍ គោលនយោបាយនេះការពារកសិករដែលបាត់បង់សិទ្ធិប្រើប្រាស់ដីស្រែរបស់គាត់ដោយសារដីរបស់គាត់ត្រូវរដ្ឋយកទៅធ្វើផ្លូវរថភ្លើងមួយខ្សែ។ វាក៏ការពារគ្រួសារប្រជាពលរដ្ឋដែលនឹងបាត់បង់សិទ្ធិប្រើប្រាស់ព្រៃ ដែលពួកគាត់ធ្លាប់ប្រើប្រាស់ដើម្បីរកអនុផលព្រៃឈើ និងអ្វីៗផ្សេងទៀតដើម្បីលក់ ។

គោលនយោបាយនេះក៏ការពារប្រជាពលរដ្ឋណា ដែលនឹងបាត់បង់ឱកាសប្រកបមុខរបររបស់គាត់ដោយសារគម្រោងណាមួយ។ ឧទាហរណ៍ វាការពារអ្នកលក់ផ្លែឈើ ដែលលែងអាចមានលទ្ធភាពលក់ផ្លែឈើនៅតាមតូបរបស់

គាត់តទៅទៀត ដោយសារដីនោះត្រូវប្រើប្រាស់សម្រាប់អគារថ្មីមួយរបស់រដ្ឋាភិបាល ។

ប្រជាពលរដ្ឋប្រភេទនេះ ត្រូវបានការពារដោយគោលនយោបាយនេះ ប្រសិនបើពួកគាត់ត្រូវរុះរើចេញពីដីធ្លីរបស់គាត់ ឬប្រសិនបើឱកាសឬសិទ្ធិប្រើប្រាស់ដីត្រូវបានហាមប្រាមដោយគម្រោង ។

៤. ការបញ្ចៀសការផ្លាស់ប្តូរទីលំនៅ

គោលបំណងទី១ របស់គោលនយោបាយការពារការផ្លាស់ប្តូរទីលំនៅដោយបង្ខំ គឺត្រូវបញ្ចៀសការផ្លាស់ប្តូរទីលំនៅ ។ គោលនយោបាយនេះចែងថា ចំពោះគម្រោងណាមួយដែលផ្តល់មូលនិធិគាំទ្រដោយធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ីៈ

- ការផ្លាស់ប្តូរទីលំនៅគប្បីត្រូវចៀសវាង ប្រសិនបើអាចធ្វើបាន ។
- ត្រូវកាត់បន្ថយការផ្លាស់ប្តូរទីលំនៅឱ្យនៅកម្រិតតិចបំផុត ។

នេះមានន័យថា នៅពេលដែលរដ្ឋាភិបាលធ្វើផែនការអនុវត្តគម្រោង រដ្ឋាភិបាលមានកាតព្វកិច្ចគិតគូររកវិធីកាត់បន្ថយការផ្លាស់ប្តូរទីលំនៅឱ្យនៅតិចបំផុតទៅតាមលទ្ធភាពដែលអាចធ្វើបាន ។ ប្រសិនបើចាំបាច់ត្រូវមានការផ្លាស់ប្តូរទីលំនៅខ្លះ រដ្ឋាភិបាលគប្បីត្រូវប្រាកដថា មានប្រជាពលរដ្ឋតិចតួចបំផុត ដែលនឹងត្រូវផ្លាស់ប្តូរទីលំនៅ និងប្រាកដថា ការផ្លាស់ប្តូរទីលំនៅនោះ មានផលប៉ះពាល់តិចបំផុតតាមតែអាចធ្វើបាន ។

រដ្ឋាភិបាល និងធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី គប្បីត្រូវសួរអំពីគំនិតរបស់ប្រជាពលរដ្ឋថា តើត្រូវធ្វើបែបណា ដើម្បីបញ្ចៀសការផ្លាស់ប្តូរទីលំនៅ ។ ទាំងរដ្ឋាភិបាល និងធនាគារ គប្បីត្រូវពិចារណាគំនិត ដូចជា ការប្រើប្រាស់ដីតិចសម្រាប់គម្រោងនោះ ឬរកទីតាំងនៅកន្លែងផ្សេង ឬរកកន្លែងសម្រាប់ធ្វើផ្លូវ ដែលគ្មានផ្ទះរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ គ្មានស្រែចម្ការ ឬគ្មានធនធានធម្មជាតិសំខាន់ៗផ្សេងទៀត ។

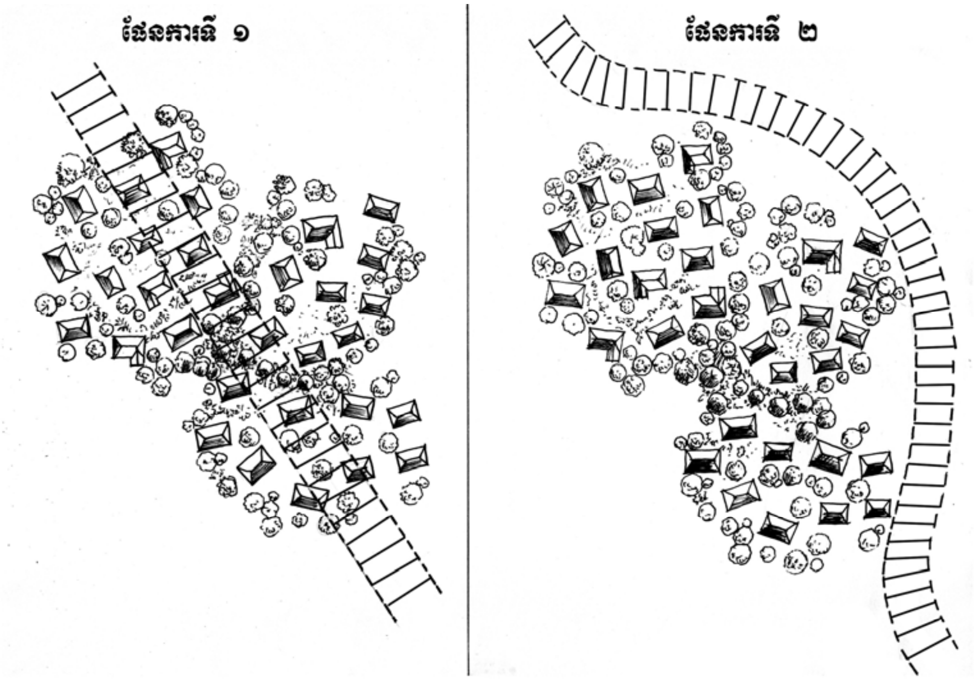

រដ្ឋាភិបាលនិងធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី គប្បីប្រើប្លង់ទី២ ព្រោះវាបញ្ចៀសឬកាត់បន្ថយការផ្លាស់ប្តូរទីលំនៅឱ្យនៅតិចបំផុត ។

ប្រសិនបើគម្រោងមួយនឹងបណ្តាលឱ្យមានការផ្លាស់ប្តូរទីលំនៅ ព្រមទាំងបណ្តាលឱ្យមានបញ្ហាច្រើនដល់ប្រជាពលរដ្ឋ ដូច្នេះទាំងរដ្ឋាភិបាល និងធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ីគប្បីពិចារណាបញ្ឈប់គម្រោងនោះ ។

សំខាន់បំផុតប្រជាពលរដ្ឋត្រូវផ្តល់យោបល់អំពីវិធីដើម្បីបញ្ចៀស និងកាត់បន្ថយការផ្លាស់ប្តូរទីលំនៅឱ្យបានឆាប់ នៅពេលដែលគម្រោងកំពុងត្រូវបានពិចារណា ។ នៅពេលដែលគម្រោងត្រូវបានអនុម័ត ដោយធនាគាអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី និង រដ្ឋាភិបាលរួចហើយ វាមានការលំបាកក្នុងការបញ្ឈប់គម្រោងនោះណាស់ ។ ម្យ៉ាងទៀតប្រជាពលរដ្ឋគប្បីត្រូវព្យាយាម បញ្ចុះបញ្ចូលនៅក្នុងដំណាក់កាលនៃការរៀបចំបង្កើតគម្រោង ដើម្បីអាចបញ្ចៀសផលប៉ះពាល់នានាដែលបណ្តាលមកពី ការផ្លាស់ប្តូរទីលនៅ ។

ការតាំងទីលំនៅថ្មីដោយបង្ខំ និង សិទ្ធិទទួលសំណង

លទ្ធផលទទួលបាន

បន្ទាប់ពីបញ្ចប់ជំពូកនេះ អ្នកចូលរួមនឹង:

១. យល់ដឹងអំពីគោលបំណងនៃគោលនយោបាយការពារការតាំងទីលំនៅថ្មីដោយបង្ខំ។

២. ដឹងថា មានសិទ្ធិទទួលសំណងខុសៗគ្នាសម្រាប់ម្ចាស់កម្មសិទ្ធិ អ្នកកាន់កាប់ស្របច្បាប់ និងអ្នកកាន់កាប់ខុសច្បាប់។

៣. ដឹងអំពីរបៀបទូទាត់ប្រាក់សំណងដែលពួកគាត់មានសិទ្ធិទទួលបាន។

៤. ដឹងថា តើប្រជាពលរដ្ឋនឹងត្រូវទទួលបានអ្វី ប្រសិនបើ ពួកគាត់ត្រូវគេផ្លាស់ប្តូរទីលំនៅថ្មី។

៥. ដឹងថា តើប្រជាពលរដ្ឋនឹងត្រូវទទួលបានអ្វី ប្រសិនបើ ពួកគាត់បាត់បង់ឱកាសប្រើប្រាស់ប្រភពសម្រាប់ការប្រកបរបរចិញ្ចឹមជីវិត។

១. មិនត្រូវធ្វើឱ្យប្រជាពលរដ្ឋធ្លាក់កាន់តែក្រជាងមុនឡើយ

ទោះបីជារដ្ឋាភិបាលមានកាតព្វកិច្ចត្រូវព្យាយាមបញ្ចៀសការផ្លាស់ប្តូរទីលំនៅយ៉ាងណាក៏ដោយ ក៏រាល់គម្រោងដែលផ្តល់មូលនិធិគាំទ្រដោយធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ីនៅតែបណ្តាលឱ្យមានការផ្លាស់ប្តូរទីលំនៅដដែល។ គោលបំណងរបស់គោលនយោបាយការពារការតាំងទីលំនៅថ្មីដោយបង្ខំគឺ ការពារប្រជាពលរដ្ឋដែលនឹងត្រូវផ្លាស់ប្តូរទីលំនៅដោយសារគម្រោងដែលផ្តល់មូលនិធិគាំទ្រដោយធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី មិនឱ្យកាន់តែក្រជាងមុនទេ។ ជាការពិត គោលបំណងនៃគោលនយោបាយនេះ គឺដើម្បីលើកកម្ពស់ និងស្តារឡើងវិញនូវជីវភាពរស់នៅរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ។ ចំពោះប្រជាពលរដ្ឋក្រីក្រ និងប្រជាពលរដ្ឋដែលងាយរងគ្រោះដែលត្រូវផ្លាស់ប្តូរទីលំនៅវិញ គោលបំណងនៃគោលនយោបាយនេះគឺដើម្បីធ្វើឱ្យកម្រិតជីវភាពរស់នៅរបស់ពួកគាត់កាន់តែមានលក្ខណៈ **ប្រសើរជាង** មុនពេលដែលពួកគាត់ ត្រូវផ្លាស់ប្តូរទីលំនៅ។

អ្នកមិនត្រូវធ្វើឱ្យកាន់តែក្រជាងមុនដោយសារគម្រោងដែលផ្តល់មូលនិធិគាំទ្រដោយធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ីទេ

គោលនយោបាយការពារស្តីពីការតាំងទីលំនៅថ្មីដោយបង្ខំចែងថា ប្រជាពលរដ្ឋមិនត្រូវធ្វើឱ្យធ្លាក់ខ្លួនកាន់តែក្រដោយសារគម្រោងដែលផ្តល់មូលនិធិដោយធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ីទេ។ នេះមានន័យថា ជីវភាពមិនត្រូវកាន់តែលំបាកនោះទេ ចំណែកឯក្រុមគ្រួសារប្រជាពលរដ្ឋក៏មិនត្រូវធ្វើឱ្យកាន់តែក្រជាងមុន ដោយសារតែអ្នកទទួលរងផលប៉ះពាល់ដោយគម្រោងឡើយ។ ជាការពិត ប្រសិនបើគ្រួសាររបស់អ្នកជាគ្រួសារក្រីក្រ រដ្ឋាភិបាលគប្បីត្រូវជួយអ្នកដើម្បីឱ្យមានកម្រិតជីវភាពរស់នៅកាន់តែល្អប្រសើរ។ សិទ្ធិទទួលសំណងរបស់អ្នកតាមគោលនយោបាយនេះ គឺមានគោលបំណងសម្រេចគោលបំណងបែបនេះ។

គោលនយោបាយនេះ ចែងថា ប្រជាពលរដ្ឋដែលត្រូវផ្លាស់ប្តូរលំនៅដ្ឋានឬដីធ្លី ឬប្រជាពលរដ្ឋដែលបាត់បង់ឱកាសការងារ បាត់បង់មុខរបររកស៊ីចិញ្ចឹមជីវិតនិងធនធាននានា ត្រូវទទួលបានសំណងអ្វី ដើម្បីកុំឱ្យពួកគាត់ធ្លាក់ខ្លួនក្រជាងមុន។

២. សិទ្ធិទទួលសំណងខុសៗគ្នា សម្រាប់ម្ចាស់កម្មសិទ្ធិ អ្នកកាន់កាប់ស្របច្បាប់ និងអ្នកកាន់កាប់ខុសច្បាប់

ប្រជាពលរដ្ឋដែលមាន**ប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិ**ដីធ្លី ឬដែលអាចដាក់ពាក្យសុំប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិដោយសារគាត់មានសិទ្ធិភោគៈ (សិទ្ធិកាន់កាប់) មានសិទ្ធិទទួលសំណងខុសពីប្រជពលរដ្ឋដែលកាន់កាប់ដីដោយគ្មានប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិ ឬដែលគ្មានសិទ្ធិកាន់កាប់។

ម្ចាស់កម្មសិទ្ធិ អ្នកកាន់កាប់ស្របច្បាប់ និងអ្នកកាន់កាប់ខុសច្បាប់
តាមច្បាប់នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា មានភាពខុសគ្នារវាងម្ចាស់កម្មសិទ្ធិភោគី (អ្នកកាន់កាប់ស្របច្បាប់) និងអ្នកកាន់កាប់ខុសច្បាប់។ • **ម្ចាស់កម្មសិទ្ធិ** ជាជនទាំងឡាយដែលបានចុះបញ្ជីដីរបស់ពួកគាត់ជាផ្លូវការនៅក្នុង **សៀវភៅគោលបញ្ជីដី** ព្រមទាំងមានប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិស្របច្បាប់ចំពោះដីនោះ។ កម្មសិទ្ធិជាសិទ្ធិរឹងមាំបំផុត ដែលប្រជាពលរដ្ឋមានលើដីធ្លី។ វាអនុញ្ញាតឱ្យកម្មសិទ្ធិករ ប្រើប្រាស់ដីរបស់គាត់ធ្វើអ្វីៗតាមចិត្តរបស់គាត់ ដរាបណាគាត់មិនធ្វើអ្វីដែលខុសច្បាប់។ • **ភោគី (អ្នកកាន់កាប់ស្របច្បាប់)** ជាជនទាំងឡាយដែលរស់នៅលើដីនោះមុនថ្ងៃទី៣០ ខែសីហា ឆ្នាំ២០០១ (នៅពេលច្បាប់ភូមិបាលត្រូវបានអនុម័ត) ឬបានទិញ ឬទទួលមរតកពីអ្នកណា ម្នាក់ដែលបានរស់នៅលើដីនោះមុនកាលបរិច្ឆេទនោះ។ ដីនេះមិនមែនជាដីរបស់សាធារណៈរបស់រដ្ឋ មិនមែនជាកម្មសិទ្ធិរបស់អ្នកណាផ្សេងឡើយ។ ការកាន់កាប់របស់គាត់ក៏ត្រូវតែបំពេញលក្ខខណ្ឌមួយ ចំនួនដូចជាៈ ការកាន់កាប់របស់ពួកគាត់ត្រូវតែជាការកាន់កាប់ដោយគ្មានហិង្សា និងស្មោះត្រង់ ពួកគាត់ត្រូវតែកាន់កាប់ដីនោះគ្មានអាក់ខាន និងត្រូវតែច្បាស់ថា គាត់ជាអ្នកកាន់កាប់ដីនោះ ការកាន់កាប់របស់គាត់ត្រូវតែមានការដឹងឮជាសាធារណៈ។[៣] អ្នកកាន់កាប់ស្របច្បាប់មានសិទ្ធិកាន់កាប់ ដែលស្រដៀងគ្នាទៅនឹងសិទ្ធិកម្មសិទ្ធិដែរ។ តាមច្បាប់ភូមិបាល ពួកគាត់មានសិទ្ធិ ស្របច្បាប់ក្នុងការសុំប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិ។[៤]

[៣] ច្បាប់ភូមិបាលឆ្នាំ២០០១ មាត្រា៣០និង៣៨។

[៤] ច្បាប់ភូមិបាលឆ្នាំ២០០១ មាត្រា៣០។

- ប្រជាពលរដ្ឋដែលមកតាំងទីលំនៅលើដីនោះក្រោយខែសីហាឆ្នាំ២០០១ ឬ បានរស់នៅលើដីសាធារណៈ របស់រដ្ឋ ឬដីដែលជាកម្មសិទ្ធិរបស់អ្នកផ្សេង មិនមែនជាអ្នកកាន់កាប់ស្របច្បាប់ទេ និងគ្មានសិទ្ធិស្របច្បាប់ ក្នុងការសុំប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិទេ។ តាមច្បាប់ភូមិបាល ពួកគាត់ ជាអ្នកកាន់កាប់ដោយខុសច្បាប់។ ប្រជាពលរដ្ឋប្រភេទនេះ តាមច្បាប់នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និងគោលនយោបាយករបស់ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី មានសិទ្ធិទទួលសំណងផ្សេង។ សិទ្ធិនេះ នឹងមានពន្យល់ខាងក្រោម។

ម្ចាស់កម្មសិទ្ធិដី និងអ្នកកាន់កាប់ដីស្របច្បាប់ មានសិទ្ធិទទួលបានដីជាសំណង ឬសំណងជាសាច់ប្រាក់សម្រាប់ដីដែលត្រូវរដ្ឋដកហូត។ ប្រជាពលរដ្ឋដែលគ្មានប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិ ឬសិទ្ធិកាន់កាប់គ្មានសិទ្ធិស្របច្បាប់ទទួលបានសំណងបែបនេះទេ។

ប៉ុន្តែទោះជាយ៉ាងនេះក្តី ពួកគាត់ម្នាក់ៗមានសិទ្ធិស្របច្បាប់ក្នុងការទទួល បានសំណងសម្រាប់លំនៅដ្ឋាន និងសំណង់ផ្សេងៗដែលពួកគាត់បាត់បង់។ ពួកគាត់ក៏មានសិទ្ធិស្របច្បាប់ ទទួលបានសំណងសម្រាប់ការប្រើប្រាស់ដីនោះ ដូចជាផលដំណាំដែលពួកគាត់បានដាំ ឬប្រព័ន្ធប្រឡាយ ទឹកដែលពួកគាត់បានធ្វើនៅលើដីនោះជាដើម។

ប្រជាពលរដ្ឋគប្បីត្រូវមានលទ្ធភាព ជ្រើសរើសថា តើពួកគាត់ចង់បានសំណងជាសាច់ប្រាក់ ឬសំណងជារបស់ជំនួសនូវអ្វីៗដែលបាត់បង់នោះ។

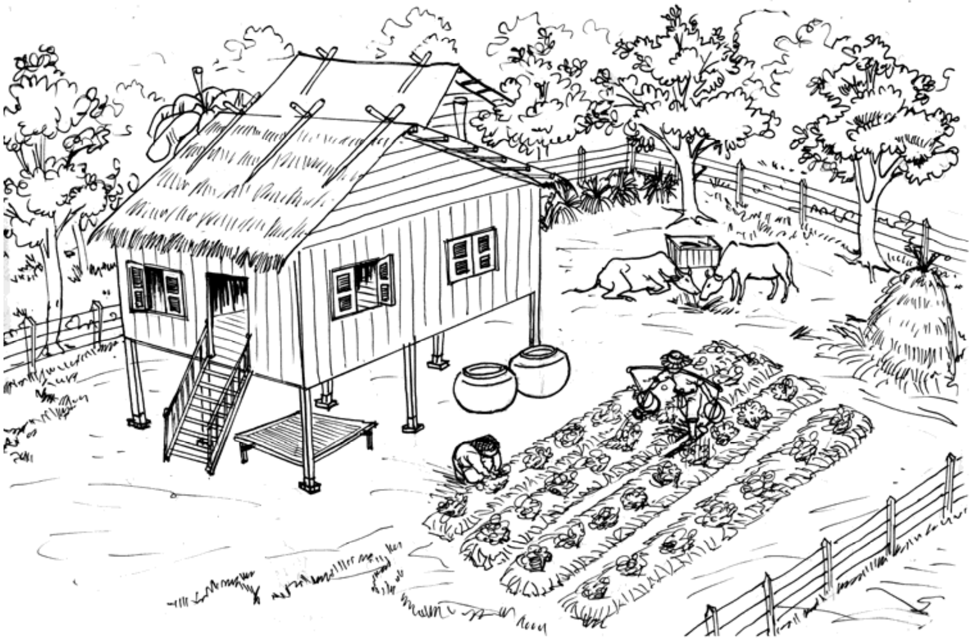

ទោះបីជា គ្រួសារនេះមិនមែនជាកម្មសិទ្ធិករ ឬមិនមែនជាអ្នកកាន់កាប់ស្របច្បាប់ក៏ដោយ ក៏ពួកគាត់នៅតែមានសិទ្ធិស្របច្បាប់ទទួលបានសំណងសម្រាប់ការបាត់ផ្ទះសម្បែង និងសំណង់ផ្សេងៗ និងដំណាំ និង ប្រព័ន្ធប្រឡាយទឹកដែរ។

ប្រជាពលរដ្ឋគប្បីត្រូវតែទទួលបានសំណងជារបស់ជំនួស ឬសំណងជាសាច់ប្រាក់ *មុននឹង* ឱ្យពួកគាត់ផ្លាស់ប្តូរទីលំនៅ ។

ប្រសិនបើពួកគាត់គ្មានសិទ្ធិទទួលបានសំណងសម្រាប់ដីរបស់គាត់ទេ ឧទាហរណ៍ ដោយសារពួកគាត់ជាអ្នកកាន់កាប់ដីរដ្ឋដោយខុសច្បាប់ ដូច្នេះ រដ្ឋាភិបាលក៏ត្រូវតែដោះស្រាយដីលំនៅដ្ឋានថ្មី ជូនប្រជាពលរដ្ឋ មុនពេលផ្លាស់ប្តូរទីលំនៅរបស់គាត់ ដោយសារគម្រោងដែលផ្តល់មូលនិធិគាំទ្រដោយធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ីដែរ ដើម្បីកុំឱ្យពួកគាត់គ្មានទីជម្រករស់នៅ ។ ការតាំងទីលំនៅថ្មី នឹងត្រូវលើកមកពិភាក្សាគ្នាក្នុងផ្នែកខាងក្រោម នេះ ។

៣. សំណងជារបស់ជំនួស ឬសំណងជាសាច់ប្រាក់?

ប្រជាពលរដ្ឋដែលមានប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិ ឬមានសិទ្ធិកាន់កាប់លើដីធ្លីរបស់ពួកគាត់ មានសិទ្ធិស្រប ច្បាប់ទទួលបាន:

- សំណងជារបស់ជំនួស "គ្រប់គ្រាន់និងសមរម្យ" សម្រាប់ ដី ផ្ទះ និងសំណង់ផ្សេងៗដែលពួកគាត់មាននៅលើដីនោះផង ឬ
- ចំនួនទឹកប្រាក់ដែលពួកគាត់ត្រូវការទិញដីមួយឡូតិ៍ ទិញផ្ទះ និងសំណង់ផ្សេងៗទៀតដែលមានតម្លៃប្រហាក់ប្រហែលនឹងអ្វីៗដែលគាត់បាត់បង់ ។

គោលនយោបាយការពារស្តីពីការតាំងទីលំនៅថ្មីដោយបង្ខំចែងថា ប្រជាពលរដ្ឋដែលប្រើប្រាស់ដីសម្រាប់ប្រកបរបរចិញ្ចឹមជីវិតរបស់ពួកគាត់ ដូចជាប្រជាកសិករ គប្បីត្រូវទទួលបានដីជំនួស ឬលំនៅដ្ឋានជំនួសសមរម្យ ជាជាងការសងសំណងជាសាច់ប្រាក់ ។ ដីនោះគប្បី យ៉ាងហោចណាស់ ត្រូវមានគុណភាព និងតម្លៃដូចគ្នានឹងដីដែលរដ្ឋដកហូតយកនោះដែរ ។ រដ្ឋាភិបាលអាចប្រើដីរបស់រដ្ឋ សម្រាប់ដោះស្រាយបញ្ហានេះ ឬទិញដីឯកជនមកប្រើប្រាស់សម្រាប់គោលបំណងនេះ ។

ទោះជាយ៉ាងនេះក្តី ប្រសិនបើប្រជាពលរដ្ឋចង់ទទួលយកសំណងជាប្រាក់ជាង ឬថាពិតជាគ្មានដីសម្រាប់ដោះស្រាយជូនប្រជាពលរដ្ឋទាំងនេះទេ ដូច្នេះរដ្ឋាភិបាលគប្បីផ្តល់សំណងជាសាច់ប្រាក់ជំនួសវិញ ។ ប្រសិនបើសំណងជាសាច់ប្រាក់នឹងត្រូវផ្តល់ជូនប្រជាពលរដ្ឋដែលរងផលប៉ះពាល់សម្រាប់ដី និងទ្រព្យសម្បត្តិដែលបាត់បង់ផ្សេងៗទៀត ដូច្នេះរដ្ឋាភិបាលត្រូវតែផ្តល់ការគាំទ្រដើម្បីស្តារមុខរបរចិញ្ចឹមជីវិតរបស់គាត់ឡើងវិញ ក្រោយពីពួកគាត់បានផ្លាស់ប្តូរទីលំនៅ ។

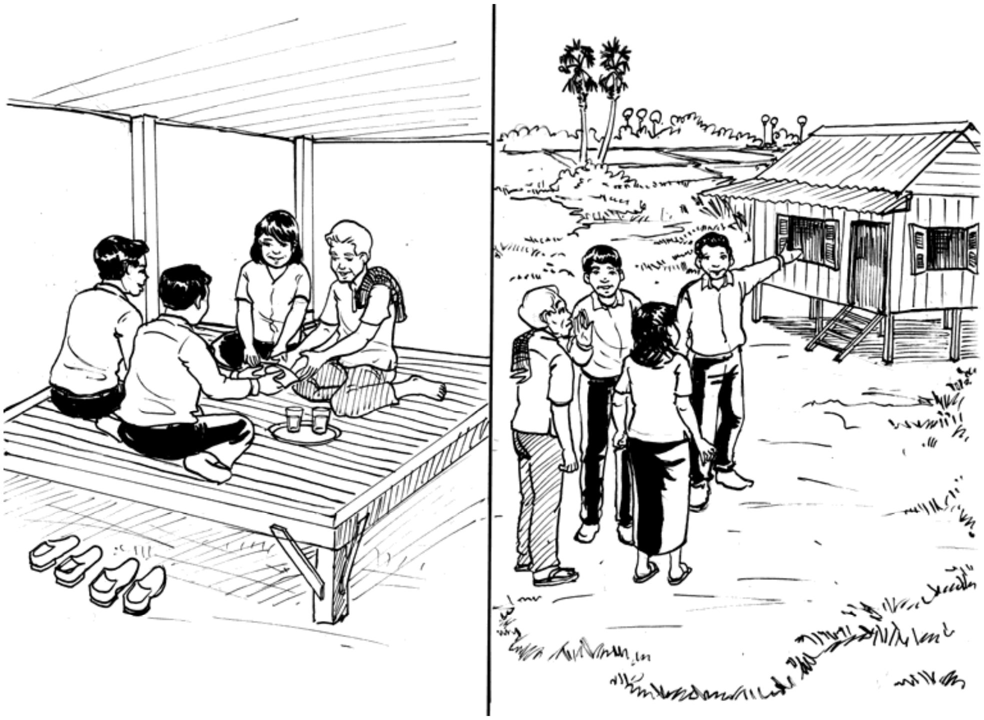

រដ្ឋាភិបាលត្រូវការដីដែលជាកម្មសិទ្ធិរបស់គ្រួសារនេះ សម្រាប់គម្រោងដែលផ្តល់មូលនិធិគាំទ្រដោយធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី ។ ពួកគាត់មានសិទ្ធិស្របច្បាប់ទទួលសំណងជាប្រាក់ផង និងសំណងជារបស់ជំនួស ដី និងផ្ទះរបស់គាត់ផង ។

ដី ឬ ប្រាក់?

ប្រសិនបើប្រជាពលរដ្ឋដែលត្រូវរុះរើផ្ទះចេញពីដីរបស់គាត់នោះត្រូវបានរដ្ឋប្រគល់ដីដែលមានគុណភាពល្អ និងនៅក្នុងតំបន់ ឬទីតាំងដែលល្អ វាជាការល្អដែលប្រជាពលរដ្ឋត្រូវយកដីដែលជាសំណងជំនួស ជាជាងជ្រើសរើសយកសំណងជាសាច់ប្រាក់ ព្រោះប្រជាពលរដ្ឋដែលជ្រើសរើសយកប្រាក់នឹងប្រើប្រាស់ប្រាក់នោះ អស់លឿនណាស់ ដូចជាប្រើលើការជួលផ្ទះ និងដី និងចំណាយលើអ្វីៗផ្សេងៗទៀត ដែលក្រោយមកពួក គាត់នឹងចាយប្រាក់នោះអស់ ដោយគ្មានដី និងគ្មានសល់ប្រាក់ឡើយ ។

មានដីដែលមានគុណភាពល្អ នៅក្នុងទីតាំងដែលល្អជាការប្រសើរខ្លាំងណាស់សម្រាប់ប្រជាពលរដ្ឋ ដើម្បីឱ្យប្រាកដថា ពួកគាត់អាចបន្តរស់នៅរកស៊ីចិញ្ចឹមជីវិតនិងគ្រួសាររបស់គាត់នាពេលអនាគត ។

## ៤.	តើប្រជាពលរដ្ឋគប្បីទទួលសំណងចំនួនប៉ុន្មាន?

នៅពេលដែលប្រជាពលរដ្ឋទទួលសំណងជាប្រាក់សម្រាប់ដីលំនៅដ្ឋាន ឬអ្វីៗដែលជាកម្មសិទ្ធិរបស់គាត់ រដ្ឋាភិបាលត្រូវតែប្រាកដថា ប្រជាពលរដ្ឋទទួលបាននូវចំនួនប្រាក់ដែលពួកគាត់ត្រូវការ ដើម្បីទិញដី ឬអ្វីៗដែលពួកគាត់នឹងបាត់បង់ ឬត្រូវខូចខាតទាំងស្រុងមកវិញ។

ឧទាហរណ៍ ប្រសិនបើអ្នកណាម្នាក់នឹងបាត់បង់ដី និងលំនៅដ្ឋានរបស់គាត់ ហើយគាត់ត្រូវចំណាយ ២០.០០០ (ពីរម៉ឺន) ដុល្លារ ដើម្បីទិញដីមួយឡូត៍ និងផ្ទះមួយនៅក្បែរនោះ ដែលមានទំហំនិងគុណភាពដូចគ្នា ដូច្នេះគាត់ត្រូវតែទទួលបានសំណងជាប្រាក់ចំនួន ២០.០០០ (ពីរម៉ឺន) ដុល្លារ។ ប្រសិនបើគាត់ត្រូវចំណាយ ២.០០០ (ពីរពាន់) ដុល្លារ សម្រាប់ការរុះរើចេញ និងបង់ថ្លៃសុំប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិ ឬចំណាយផ្សេងៗទៀត គាត់ក៏ត្រូវទទួលបានប្រាក់សម្រាប់ចំណាយបែបនេះដែរ។ រដ្ឋាភិបាលចាំបាច់ត្រូវប្រាកដថា គាត់ទទួលបានប្រាក់ចំនួន ២២.០០០ (ពីរម៉ឺនពីរពាន់) ដុល្លារ ដើម្បីពួកគាត់អាចទិញបានដី និងផ្ទះ ដែលគាត់បាត់បង់នោះទាំងស្រុង ដោយមិនត្រូវចំណាយដោយខ្លួនគាត់ឡើយ។

ប្រសិនបើផ្ទះមួយផ្នែករបស់គ្រួសារណាមួយ ត្រូវកំទេចចោលដើម្បីយកដីសម្រាប់គម្រោងអភិវឌ្ឍន៍ ប៉ុន្តែគ្រួសារនោះមិនអាចបន្តរស់នៅទីនោះតទៅទៀតបានទេ រដ្ឋាភិបាលត្រូវតែសងថ្លៃសំណង់ ទាំងអស់ដែលគ្រួសារនេះបាត់បង់។

*ប្រជាពលរដ្ឋត្រូវទទួលសំណង**មុនពេល**ឱ្យពួកគាត់ផ្លាស់ទីលំនៅ។*

៥. តើប្រជាពលរដ្ឋត្រូវទទួលបានអ្វីខ្លះ ប្រសិនបើពួកគាត់ត្រូវតាំងទីលំនៅថ្មី?

ប្រសិនបើប្រជាពលរដ្ឋគ្មានសិទ្ធិទទួលសំណងសម្រាប់ដីរបស់ពួកគាត់ទេ ឧទាហរណ៍ ដោយសារពួកគាត់ជាអ្នកកាន់កាប់ដីរបស់រដ្ឋ ដូច្នេះ រដ្ឋត្រូវតែផ្តល់ជូនពួកគាត់នូវដីសម្រាប់តាំងទីលំនៅថ្មី មុននឹងឱ្យពួកគាត់ផ្លាស់ប្តូរទីលំនៅ។ ពួកគាត់ក៏ត្រូវទទួលបានប្រាក់ ឬការគាំទ្រផ្សេងៗទៀតដើម្បីពួកគាត់អាច រុះរើទៅកន្លែងតាំងទីលំនៅថ្មីនោះបាន។

ទន្ទឹមនឹងនេះ រដ្ឋាភិបាលត្រូវតែប្រាកដថា ប្រជាពលរដ្ឋដែលត្រូវផ្លាស់ប្តូរទៅរស់នៅទីតាំងថ្មីមាន **សុវត្ថិភាពនៃការកាន់កាប់** នៅឯ**តំបន់តាំងទីលំនៅថ្មី**។ នេះមានន័យថា រដ្ឋាភិបាលត្រូវតែធានាតាមផ្លូវច្បាប់ថា ពួកគាត់មិនត្រូវគេបណ្តេញចេញពីលំនៅដ្ឋានថ្មីរបស់គាត់ដោយបង្ខំនោះទេ។

រដ្ឋាភិបាលត្រូវតែធានាថា ប្រជាពលរដ្ឋមានលំនៅដ្ឋានល្អប្រសើរនៅឯតំបន់តាំងទីលំនៅថ្មី ជាងលំនៅដ្ឋានចាស់របស់គាត់។

តំបន់តាំងទីលំនៅថ្មីគប្បីមិនត្រូវនៅឆ្ងាយពេកទេ ដើម្បីកុំឱ្យប្រជាពលរដ្ឋដែលផ្លាស់ទៅនៅទីនោះពិបាករកប្រាក់ចិញ្ចឹមជីវិត ឬមិនអាចមានលទ្ធភាពប្រើប្រាស់សេវាកម្មផ្សេងៗ ដែលពួកគាត់ត្រូវការ ដូចជាសាលារៀន និងមន្ទីរពេទ្យជាដើម។ រដ្ឋាភិបាលក៏ត្រូវតែប្រាកដដែរថា ប្រជាពលរដ្ឋដែល ទៅរស់នៅឯតំបន់ថ្មីនោះ មាន**ឱកាសប្រកបរបរចិញ្ចឹមជីវិត** មានហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ និងសេវាកម្មសំខាន់ៗដូចជា ទឹក អនាម័យ អគ្គិសនី និងកន្លែងចាក់សំរាម។

តំបន់តាំងទីលំនៅថ្មី ត្រូវតែមានលំនៅដ្ឋាននិងសេវាកម្មសមរម្យ និងមានអ្វីៗដែលប្រជាពលរដ្ឋ ត្រូវការសម្រាប់រស់នៅ *មុននឹង* ប្រជាពលរដ្ឋផ្លាស់ទៅរស់នៅទីនោះ។

៦. ការចរចាជាមួយរដ្ឋាភិបាល

គោលនយោបាយការពារស្តីពីការតាំងទីលំនៅថ្មីដោយបង្ខំ ចែងថា រដ្ឋាភិបាលគប្បីត្រូវតែព្យាយាមចរចាជាមួយប្រជាពលរដ្ឋថា តើប្រជាពលរដ្ឋត្រូវទទួលអ្វីសម្រាប់ដី លំនៅដ្ឋាន ឬអ្វីៗ ផ្សេងទៀតដែលពួកគាត់ ត្រូវបាត់បង់ដោយគម្រោងអភិវឌ្ឍន៍។ ការចរចាត្រូវតែប្រព្រឹត្តទៅដោយយុត្តិធម៌ និងគ្មានអ្នកណា ម្នាក់ត្រូវគេបង្ខំឱ្យទទួលយកអ្វីដែលពួកគាត់មិនចង់បាននោះទេ។

គ្មានប្រជាពលរដ្ឋណាម្នាក់ត្រូវយល់ព្រមចំពោះអ្វីមួយនៅក្នុងពេលចរចា ដែលពួកគាត់មិនពេញចិត្តនឹងទទួលនោះឡើយ។ ប្រជាពលរដ្ឋត្រូវតែដឹងថា តាមគោលនយោបាយរបស់ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី តើពួកគាត់មានសិទ្ធិអ្វីខ្លះចំពោះសំណង និងការតាំងទីលំនៅថ្មី។ ពួកគាត់គប្បីយល់ព្រមតែចំពោះអ្វីៗ តាមរយៈការចរចា ប្រសិនបើពួកគាត់គិតថា *ល្អប្រសើរជាងសិទ្ធិរបស់ពួកគាត់នៅក្នុងគោលនយោបាយនេះ។*

៧. តើប្រជាពលរដ្ឋត្រូវទទួលបានអ្វី ប្រសិនបើពួកគាត់បាត់បង់ឱកាសប្រកបអាជីវកម្ម បាត់បង់ការងារ ឬការប្រកបរបរចិញ្ចឹមជីវិតផ្សេងៗទៀត?

នៅពេលដែលរដ្ឋឱ្យប្រជាពលរដ្ឋផ្លាស់ប្តូរទីលំនៅពីកន្លែងប្រកបអាជីវកម្ម កន្លែងធ្វើការ ឬបាត់បង់ឱកាសការងារ ឱកាសប្រកបអាជីវកម្ម ឬលែងមានឱកាសប្រើប្រាស់ធនធានដែលពួកគាត់ធ្លាប់ប្រើប្រាស់ ដើម្បីប្រកបរបរចិញ្ចឹមជីវិត ពេលនោះពួកគាត់ក៏បាត់បង់ប្រាក់ចំណូលដែលពួកគាត់ធ្លាប់រកបាននោះដែរ។ ពួកគាត់ក៏អាចនឹងបាត់បង់ឱកាសប្រើប្រាស់អ្វីៗដែលពួកគាត់ត្រូវការដើម្បីទ្រទ្រង់ជីវិត ដូចជា ប្រភពស្បៀងអាហារជាដើម។ គោលនយោបាយរបស់ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី តម្រូវឱ្យរដ្ឋាភិបាលផ្តល់សំណង និងការគាំទ្រដល់ប្រជាពលរដ្ឋដែលបាត់បង់ប្រាក់ចំណូល ឬដែលបាត់បង់ប្រភពនៃការប្រកបរបរចិញ្ចឹមជីវិត ដើម្បីឱ្យពួកគាត់អាចចាប់ផ្តើមប្រកបអាជីវកម្មឡើងវិញ ឬរកវិធីថ្មីដើម្បីប្រកបរបរចិញ្ចឹមជីវិត។ ទំរាំតែប្រជាពលរដ្ឋមានលទ្ធភាពស្តារប្រាក់ចំណូល និងរបរចិញ្ចឹមជីវិតឡើងវិញបាន រដ្ឋាភិបាលត្រូវតែផ្តល់សំណងជូនពួកគាត់សម្រាប់ការខាតបង់ប្រាក់ចំណូល និងការបាត់បង់របរចិញ្ចឹមជីវិតនោះ។

៧.១ អ្នកប្រកបអាជីវកម្ម

ប្រសិនបើអ្នកប្រកបអាជីវកម្មណាម្នាក់មិនអាចបន្តមុខរបររបស់គាត់តទៅទៀតបាន ដោយសារគេដកហូតដីរបស់គាត់ ឬគេឱ្យពួកគាត់ផ្លាស់ប្តូរទីលំនៅដោយសារគម្រោងដែលផ្តល់មូលនិធិគាំទ្រដោយធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី ដូច្នេះរដ្ឋាភិបាលត្រូវសងសំណងសម្រាប់ការបាត់បង់ប្រាក់ចំណូលនោះ។ ក្នុងស្ថានភាពនេះ រដ្ឋត្រូវតែទូទាត់សងគាត់នូវចំនួននៃប្រាក់ចំណូលដែលពួកគាត់ធ្លាប់រកបានសម្រាប់រយៈពេល ដែលពួកគាត់មិនអាចបន្តមុខរបររបស់គាត់នោះ ឬនៅពេលដែលគាត់មិនទាន់អាចរកប្រាក់ចំណូលបាន។

ប្រសិនបើហាង ឬតូបលក់ដូរ ឬសម្ភារៈរបស់អ្នកណាម្នាក់ដែលគាត់ធ្លាប់ប្រើសម្រាប់ការប្រកបអាជីវកម្មនឹងត្រូវគេបំផ្លាញ ឬត្រូវបាត់បង់ដោយសារតែគម្រោងនេះ ពួកគាត់ក៏ត្រូវទទួលបានចំនួនប្រាក់ ដែលគាត់ត្រូវការដើម្បីផ្លាស់ទៅនៅកន្លែងថ្មី និងចាប់ផ្តើមប្រកបអាជីវកម្មឡើងវិញនៅកន្លែងថ្មីនោះ ដែរ។

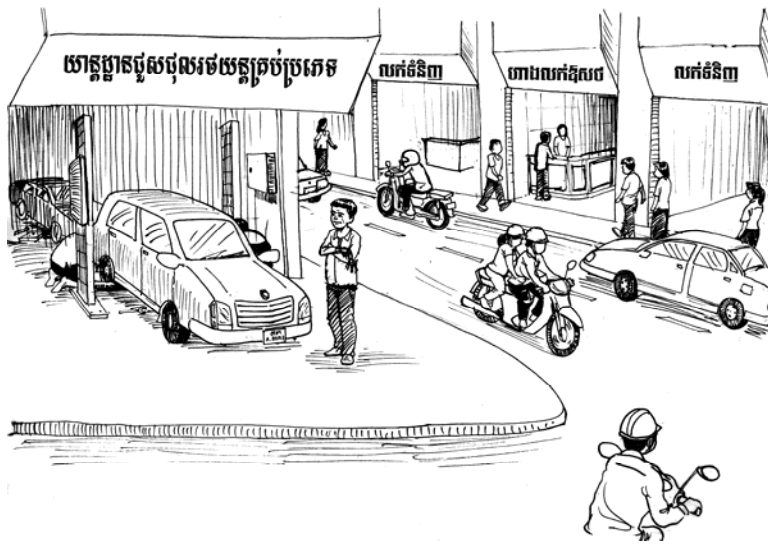

នៅពេលដែលអ្នកប្រកបអាជីវិកម្ម មានប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិ ឬមានសិទ្ធិកាន់កាប់ស្របច្បាប់លើដីដែលគាត់កំពុងតែប្រកបអាជីវកម្មនោះ គាត់ក៏ត្រូវទទួលបានសំណងជាដី ឬសំណងជាប្រាក់ដែរ។ សំណងជាដីត្រូវតែមានតម្លៃស្មើ ឬច្រើនជាងដីដែលរដ្ឋដកហូតនោះ។ ប្រាក់ដែលជាសំណងត្រូវតែមាន ចំនួនគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីទិញដី មួយកន្លែងផ្សេងទៀតដែលមានតម្លៃដូចគ្នា។

ប្រសិនបើប្រជាពលរដ្ឋប្រកបអាជីវកម្ម នៅលើដីដែលពួកគាត់គ្មានប័ណ្ណកម្ម ឬសិទ្ធិកាន់កាប់ទេ ពួកគាត់នឹងមិនមានសិទ្ធិទទួលសំណងសម្រាប់ដីទេ។ ទោះជាយ៉ាងនេះក្តី ប្រសិនបើពួកគាត់បានសង់អ្វីៗនៅលើដីនោះ ដូចជាមានដាំដំណាំ ឬប្រើប្រាស់ដីនោះដើម្បីធ្វើអ្វីផ្សេងៗ ដូចជាធ្វើប្រព័ន្ធប្រឡាយទឹក ជាដើម ដូច្នេះពួកគាត់ត្រូវទទួលបានសំណងសម្រាប់របស់ទាំងនោះ។ ពួកគាត់ត្រូវទទួលបានចំនួនប្រាក់ ដែលជាសំណងសម្រាប់អ្វីៗដែលគាត់បានសង់ ឬដាំនៅលើដីនោះ។

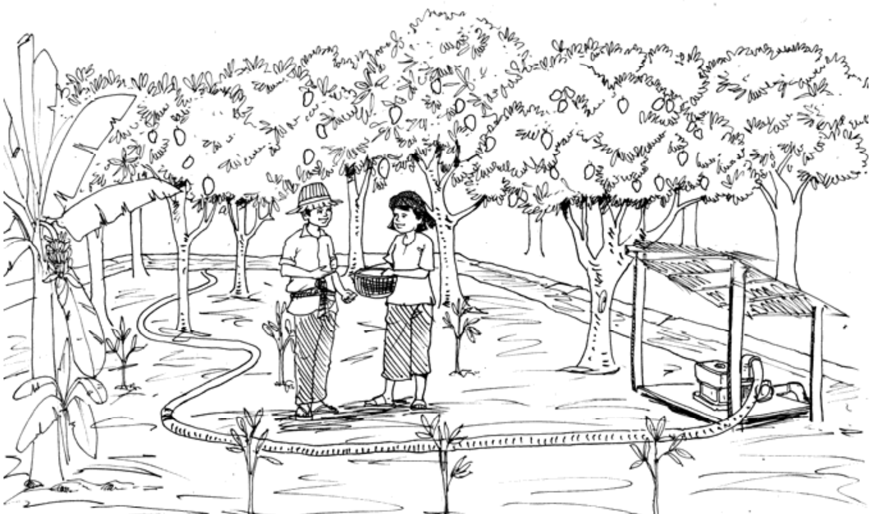

៧.២ ការងារ និងការប្រកបរបរចិញ្ចឹមជីវិតផ្សេងៗទៀត

ប្រសិនបើប្រជាពលរដ្ឋមិនអាចបន្តការងាររបស់គាត់តទៅទៀតទេ ឬប្រសិនបើពួកគាត់ត្រូវគេកាត់ផ្តាច់ពីការប្រកបរបរចិញ្ចឹមជីវិតផ្សេងៗទៀត ដូច្នេះរដ្ឋាភិបាលត្រូវតែផ្តល់សំណងជូនពួកគាត់។ សំណងនេះគឺជាចំនួនប្រាក់ ដែលស្មើនឹងអ្វីដែលពួកគាត់បាត់បង់។ ឧទាហរណ៍ ប្រសិនបើមានប្រជាពលរដ្ឋ ដែលបាត់បង់ការងាររបស់គាត់ ព្រមទាំងមិនអាចរកប្រាក់ចំណូលបានរយៈពេលប្រាំមួយខែ ដូច្នេះរដ្ឋាភិបាលត្រូវតែផ្តល់ចំនួនប្រាក់ ដែលពួកគាត់ធ្លាប់រកបានសម្រាប់រយៈពេលប្រាំមួយខែនោះ។

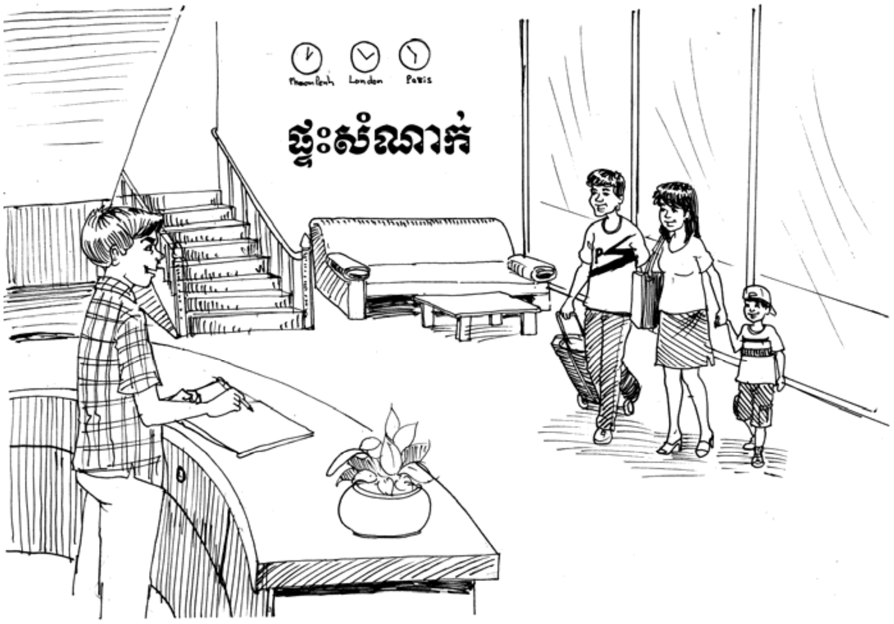

ប្រសិនបើអ្នកណាម្នាក់បាត់បង់ឱកាសប្រើប្រាស់ព្រៃដែលគាត់ធ្លាប់រកស្បៀងអាហារ ឬប្រសិនបើបាត់បង់ឱកាសប្រើទន្លេដែលពួកគាត់ធ្លាប់នេសាទត្រីសម្រាប់ជាអាហារ ឬដើម្បីលក់យកប្រាក់ដោះស្រាយតម្រូវការ ដូច្នេះរដ្ឋត្រូវផ្តល់សំណងជូនគាត់ដើម្បីគាត់អាចបន្តផ្គត់ផ្គង់ និងចិញ្ចឹមគ្រួសាររហូតដល់ពួកគាត់រកបានវិធីថ្មីដើម្បីទ្រទ្រង់គ្រួសាររបស់គាត់ ។

៨. ការគាំទ្រការប្រកបរបរចិញ្ចឹមជីវិត

នៅពេលដែលរដ្ឋឱ្យប្រជាពលរដ្ឋផ្លាស់ប្តូរទីលំនៅ ឬនៅពេលដែលពួកគាត់បាត់បង់ឱកាសប្រកបអាជីវកម្ម ធ្វើការងារ ឬបាត់បង់ឱកាសប្រើប្រាស់ប្រភពសម្រាប់ប្រកបរបរចិញ្ចឹមជីវិត ដោយសារគម្រោង ដែលផ្តល់មូលនិធិគាំទ្រដោយធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី រដ្ឋាភិបាលត្រូវតែផ្តល់ការគាំទ្រដើម្បីឱ្យប្រជាពលរដ្ឋស្តារឡើងវិញនូវកម្រិតប្រាក់ចំណូល និងកម្រិតជីវភាពរស់នៅរបស់ពួកគាត់។ នេះមានន័យថា ប្រជាពលរដ្ឋត្រូវតែមានការគាំទ្រដោយរដ្ឋាភិបាល ដើម្បីធ្វើឱ្យកម្រិតប្រាក់ចំណូល និងកម្រិតជីវភាព រស់នៅរបស់គាត់មានលក្ខណៈដូចមុន ឬប្រសើរជាងមុនពេល ដែលរដ្ឋឱ្យពួកគាត់ផ្លាស់ប្តូរទីលំនៅដោយសារការអនុវត្តគម្រោង។

ការគាំទ្រការប្រកបរបរចិញ្ចឹមជីវិត មានន័យថា ជួយប្រជាពលរដ្ឋដើម្បីឱ្យពួកគាត់អាចរកវិធីរកប្រាក់ និងផ្គត់ផ្គង់ខ្លួនឯង និងក្រុមគ្រួសារនូវអ្វីៗដែលពួកគាត់ត្រូវការដើម្បីរស់នៅ ដូចជា ស្បៀង អាហារ ទឹក លំនៅដ្ឋាន ការថែទាំសុខភាព និងការអប់រំជាដើម។ ដើម្បីធ្វើបែបនេះបាន ប្រជាពលរដ្ឋ ត្រូវតែមានឱកាសមានការងារធ្វើ មានដីស្រែចម្ការ ទីផ្សារ ឬមានឱកាសប្រើប្រាស់ធនធានផ្សេងៗទៀត ដែលពួកគាត់ត្រូវការដើម្បីចាប់ផ្តើមអាជីវកម្មខ្នាតតូច។ ពួកគាត់ក៏ត្រូវតែមានឱកាសអភិវឌ្ឍជំនាញ ដែលពួកគាត់ត្រូវការដើម្បីភាពជោគជ័យក្នុងការងារ និងការប្រកបអាជីវកម្ម។

ចំពោះប្រជាពលរដ្ឋដែលងាយរងគ្រោះវិញ ដូចជាប្រជាពលរដ្ឋក្រីក្រជាដើម រដ្ឋាភិបាលត្រូវតែផ្តល់ការគាំទ្រជាពិសេស ដើម្បីឱ្យពួកគាត់អាចរកប្រាក់ចំណូល និងប្រកបរបរចិញ្ចឹមជីវិតបានកាន់តែល្អប្រសើរ។

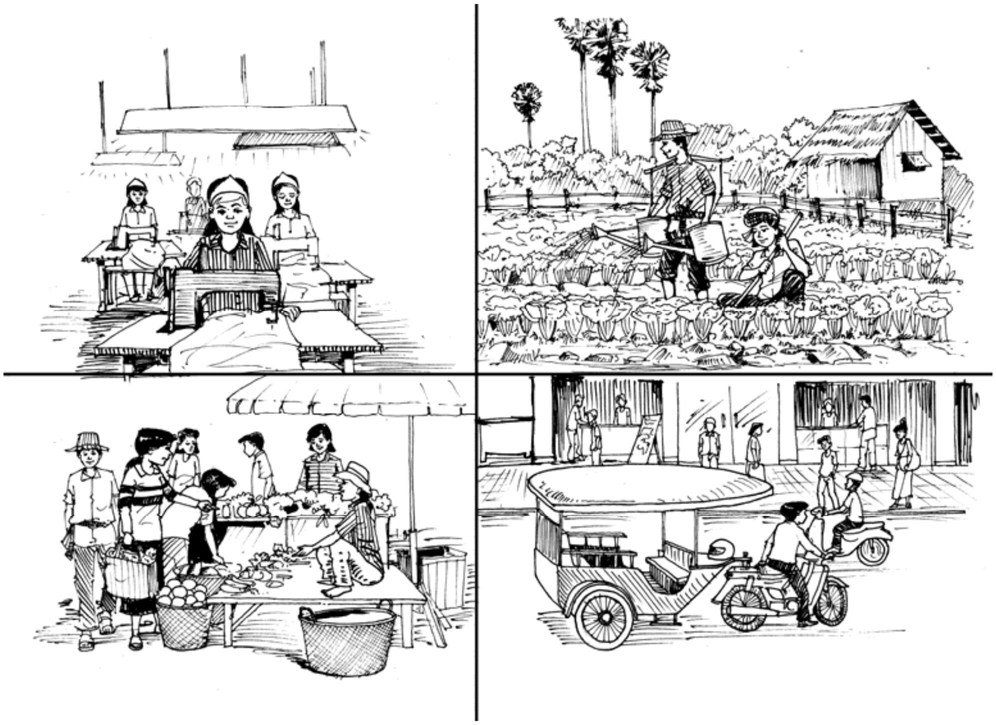

ការគាំទ្រមុខរបរចិញ្ចឹមជីវិត អាចមានន័យថា ជួយប្រជាពលរដ្ឋឱ្យចាប់ផ្តើម ឬប្រកបអាជីវកម្មរបស់គាត់បានកាន់តែល្អប្រសើរ ដោយជួយបណ្តុះបណ្តាលជំនាញដែលគាត់ត្រូវការ ឬដោយជួយគាត់ឱ្យមានឱកាសប្រើប្រាស់ធនធាននានា។ ឧទាហរណ៍ វាអាចមានន័យថា បើកវគ្គបណ្តុះបណ្តាល បំប៉នជំនាញ បច្ចេកទេសធ្វើស្រែ-ចម្ការ ឬជួយពួកគាត់ឱ្យទិញពូជដី ឬគ្រឿងយន្តល្អៗ ជាដើម។ គោលនយោបាយ របស់ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ីចែងថា ការគាំទ្រអាចមានដូចជាផ្តល់**ឱកាសទទួលបានប្រាក់ឥណទាន** ទទួលការបណ្តុះបណ្តាល ឬឱកាសមានការងារធ្វើ។

ទីនេះ ពួកគាត់កំពុងរៀនដើម្បីក្លាយជាជាងកាត់ដេរ។

មានឱកាសទទួលបានប្រាក់ឥណទាន មានន័យថា ពួកគាត់អាចខ្ចីប្រាក់បាន។ ប្រជាពលរដ្ឋតែងតែត្រូវការឱកាសទទួលបានប្រាក់ឥណទាន ដើម្បីពួកគាត់អាចជួសជុលកែលម្អផ្ទះរបស់ពួកគាត់ឱ្យកាន់តែល្អ អាចទិញគ្រាប់ពូជសម្រាប់ដាំដំណាំ ឬដើម្បីចាប់ផ្តើមប្រកបអាជីវកម្មខ្នាតតូចជាដើម។ ការធ្វើឱ្យប្រាកដថា ប្រជាពលរដ្ឋមានឱកាសទទួលបានឥណទានមានន័យថា ពួកគាត់អាចខ្ចីប្រាក់ ដែលពួកគាត់អាចមានលទ្ធភាពលៃលកសងវិញបាននាពេលអនាគត រួមទាំងការប្រាក់ផង។ អត្រាការប្រាក់ត្រូវតែមានកម្រិតទាបល្មម ដើម្បីកុំឱ្យក្រុមគ្រួសារធ្លាក់ខ្លួនកាន់តែក្រទៅៗ ដោយសារការសងប្រាក់វិញនោះ។

ចំពោះប្រជាពលរដ្ឋដែលប្រកបរបរចិញ្ចឹមជីវិតដោយផ្អែកលើការប្រើប្រាស់ដី ដើម្បីធ្វើស្រែចម្ការ ដូចជា កសិករជាដើម វិធីដែលសំខាន់បំផុតសម្រាប់រដ្ឋាភិបាលដើម្បីស្តារការប្រកបមុខរបរចិញ្ចឹមជីវិតរបស់ពួកគាត់ឡើងវិញ គឺត្រូវជួយពួកគាត់ឱ្យមានឱកាសទទួលបានដីបម្រុង (សម្រាប់ធ្វើស្រែចម្ការ)។ ដីបម្រុងដែលប្រគល់ឱ្យពួកគាត់នោះ ត្រូវតែជាដីដែលមានគុណភាពល្អ និងស្ថិតនៅក្នុងទីតាំងសមស្រប។ ឧទាហរណ៍ ប្រសិនបើក្រុមគ្រួសារដែលរងផលប៉ះពាល់ប្រកប

របរចិញ្ចឹមជីវិតដោយធ្វើស្រែ ដូច្នេះរដ្ឋាភិបាលអាចផ្តល់ដីបម្រុងដែលសមស្របសម្រាប់ធ្វើស្រែ ដែលស្ថិតនៅជិតកន្លែងដែលពួកគាត់រស់នៅ ។

៩. ការទទួលផលប្រយោជន៍រួមពីគម្រោង

គោលនយោបាយរបស់ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី ក៏លើកចិត្តរដ្ឋាភិបាលឱ្យរកវិធីដើម្បីឱ្យប្រជាពលរដ្ឋ ដែលត្រូវផ្លាស់ប្តូរទីលំនៅដោយសារគម្រោងគាំទ្រដោយធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី ទទួលបានផលប្រយោជន៍ពីគម្រោងនោះដែរ ។

ឧទាហរណ៍ ប្រជាពលរដ្ឋដែលត្រូវផ្លាស់ប្តូរទីលំនៅ អាចមានឱកាសទទួលបានការងារ ដែលបង្កើតឡើងដោយគម្រោងនេះ ។ ប្រសិនបើគម្រោងនេះមានគោលបំណងសង់ ឬជួសជុលកែលម្អប្រព័ន្ធប្រឡាយទឹកស្រោចស្រប់ ដូច្នេះប្រជាពលរដ្ឋដែលត្រូវផ្លាស់ប្តូរទីលំនៅ ត្រូវរើទៅនៅលើដីផ្សេងនៅក្បែរនោះ និងទទួលបានផលប្រយោជន៍ពីប្រព័ន្ធប្រឡាយទឹកថ្មីនោះដែរ ។ ប្រសិនបើមានសង់ទំនប់វារីអគ្គិសនី ប្រជាពលរដ្ឋដែលត្រូវផ្លាស់ប្តូរទីលំនៅដោយសារទំនប់នេះ អាចមានឱកាសប្រើប្រាស់អគ្គិសនីក្នុងតម្លៃទាប នៅឯលំនៅដ្ឋានថ្មីរបស់គាត់ ។

ព័ត៌មាន និង ការពិគ្រោះយោបល់

លទ្ធផលទទួលបាន:

ក្រោយពីបញ្ចប់ជំពូកនេះ អ្នកចូលរួមនឹង:

១. ដឹងថា រដ្ឋាភិបាលត្រូវតែផ្តល់ព័ត៌មាន និងពិគ្រោះយោបល់ជាមួយប្រជាពលរដ្ឋ។

២. ដឹងថា តើព័ត៌មានអ្វីខ្លះដែលត្រូវប្រកាសផ្សាយ ឬដាក់ឱ្យមើលជាសាធារណៈដោយរដ្ឋាភិបាល និងធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី។

៣. យល់ដឹងថា ប្រជាពលរដ្ឋដែលប្រឈមនឹងផលប៉ះពាល់ត្រូវតែមានឱកាស ឬមានសិទ្ធិទទួល ព័ត៌មាន។

៤. ដឹងថា តើព័ត៌មានទាក់ទងនឹងផែនការតាំងទីលំនៅថ្មីអ្វីខ្លះ ដែលពួកគាត់ត្រូវពិនិត្យ។

៥. យល់ដឹងថា តើពួកគាត់ត្រូវចូលរួមពិគ្រោះយោបល់សំខាន់ៗអ្វីខ្លះ។

៦. ដឹងថា តើត្រូវពិគ្រោះយោបល់ជាមួយអ្នកណាខ្លះ។

៧. ដឹងថា តើរដ្ឋាភិបាលត្រូវពិគ្រោះយោបល់ជាមួយប្រជាពលរដ្ឋនៅពេលណា?

១. ភារកិច្ចរបស់រដ្ឋាភិបាលក្នុងការផ្តល់ព័ត៌មាន និងពិគ្រោះយោបល់ជាមួយប្រជាពលរដ្ឋ

ប្រជាពលរដ្ឋដែលត្រូវរដ្ឋាភិបាលផ្លាស់ប្តូរទីលំនៅ ដោយសារគម្រោងដែលផ្តល់មូលនិធិគាំទ្រ ដោយធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី មានសិទ្ធិទទួលព័ត៌មានអំពីគម្រោងនោះ។ តើពួកគាត់ត្រូវប្រឈមផលប៉ះពាល់កម្រិតណា មានសិទ្ធិទទួលសំណង និងជម្រើសអ្វីខ្លះ។ គោលនយោបាយការពារ ស្តីពីការតាំងទីលំនៅថ្មីដោយបង្ខំចែងថា រដ្ឋត្រូវតែជូនដំណឹងប្រជាពលរដ្ឋអំពីបញ្ហាទាំងអស់នេះ ព្រមទាំងត្រូវតែប្រាកដថា មានព័ត៌មាន និងឯកសារសំខាន់ៗទាំងនេះជូនប្រជាពលរដ្ឋ។

គោលនយោបាយនេះក៏បានចែងដែរថា រដ្ឋាភិបាលត្រូវតែផ្តល់ *ជម្រើសជូន* ប្រជាពលរដ្ឋដែលត្រូវផ្លាស់ប្តូរទីលំនៅ ព្រមទាំងត្រូវ*ពិគ្រោះយោបល់ជាមួយ*ពួកគាត់ អំពីការជ្រើសរើសសម្រាប់ការតាំងទីលំនៅថ្មី និងសំណង។

នេះមានន័យថា ប្រជាពលរដ្ឋមានសិទ្ធិធ្វើការជ្រើសរើសយ៉ាងគ្រប់គ្រាន់អំពីការគាំទ្រ និងជំនួយ ដែលនឹងជួយពួកគាត់ក្នុងការបន្ត ឬបង្កើនរបរចិញ្ចឹមជីវិត និងកម្រិតជីវភាពរស់នៅរបស់ពួកគាត់។

ការទទួលព័ត៌មាន និងការចូលរួមយ៉ាងសកម្មក្នុងការពិគ្រោះយោបល់

អ្នកមានសិទ្ធិទទួលព័ត៌មាន និងមានសិទ្ធិពិគ្រោះយោបល់ អំពីកម្រិតដែលអ្នកនឹងត្រូវប្រឈមផលប៉ះពាល់ដោយសារគម្រោងណាមួយ អំពីសិទ្ធិទទួលសំណង និងជម្រើសផ្សេងៗ។ រដ្ឋាភិបាលត្រូវតែជូនដំណឹង និងពិគ្រោះយោបល់ជាមួយអ្នក។

វាមានសារៈសំខាន់ណាស់ដែលអ្នកត្រូវទាមទារសិទ្ធិទទួលព័ត៌មាន ដើម្បីលោកអ្នកនឹងបានយល់ដឹងអំពីសិទ្ធិទទួលសំណង និងជម្រើសផ្សេងៗ។ វាក៏មានសារៈសំខាន់ណាស់ដែរ ដែលអ្នកត្រូវចូលរួមយ៉ាងសកម្មក្នុងការពិគ្រោះយោបល់ អំពីជម្រើសសម្រាប់ការតាំងទីលំនៅថ្មី និងសំណង។

ការធ្វើបែបនេះនឹងជួយអ្នកឱ្យទទួលបាននូវការគាំទ្រ និងជំនួយដែលអ្នកត្រូវការដើម្បីបង្កើន ឬយ៉ាងណាស់ក៏អាចបន្ត របរចិញ្ចឹមជីវិត និងកម្រិតជីវភាពរស់នៅ ដើម្បីកុំឱ្យអ្នកប្រឈមគ្រោះថ្នាក់ ឬការខាតបង់ដោយសារការផ្លាស់ប្តូរទីលំនៅ។

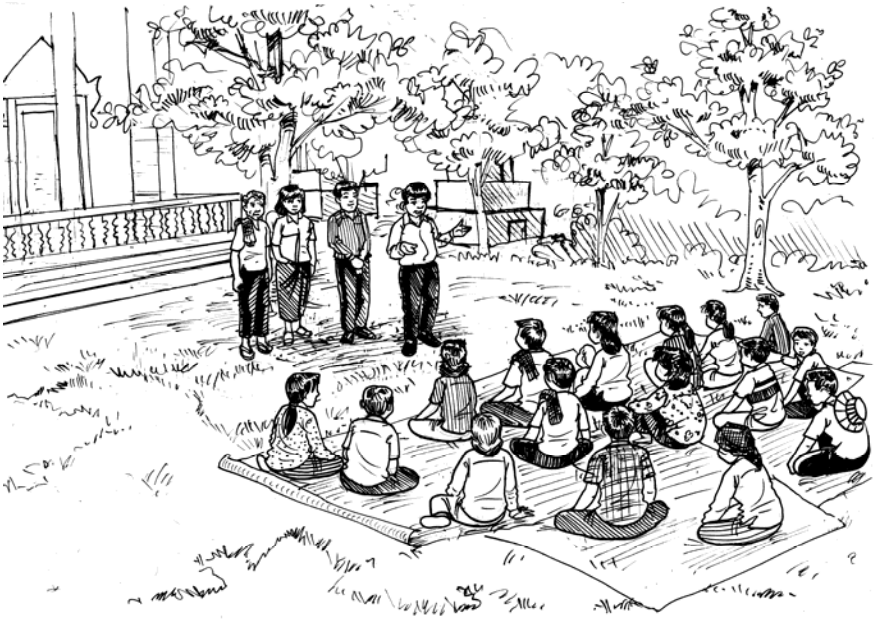

វាជាការរំលោភគោលនយោបាយរបស់ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី ប្រសិនបើរដ្ឋាភិបាលមិនបានរៀបចំ ព័ត៌មានជាក់លាក់អំពីបញ្ហានេះសម្រាប់ប្រជាពលរដ្ឋទេ ឬប្រសិនបើរដ្ឋាភិបាលមិនបានពិគ្រោះយោបល់ត្រឹមត្រូវជាមួយពួកគាត់ទេ។ អ្វីដែលអ្នកអាចធ្វើបានដើម្បីឱ្យរដ្ឋាភិបាល និងធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ីមានការទទួលខុសត្រូវនៅពេលមិនគោរពគោលនយោបាយនេះ នឹងត្រូវលើកមកពិភាក្សានៅក្នុងផ្នែកក្រោយ។

២. តើព័ត៌មានអ្វីខ្លះដែលចាំបាច់ត្រូវតែមានសម្រាប់ប្រជាពលរដ្ឋ?

រដ្ឋាភិបាលត្រូវតែប្រាកដថា ប្រជាពលរដ្ឋដែលរដ្ឋាភិបាលឱ្យផ្លាស់ប្តូរទីលំនៅដោយសារគម្រោង ដឹងថាពួកគាត់នឹងប្រឈមផលប៉ះពាល់។ ពួកគាត់ត្រូវតែទទួលបានព័ត៌មានគ្រប់គ្រាន់អំពីសំណង និងការតាំងទីលំនៅថ្មី ព្រមទាំងយល់ដឹងថា តើពួកគាត់មានសិទ្ធិ និងមានជម្រើសអ្វីខ្លះក្នុងការទទួលសំណង និងការតាំងទីលំនៅថ្មី។

រដ្ឋាភិបាលត្រូវតែរៀបចំ **ផែនការតាំងទីលំនៅថ្មី** សម្រាប់គម្រោងណាមួយដែលផ្តល់មូលនិធិគាំទ្រដោយធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី និងដែលបណ្តាលឱ្យមានការផ្លាស់ប្តូរទីលំនៅ។ **គណៈកម្មាធិការអន្តរ ក្រសួងទទួលបន្ទុកការតាំងទីលំនៅថ្មី** មានការទទួលខុសត្រូវក្នុងការរៀបចំ និងអនុវត្តផែនការតាំងទីលំនៅថ្មី សម្រាប់បណ្តាគម្រោងដែលផ្តល់មូលនិធិគាំទ្រដោយធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ីនៅកម្ពុជា។ គោលបំណងរបស់ផែនការតាំងទីលំនៅថ្មីគឺ ដើម្បីពន្យល់លម្អិត ថាតើរដ្ឋាភិបាលត្រូវធ្វើយ៉ាងណា ដើម្បីឱ្យប្រាកដថា ប្រជាពលរដ្ឋដែលត្រូវផ្លាស់ប្តូរទីលំនៅដោយសារការអនុវត្តគម្រោង នឹងទទួលបាននូវអ្វី ដែលពួកគាត់មានសិទ្ធិទៅតាមគោលនយោបាយរបស់ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី។

គណៈកម្មាធិការអន្តរក្រសួងទទួលបន្ទុកការតាំងទីលំនៅថ្មី ត្រូវតែមានផែនការតាំងទីលំនៅថ្មីសម្រាប់សាធារណជន ជាពិសេសសម្រាប់ប្រជាពលរដ្ឋដែលប្រឈមផលប៉ះពាល់ដោយសារគម្រោង គឺត្រូវតែមានផែនការតាំងទីលំនៅថ្មីទាំងផែនការព្រាង និងផែនការស្ថាពរដើម្បីឱ្យពួកគាត់ស្វែងយល់។ ភាពខុសគ្នារវាងផែនការព្រាង និងស្ថាពរនៃការតាំងទីលំនៅថ្មីត្រូវលើកមកពិភាក្សានៅក្នុងផ្នែក៦។

ផែនការតាំងទីលំនៅថ្មីមានព័ត៌មានសំខាន់ណាស់ ហេតុដូច្នេះវាមានសារៈសំខាន់ ដែលសហគមន៍ទាំងឡាយដែលត្រូវប្រឈមផលប៉ះពាល់ដោយសារគម្រោងត្រូវយល់ថា តើផែនការនោះនិយាយអំពីអ្វី។ គណៈកម្មាធិការអន្តរក្រសួងទទួលបន្ទុកការតាំងទីលំនៅថ្មី មានកាតព្វកិច្ចត្រូវធ្វើឱ្យប្រាកដថា ប្រជាពលរដ្ឋដែលប្រឈមផលប៉ះពាល់ដោយសារគម្រោងនឹងទទួលបានព័ត៌មានគ្រប់គ្រាន់ ថាតើផែនការតាំងទីលំនៅថ្មីមានចែងអំពីអ្វីខ្លះ។ ប្រសិនបើគណៈកម្មាធិការនេះ

មិនបានផ្តល់ផែនការតាំងទីលំនៅថ្មីជូនអ្នកទេ និង មិនបានពន្យល់អំពីខ្លឹមសារនៃផែនការនេះទេ នោះអ្នកមានសិទ្ធិទាមទារឱ្យគណៈកម្មាធិការនេះផ្តល់ជូនអ្នក និងពន្យល់អំពីផែនការនោះ ។

តើនៅក្នុងផែនការតាំងទីលំនៅថ្មីមានព័ត៌មានអ្វីខ្លះ?
ផែនការតាំងទីលំនៅថ្មីមានព័ត៌មានសំខាន់ៗអំពី: • គម្រោង, • ដីដែលរដ្ឋត្រូវការសម្រាប់គម្រោង រួមទាំងផែនទីផង, • ផលប៉ះពាល់ដែលបណ្តាលមកពីការផ្លាស់ប្តូរទីលំនៅ, • អ្នកណានឹងត្រូវផ្លាស់ប្តូរទីលំនៅដោយសារគម្រោងនេះ និងតើមានប៉ះពាល់អ្វីដល់ជីវភាពរបស់គាត់, • របៀបដែលរដ្ឋាភិបាលត្រូវធ្វើឱ្យប្រាកដថា ប្រជាពលរដ្ឋទទួលបានព័ត៌មានគ្រប់គ្រាន់ និងមានការពិគ្រោះយោបល់, • តើប្រជាពលរដ្ឋដែលប្រឈមការផ្លាស់ប្តូរទីលំនៅមានសិទ្ធិទទួលបានអ្វីខ្លះ, • ជម្រើសផ្សេងៗសម្រាប់ការផ្លាស់ទៅទីតាំងថ្មី និងតំបន់តាំងទីលំនៅថ្មី • កម្មវិធីគាំទ្រ និងផ្តល់ជំនួយដល់របរចិញ្ចឹមជីវិត ។ ត្រូវមានព័ត៌មានទាំងអស់នេះសម្រាប់សាធារណជន ជាពិសេសប្រជាពលរដ្ឋដែលប្រឈម ផលប៉ះពាល់ដោយសារគម្រោង ។

គណៈកម្មាធិការអន្តរក្រសួងទទួលបន្ទុកការតាំងទីលំនៅថ្មី ក៏ត្រូវមានកាតព្វកិច្ចរាយការណ៍ជូនធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី អំពីការអនុវត្តផែនការតាំងទីលំនៅថ្មី ព្រមទាំងត្រូវតែមានរបាយការណ៍នេះ ទុកជូនសាធារណជនមើល ។

៣. ព័ត៌មានត្រូវតែមានលក្ខណៈងាយយល់

ផែនការតាំងទីលំនៅថ្មីអាចជាឯកសារមួយស្មុគស្មាញ និងពិតជាលំបាកអាននិងយល់ ។ ប្រជាពលរដ្ឋជាច្រើនដែលប្រឈមផលប៉ះពាល់ ដោយសារគម្រោងដែលផ្តល់មូលនិធិគាំទ្រដោយធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី មិនអាចយល់ថាតើផែនការតាំងទីលំនៅថ្មីនិយាយពីអ្វីទេ និងមិនអាចយល់ថា តើវាប៉ះពាល់ដល់ពួកគាត់ក្នុងកម្រិតណានោះទេ ។

គណៈកម្មាធិការអន្តរក្រសួងទទួលបន្ទុកការតាំងទីលំនៅថ្មី មានកាតព្វកិច្ចត្រូវរៀបចំព័ត៌មាននៅក្នុងផែនការតាំងទីលំនៅថ្មី ឱ្យមានលក្ខណៈងាយយល់សម្រាប់ប្រជាពលរដ្ឋ ដែលត្រូវប្រឈមផលប៉ះពាល់ដោយសារគម្រោង ។ នេះមានន័យថា ត្រូវពន្យល់ខ្លឹមសារព័ត៌មាននេះទៅតាមវិធីដែលប្រជាពលរដ្ឋអាចយល់ និងដោយប្រើភាសា ឬពាក្យពេជន៍ដែលពួកគាត់និយាយ ឬប្រើប្រាស់ប្រចាំថ្ងៃ ។

ជាធម្មតាគ្រាន់តែចែកផែនការតាំងទីលំនៅថ្មីជូនប្រជាពលរដ្ឋមិនគ្រប់គ្រាន់ទេ ជាពិសេសសម្រាប់ប្រជាពលរដ្ឋដែលមិនចេះអានអក្សរ។ គណៈកម្មាធិការអន្តរក្រសួងទទួលបន្ទុកការតាំងទីលំនៅថ្មី ត្រូវតែប្រាកដថាប្រជាពលរដ្ឋយល់ខ្លឹមសារនៃផែនការនេះ ដោយរៀបចំព្រឹត្តិការណ៍ផ្សេងៗ ដូចជា ប្រជុំប្រជាពលរដ្ឋដើម្បីពន្យល់ និងពិភាក្សាអំពីផែនការនេះ ដោយប្រើរូបគំនូរ រូបថត វីឌីអូជាដើម ឬរៀបចំដំណើរទស្សនកិច្ចទៅមើលតំបន់តាំងទីលំនៅថ្មីសំខាន់ៗ។

ប្រសិនបើមានប្រជាពលរដ្ឋ ឬក្រុមដែលនិយាយភាសាផ្សេងគ្នា ដូចជា ក្រុមជនជាតិដើមភាគតិច ជាដើម ដូច្នេះរដ្ឋាភិបាលត្រូវតែប្រាកដថា ភាសានិងទម្រង់ដែលប្រើដើម្បីពន្យល់អំពីព័ត៌មានត្រូវតែសមស្របសម្រាប់ពួកគាត់ ឬ ត្រូវតែមានលក្ខណៈដែលពួកគាត់អាចយល់។

៤. ការពិនិត្យព័ត៌មាននៅក្នុងផែនការតាំងទីលំនៅថ្មី

វាមានសារៈសំខាន់ណាស់ដែលត្រូវពិនិត្យថា អ្នកសប្បាយចិត្តនឹងព័ត៌មាននៅក្នុងផែនការតាំងទីលំនៅថ្មី។ វាក៏មានសារៈសំខាន់ណាស់ដែរ ដែលត្រូវពិនិត្យថា ផែនការតាំងទីលំនៅថ្មីនេះគោរពតាមគោលនយោបាយស្តីពីការតាំងទីលំនៅថ្មីដោយបង្ខំ។

នេះមានន័យថា អ្នកគប្បីត្រូវរកឱ្យឃើញថា តើអ្នកត្រូវបានរដ្ឋកំណត់ជាអ្នកដែលត្រូវផ្លាស់ប្តូរទីលំនៅដោយសារគម្រោង និងត្រូវបានបញ្ចូលទៅក្នុងផែនការតាំងទីលំនៅថ្មីសម្រាប់គម្រោងនោះដែរឬទេ។

អ្នកក៏ត្រូវតែពិនិត្យថា សិទ្ធិទទួលសំណងដែលអ្នកនឹងត្រូវទទួលនៅក្នុងផែនការតាំងទីលំនៅថ្មីបំពេញតាមបទដ្ឋាននៃគោលនយោបាយនេះ។

តើអ្នកគប្បីត្រូវពិនិត្យព័ត៌មានអ្វីខ្លះនៅក្នុងផែនការតាំងទីលំនៅថ្មី?

វាមានសារៈសំខាន់ណាស់ដែលត្រូវពិនិត្យព័ត៌មាននៅក្នុងផែនការតាំងទីលំនៅថ្មី ដូចខាងក្រោម នេះៈ

- ពិនិត្យថាអ្នកនឹងទទួលបានសំណងគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីអ្នកអាចជំនួសមកវិញទាំងស្រុងនូវអ្វីៗដែលអ្នកនឹងបាត់បង់។
- ពិនិត្យថា ប្រសិនបើអ្នកត្រូវផ្លាស់ទៅតាំងទីលំនៅថ្មី អ្នកពេញចិត្តនឹងទីតាំងនៃតំបន់តាំងទីលំនៅថ្មី ដែលមានបង្ហាញនៅក្នុងផែនការតាំងទីលំនៅថ្មីនោះ។
- ពិនិត្យថា ប្រសិនបើអ្នកត្រូវផ្លាស់ទៅតាំងទីលំនៅថ្មី អ្នកនឹងមានសុវត្ថិភាពនៃការកាប់ដីធ្លីនៅតំបន់តាំងទីលំនៅថ្មីនោះ។
- ពិនិត្យថា លំនៅដ្ឋាន និងសេវាកម្មមូលដ្ឋាននានាដែលត្រូវផ្តល់ជូន និងផ្គត់ផ្គង់នៅតំបន់តាំងទីលំនៅថ្មីមានលក្ខណៈសមរម្យ។
- ពិនិត្យថា អ្នកសប្បាយចិត្តនឹងការគាំទ្របរចិញ្ចឹមជីវិតដែលរដ្ឋគាំទ្រនោះ ព្រមទាំងពិនិត្យថា អ្នកពេញចិត្តព្រោះការផ្លាស់ប្តូរទីលំនៅនេះមិនធ្វើឱ្យអ្នកធ្លាក់ខ្លួនក្រជាងមុនទេ។

ប្រសិនបើ អ្នកមានកង្វល់អំពីព័ត៌មានណាមួយនៅក្នុងផែនការតាំងទីលំនៅថ្មីនេះ អ្នកគប្បីត្រូវលើកឡើងនូវក្តីកង្វល់នោះទៅគណៈកម្មាធិការអន្តរក្រសួងទទួលបន្ទុកការតាំងទីលំនៅថ្មីឱ្យបានកាន់តែឆាប់កាន់តែល្អ។ កិច្ចការផ្សេងៗទៀត ដែលអ្នកអាចធ្វើបានទាក់ទងនឹងក្តីកង្វល់អំពីផែនការតាំងទី លំនៅថ្មីនឹងត្រូវលើកមកពិភាក្សានៅក្នុងផ្នែកក្រោយ។

៥. តើការពិគ្រោះយោបល់ត្រឹមត្រូវមានន័យដូចម្ដេច?

រដ្ឋាភិបាលត្រូវតែប្រាកដថា ប្រជាពលរដ្ឋ និងក្រុមផ្សេងៗទៀតដែលទទួលរងផលប៉ះពាល់ ត្រូវទទួលបាននូវការពិគ្រោះយោបល់ត្រឹមត្រូវអំពីគម្រោង និងផលប៉ះពាល់នៃគម្រោងនោះ។ រដ្ឋាភិបាល ក៏ត្រូវតែពិគ្រោះយោបល់ត្រឹមត្រូវដែរ ជាមួយប្រជាពលរដ្ឋអំពីជម្រើសទាក់ទងនឹងសំណងការតាំង ទីលំនៅថ្មី និងជម្រើសផ្សេងទៀតទាក់ទងនឹងប្រភេទនៃការផ្ដល់ជំនួយ និងការគាំទ្រផ្សេងៗដើម្បីឱ្យ ប្រាកដថា ជីវភាពរស់នៅរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ មិនធ្លាក់ខ្លួនកាន់តែក្រជាងមុនដោយសារគម្រោងនោះ ឡើយ ។

- **ការពិគ្រោះយោបល់ត្រឹមត្រូវ**មានន័យថា ប្រជាពលរដ្ឋទទួលបានព័ត៌មានយ៉ាងពេញលេញ ព្រមទាំងមានន័យថា ពួកគាត់មានឱកាសក្នុងការបញ្ចេញទស្សនៈរបស់ពួកគាត់ និងថា សំណួររបស់គាត់ ត្រូវបានឆ្លើយយ៉ាងច្បាស់លាស់។ នេះមានន័យថា ក្ដីបារម្ភរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ ត្រូវបានដោះស្រាយ រីឯគំនិតរបស់ពួកគាត់ ក៏ត្រូវបានលើកមកគិតពិចារណានៅក្នុងដំណើរការនៃការធ្វើសេចក្ដីសម្រេចចិត្តដែរ។
- **ការពិគ្រោះយោបល់ត្រឹមត្រូវ**មានន័យថា ប្រជាពលរដ្ឋដែលនឹងត្រូវទទួលរងផលប៉ះពាល់ នឹងមានឱកាសចូលរួមផ្ដល់យោបល់ប្រកបដោយឥទ្ធិពលលើផែនការតាំងទីលំនៅថ្មីតាំងពីដើមដំបូង រហូតដល់ពេលអនុវត្តផែនការនោះ។
- **ការពិគ្រោះយោបល់ត្រឹមត្រូវ**មានន័យថា ប្រជាពលរដ្ឋមិនមានអារម្មណ៍ភ័យខ្លាច ឬទទួលរងការគាបសង្កត់ពីសំណាក់តំណាងរដ្ឋាភិបាល ឬអ្នកណាផ្សេងទៀតទេ និងម្យ៉ាងទៀត ពួកគាត់អាចបញ្ចេញទស្សនៈ និងសួរសំណួររបស់ពួកគាត់ដោយសេរី និងគ្មានការភ័យខ្លាច។
- **ការពិគ្រោះយោបល់ត្រឹមត្រូវ**មានន័យថា សំឡេងរបស់ស្ត្រីត្រូវគេយកចិត្តទុកដាក់ស្ដាប់ និងពួកគាត់ជាអ្នកចូលរួមយ៉ាងសកម្មក្នុងការពិគ្រោះយោបល់។
- **ការពិគ្រោះយោបល់ត្រឹមត្រូវ**មានន័យថា ក្រុមប្រជាពលរដ្ឋដែលងាយរងគ្រោះនិងទន់ខ្សោយ ដូចជាជនជាតិដើមភាគតិច[៥] មនុស្សចាស់ កុមារ ប្រជាពលរដ្ឋដែលគ្មានដីធ្លី និងប្រជាពលរដ្ឋដែលគ្មានប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិ មានឱកាសពិសេស ដើម្បីលើកឡើងអំពីកង្វល់របស់គាត់ ហើយកង្វល់ទាំងនេះត្រូវតែយកចិត្តទុកដាក់ស្ដាប់ និងដោះស្រាយ។

---

[៥] មានគោលនយោបាយការពារពិសេស សម្រាប់ជនជាតិដើមភាគតិច ដែលនឹងត្រូវទទួលផលប៉ះពាល់ដោយសារគម្រោងដែលផ្ដល់មូលនិធិគាំទ្រដោយធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី។ ជនជាតិដើមភាគតិចដែលនឹងត្រូវផ្លាស់ប្ដូរទីលំនៅដោយសារគម្រោងដែលគាំទ្រដោយធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី គប្បីត្រូវស្វែងរកព័ត៌មានអំពីគោលនយោបាយទាំងនោះ។

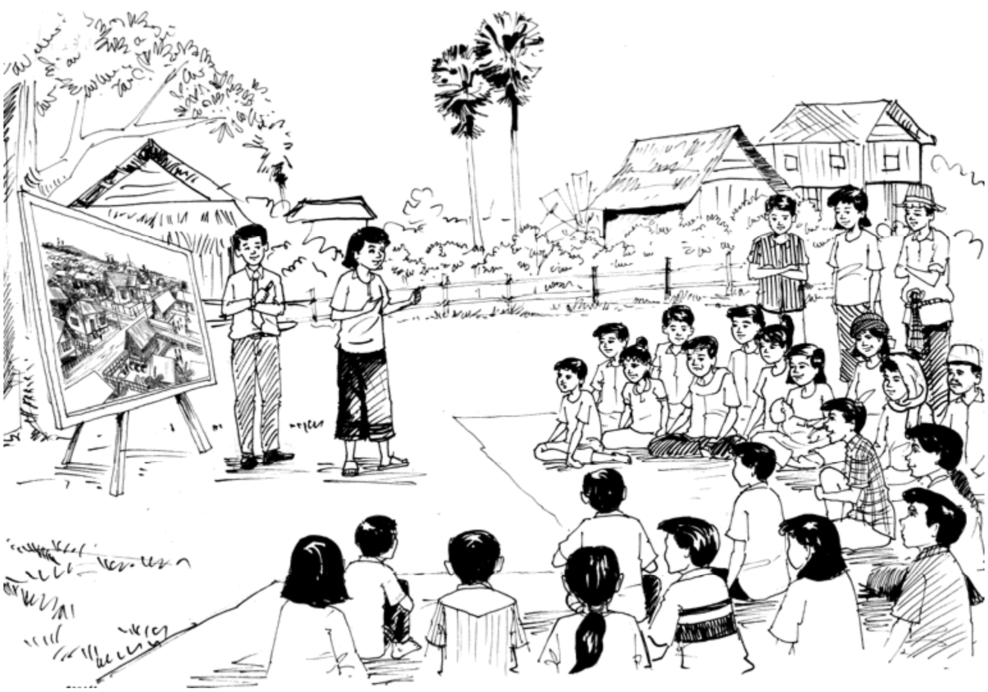

៦. តើត្រូវពិគ្រោះយោបល់ជាមួយអ្នកណា?

គោលនយោបាយការពារស្តីពីការតាំងទីលំនៅដោយបង្ខំចែងថា រដ្ឋាភិបាលត្រូវតែពិគ្រោះយោបល់ជាមួយ

- *ប្រជាពលរដ្ឋដែលទទួលរងផលប៉ះពាល់ដោយសារគម្រោង។* នេះមានន័យថា ត្រូវពិគ្រោះយោបល់ជាមួយប្រជាពលរដ្ឋដែលត្រូវផ្លាស់ចេញពី ឬបាត់បង់ លំនៅដ្ឋាន ដីធ្លីកន្លែងប្រកបអាជីវកម្ម កន្លែងធ្វើការ ឬធនធាននានាដែលពួកគាត់ប្រើប្រាស់ដើម្បីប្រកបរបរចិញ្ចឹមជីវិត។ ត្រូវយកចិត្តទុកដាក់ជាពិសេស ចំពោះស្ត្រី និងចំពោះក្រុមប្រជាពលរដ្ឋដែលងាយរងគ្រោះ និងទន់ខ្សោយ ដូចជា ជនជាតិដើមភាគតិច មនុស្សចាស់ កុមារ ប្រជាពលរដ្ឋដែលគ្មានដីធ្លី និងប្រជាពលរដ្ឋដែលគ្មានប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិ ដើម្បីឱ្យប្រាកដថា ពួកគាត់មានឱកាសបញ្ចេញទស្សនៈ និងក្តីកង្វល់របស់ពួកគាត់ និង ម្យ៉ាងទៀត ទស្សនៈ និងកង្វល់របស់ពួកគាត់ត្រូវបានលើកយកទៅពិចារណា។

- *ប្រជាពលរដ្ឋនៅតាមភូមិដែលប្រជាពលរដ្ឋនឹងទៅតាំងទីលំនៅថ្មី។* ត្រូវពិគ្រោះយោបល់ជាមួយ អ្នកភូមិមូលដ្ឋានទាំងនេះ ដើម្បីស្តាប់អំពីទស្សនៈនិងក្តីកង្វល់របស់ពួកគាត់ថា តើពួកគាត់នឹងទទួល ផលប៉ះពាល់អ្វីខ្លះ នៅពេលដែលមានប្រជាពលរដ្ឋផ្លាស់មកតាំងទីលំនៅថ្មី នៅសហគមន៍របស់គាត់។ ពួកគាត់ក៏គប្បីត្រូវមានការពិគ្រោះយោបល់ដែរថា តើពួកគាត់អាចនឹងទទួលបានផលប្រយោជន៍អ្វីខ្លះ ពីកម្មវិធី និងសេវាកម្មថ្មីៗនៅក្នុងសហគមន៍របស់ពួកគាត់ ដូចជា ការផ្តល់ជំនួយប្រកបរបរចិញ្ចឹមជីវិតជាដើម។ ការផ្តល់ឱកាសដល់អ្នកភូមិចូលរួមក្នុងការពិគ្រោះយោបល់ និងការរកវិធីដើម្បីឱ្យ ពួកគាត់ចែករំលែកផលប្រយោជន៍នឹងជួយធ្វើឱ្យប្រាកដថា ពួកគាត់នឹងរស់នៅជាមួយក្រុមគ្រួសារ ដែលផ្លាស់មកតាំងទីលំនៅថ្មីនៅក្នុងភូមិរបស់គាត់ដោយសុខសាន្ត។

- *សហគមន៍ បណ្តាញ ឬអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលផ្សេងៗទៀត* ដែលចាប់អារម្មណ៍ និងចង់ចូលរួម ចំណែកក្នុងការពិភាក្សា។

៧. តើរដ្ឋាភិបាលត្រូវតែពិគ្រោះយោបល់ជាមួយប្រជាពលរដ្ឋ នៅពេលណា?

ការពិគ្រោះយោបល់ត្រឹមត្រូវ ជាដំណើរការបន្តពីអ្វីៗដែលបានចាប់ផ្តើមចាប់តាំងពីពេលដែល រដ្ឋាភិបាល និងធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី បានសម្រេចអនុវត្តគម្រោងជាមួយគ្នា។

មុនដំបូងគឺ ត្រូវពិគ្រោះយោបល់ជាមួយ ប្រជាពលរដ្ឋសហគមន៍ បណ្តាញ និងអង្គការមិនមែន រដ្ឋាភិបាលនានា អំពីគម្រោងនេះ ដោយរួមមានការពិគ្រោះយោបល់អំពីហេតុផលនៃការសម្រេចចិត្ត និង របៀបនៃការអនុវត្តគម្រោង។ ប្រសិនបើ ប្រជាពលរដ្ឋមានក្តីបារម្ភយ៉ាងខ្លាំងអំពីផលប៉ះពាល់របស់គម្រោង ដូចជា គម្រោងធ្វើឱ្យមានគ្រោះថ្នាក់ ឬខូចខាតដល់មនុស្ស ឬបរិស្ថានជាដើម ដូច្នេះរដ្ឋាភិបាល និងធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី គប្បីត្រូវពិចារណាលើក្តីបារម្ភ ទាំងនេះក្នុងការសម្រេចចិត្តថា តើត្រូវឬមិនត្រូវ បន្តគម្រោង។ រដ្ឋក៏ត្រូវពិចារណា រកគំនិតដែរថា តើមានវិធីអ្វីដែលអាច អនុវត្តគម្រោងទៅបានដោយ បញ្ចៀស និងបន្ថយការផ្លាស់ប្តូរទីលំនៅឱ្យថយចុះនៅកម្រិតតិចបំផុត។

ប្រសិនបើ គេសម្រេចចិត្តថា គម្រោងត្រូវបន្តដំណើរការទៅមុខ និងប្រសិនបើ ការសម្រេចចិត្តនោះ បណ្តាលឱ្យមានការផ្លាស់ប្តូរទីលំនៅ តាមគោលនយោបាយរបស់ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ីចែងថា រដ្ឋាភិបាលត្រូវតែពិគ្រោះយោបល់ជាមួយប្រជាពលរដ្ឋ រកវិធីធ្វើយ៉ាងណាដើម្បីឱ្យប្រាកដថា ជីវភាពប្រជាពលរដ្ឋមិនធ្លាក់ខ្លួនកាន់តែក្រជាងមុនឡើយ។ រដ្ឋាភិបាលត្រូវតែយកគំនិតមតិ និងក្តីបារម្ភ របស់ប្រជាពលរដ្ឋទៅពិចារណាឱ្យបានល្អិតល្អន់ នៅពេលដែលរដ្ឋាភិបាល ធ្វើ *សេចក្តីព្រាងផែនការដំបូងស្តីពី ការតាំងទីលំនៅថ្មី*។

ក្រោយពីរដ្ឋាភិបាលបានរៀបចំ សេចក្តីព្រាងផែនការដំបូងស្តីពីការតាំងទីលំនៅថ្មីនេះរួចហើយ រដ្ឋាភិបាលត្រូវតែដាក់ឱ្យប្រជាពលរដ្ឋមើល ឬប្រកាសផ្សព្វផ្សាយជាសាធារណៈ និងត្រូវតែប្រាកដថា ប្រជាពលរដ្ឋដែលរងផលប៉ះពាល់យល់ថា មានផលប៉ះពាល់ដល់ពួកគាត់ក្នុងកម្រិតណា។ ក្រោយមកទៀត រដ្ឋាភិបាលត្រូវតែស្វែងយល់អំពីគំនិតរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ ទាក់ទងនឹងសេចក្តីព្រាងនៃផែនការនោះ ព្រមទាំងត្រូវតែពិចារណាយ៉ាងល្អិតល្អន់អំពីគំនិតទាំងនោះក្នុងការធ្វើ *ផែនការស្តារស្តីពីការតាំងទីលំនៅ ថ្មី*។

រដ្ឋាភិបាលត្រូវតែផ្តល់ជម្រើសសម្រាប់ការតាំងទីលំនៅថ្មីជូនប្រជាពលរដ្ឋសម្រេច ព្រមទាំងត្រូវតែ ពិគ្រោះយោបល់ជាមួយប្រជាពលរដ្ឋអំពីជម្រើសរបស់ពួកគាត់ថា តើពួកគាត់ជ្រើស *រើសយក ការតាំង ទីលំនៅថ្មី និងសំណង បែបណា*។ រដ្ឋាភិបាលក៏ត្រូវតែពិគ្រោះយោបល់ជាមួយប្រជាពលរដ្ឋដែរ ដើម្បីដឹងអំពីទស្សនៈរបស់ពួកគាត់ ថាតើត្រូវអនុវត្តផែនការតាំងទីលំនៅថ្មីដោយរបៀបណា។

ការទទួលខុសត្រូវរបស់រដ្ឋាភិបាល និង ធនាគារ អភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី

លទ្ធផលទទួលបាន:

ក្រោយពីបញ្ចប់ជំពូកនេះ អ្នកចូលរួមនឹង:

១. យល់ដឹងថា គោលនយោបាយរបស់ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ីមិនត្រូវបានគេគោរពជានិច្ចនោះទេ ។

២. យល់ដឹងថា មានកិច្ចការដែលពួកគាត់អាចធ្វើបានដើម្បីធ្វើឱ្យរដ្ឋាភិបាលនិងធនាគារអភិវឌ្ឍន៍ មានការទទួលខុសត្រូវ ។

៣. ដឹងអំពីរបៀបតាមដានការអនុវត្តគម្រោង ។

៤. ដឹងថា អ្វីដែលពួកគាត់ត្រូវធ្វើនៅក្នុងប្រទេស ឬនៅមូលដ្ឋានរបស់គាត់ដើម្បីព្យាយាមស្វែងរក ដំណោះស្រាយ ។

៥. ដឹងថា ពួកគាត់អាចប្រើយន្តការទទួលខុសត្រូវរបស់ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ីក្នុងការស្វែងរក ដំណោះស្រាយ ។

៦. យល់ដឹងថា តើដំណើរការនៃការទទួលត្រូវរបស់ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ីមានអ្វីខ្លះ ។

៧. យល់ដឹងអំពី កម្រិតនៃដំណើរការទទួលខុសត្រូវទាំងឡាយរបស់ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី ។

៨. ដឹងថា ពួកគាត់អាចប្រើវិធីតស៊ូមតិផ្សេងៗក្នុងការព្យាយាមស្វែងរកដំណោះស្រាយ និងធ្វើឱ្យរដ្ឋាភិបាល និងធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ីមានការទទួលខុសត្រូវ ។

១. គោលនយោបាយរបស់ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ីមិនត្រូវបានគេគោរពជានិច្ច នោះទេ

ទោះបីជា ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ីមានគោលនយោបាយ ដែលនឹងការពារប្រជាពលរដ្ឋមិនឱ្យមានការខូចខាត ដោយសារគម្រោងដែលផ្តល់មូលនិធិគាំទ្រដោយធនាគារនេះក្តី ក៏ជាអកុសល មានពេលខ្លះ គោលនយោបាយទាំងនេះមិន ត្រូវបានគេគោរពត្រឹមត្រូវទេ ដូច្នេះប្រជាពលរដ្ឋត្រូវផ្លាស់ប្តូរទីលំនៅ និង មានជីវភាពកាន់តែដុនដាបជាមុន ។

មានករណីខ្លះទៀត ប្រជាពលរដ្ឋមិនទទួលបានសំណង ឬការតាំងទីលំនៅថ្មីសមរម្យទេ ទោះបីជា ពួកគាត់ មានសិទ្ធិស្របច្បាប់ក្នុងការទទួលសំណង ឬចំពោះការតាំងទីលំនៅថ្មីនោះក៏ដោយ ។ មានករណីខ្លះទៀត ពួកគាត់គ្មាន ការគាំទ្រសមរម្យទេ ដូចជាផ្តល់កម្មវិធីល្អៗ និងជំនួយផ្សេងៗទៀត ដើម្បីធានាថា ការប្រកបរបរចិញ្ចឹមជីវិតរបស់ពួកគាត់ បានល្អប្រសើរ ឬយ៉ាងហោចអាចស្តារស្ថានភាពដូចដើមវិញ ។

មានករណីជាច្រើនដែលប្រជាពលរដ្ឋមិនបានដឹង ឬមិនត្រូវបានពិគ្រោះយោបល់ត្រឹមត្រូវអំពីគម្រោងផលប៉ះពាល់របស់គម្រោង និងសិទ្ធិទទួលសំណង និងជម្រើសនានាទេ បើទោះបីជា ពួកគាត់មាន សិទ្ធិទទួលព័ត៌មាន និងពិគ្រោះយោបល់ទៅតាមគោលនយោបាយនោះក៏ដោយ។ នៅពេលដែលប្រជាពលរដ្ឋ ដែលត្រូវរដ្ឋឱ្យផ្លាស់ប្តូរទីលំនៅមិនទទួលបានព័ត៌មាន និងការពិគ្រោះយោបល់ត្រឹមត្រូវបែបនេះ ពួកគាត់តែងតែមិនសប្បាយចិត្តនឹងសំណង ការតាំងទីលំនៅថ្មី និងជំនួញប្រកបរបរចិញ្ចឹមជីវិតទេ ព្រោះរដ្ឋមិនបានពិចារណាអំពីគំនិត និងទស្សនៈដែលថា ត្រូវគាំទ្រពួកគាត់បែបណាទើបល្អបំផុតនោះទេ។

២. ការធ្វើឱ្យរដ្ឋាភិបាល និងធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ីមានការទទួលខុសត្រូវ

មានកិច្ចការជាច្រើនដែលអ្នកអាចធ្វើបាន នៅពេលដែលគ្មានការគោរពគោលនយោបាយនោះ ដើម្បីធ្វើឱ្យរដ្ឋាភិបាល និងធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី **មានការទទួលខុសត្រូវ**។ "មានការទទួលខុសត្រូវ" មានន័យថា ប្រសិនបើរដ្ឋាភិបាល និងធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ីខកខានមិនបានគោរពគោលនយោបាយនោះទេ ពេលនោះរដ្ឋាភិបាល និងធនាគារត្រូវទទួលខុសត្រូវ និងរកវិធីបញ្ឈប់កុំឱ្យមានការខូចខាតដល់ប្រជាពលរដ្ឋ ឬសងប្រជាពលរដ្ឋនូវការខូចខាតដែលបណ្តាលមកពីគម្រោងនោះ។ ប្រសិនបើ គម្រោងនោះនឹងបង្កឱ្យមានការខូចខាតធ្ងន់ធ្ងរ "មានការទទួលខុសត្រូវ" ក៏មានន័យដែរថា រដ្ឋនិងធនាគារត្រូវតែបញ្ឈប់ការអនុវត្តគម្រោង ប្រសិនបើរដ្ឋនិងធនាគារមិនអាចធានាបានថា គោលនយោបាយនោះត្រូវបានគោរពទេ។

វាអាស្រ័យទៅលើអ្នក និងប្រជាពលរដ្ឋផ្សេងៗទៀតដែលទទួលផលប៉ះពាល់ដោយសារគម្រោងនោះ ក្នុងការធ្វើការរួមគ្នាដើម្បីធ្វើឱ្យរដ្ឋាភិបាល និងធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ីមានការទទួលខុសត្រូវ ដោយតាមដានយ៉ាងយកចិត្តទុកដាក់ ទទួលព័ត៌មានជាប្រចាំ ចូលរួមក្នុងការពិគ្រោះយោបល់ និងដោយដាក់ពាក្យបណ្តឹង ប្រសិនបើអ្នកមានបញ្ហា ឬកង្វល់ផ្សេងៗ ។

៣. ការតាមដានគម្រោង

ដើម្បីធ្វើឱ្យរដ្ឋាភិបាលនិងធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ីមានការទទួលខុសត្រូវ វាមានសារៈសំខាន់ណាស់ ដែលប្រជាពលរដ្ឋត្រូវតែមានព័ត៌មាន និង**តាមដាន**គម្រោងជាប្រចាំ ដើម្បីឱ្យដឹងថា តើគោលនយោបាយនោះ ត្រូវបានគោរពតាមត្រឹមត្រូវទេ។

របៀបតាមដានគម្រោង

ការតាមដានគម្រោងត្រូវមានជំហានដូចខាងក្រោមនេះ:

- ប្រមូលព័ត៌មាន ជួបជជែកជាមួយប្រជាពលរដ្ឋដែលទទួលរងផលប៉ះពាល់ ចូលរួមក្នុងការពិគ្រោះយោបល់ និងសួរសំណួរអំពីគម្រោង ។
- ឃ្លាំមើលដោយប្រុងប្រយ័ត្នចំពោះអ្វីៗដែលកើតឡើងនៅក្នុងសហគមន៍ដោយសារគម្រោង ។
- គិតថា តើព័ត៌មានអ្វីដែលសំខាន់ ព្រោះវាប៉ះពាល់អ្នក ឬប្រជាពលរដ្ឋផ្សេងៗទៀត ។
- កត់ត្រាព័ត៌មានសំខាន់ៗ: ឧទាហរណ៍ សរសេរ ឬថតរូប ។
- រាយការណ៍អំពីព័ត៌មាននោះនៅពេលប្រជុំសហគមន៍ ឬរាយការណ៍ទៅអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ដែលផ្តល់

ការគាំទ្រ ធ្វើដូច្នេះអ្នកទាំងអស់គ្នាអាចសម្រេចចិត្តថាត្រូវចាត់វិធានការអ្វី។

វាជាគំនិតមួយល្អក្នុងការជ្រើសរើស អ្នកតាមដានគម្រោងពីរ-បីនាក់ពីសហគមន៍ដែលទទួលរង ផលប៉ះពាល់។ អ្នកតាមដានគម្រោង ជាមនុស្សដែលទទួលខុសត្រូវក្នុងការអនុវត្តជំហាន ដូចបាន រៀបរាប់ ខាងលើ ដើម្បីតាមដាន និងរាយការណ៍អំពីហេតុការណ៍ដែលកើតឡើងដោយសារគម្រោងនោះ។

មានចំណុចសំខាន់ៗបួន ដែលអ្នកអាចតាមដានដើម្បីឱ្យដឹងថា តើរដ្ឋាភិបាល និងធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី គោរព ឬមិន គោលនយោបាយនោះ។ ចំណុចទាំងបួននោះគឺៈ

១. អ្នកអាចតាមដានដើម្បីពិនិត្យផ្ទៀងផ្ទាត់ថា តើគណៈកម្មាធិការអន្តរក្រសួងទទួលបន្ទុកការតាំង ទីលំនៅថ្មី ផ្តល់ *ព័ត៌មាន* សំខាន់ៗ ដែលអ្នកអាចយល់ដែរឬទេ។

២. អ្នកអាចតាមដានដើម្បីដឹងថា តើគណៈកម្មាធិការនេះកំពុងរៀបចំការប្រជុំ *ពិគ្រោះយោបល់* ត្រឹមត្រូវ ឬទេ។

៣. អ្នកអាចពិនិត្យផ្ទៀងផ្ទាត់ជាមួយនឹងផែនការតាំងទីលំនៅថ្មី ដើម្បីឱ្យប្រាកដថា សំណង និងជម្រើសនៃ ការតាំងទីលំនៅថ្មី គោរពទៅតាមគោលនយោបាយរបស់ធនាគារ និងដើម្បីឱ្យប្រាកដថា មានផែនការ ល្អៗសម្រាប់ *គាំទ្រដល់ការប្រកបរបរចិញ្ចឹមជីវិត* ព្រមទាំងទទួលបានផលចំណេញពីគម្រោងទាំងអស់គ្នា។

៤. អ្នកក៏អាចតាមដានលើ *របៀបនៃការអនុវត្តការតាំងទីលំនៅថ្មី* ដែរ ដើម្បីផ្ទៀងផ្ទាត់ថា គណៈកម្មាធិការអន្តរក្រសួងនោះអនុវត្តត្រឹមត្រូវទៅតាមផែនការ ។

ការប្រើព័ត៌មានដែលអ្នកកត់ត្រាទុកពីការតាមដានគម្រោងនោះ នាំឱ្យអ្នកនិងប្រជាពលរដ្ឋផ្សេងៗទៀត ដែលទទួលរងផលប៉ះពាល់ដោយសារគម្រោង អាចទាមទារឱ្យរដ្ឋាភិបាល និងធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ីមានការទទួលខុសត្រូវចំពោះការមិនគោរពគោលនយោបាយនោះ ។ កិច្ចការមួយចំនួនដែលអ្នកអាចអនុវត្ត នឹងត្រូវលើកមកពិភាក្សានៅពេលបន្ទាប់ ។

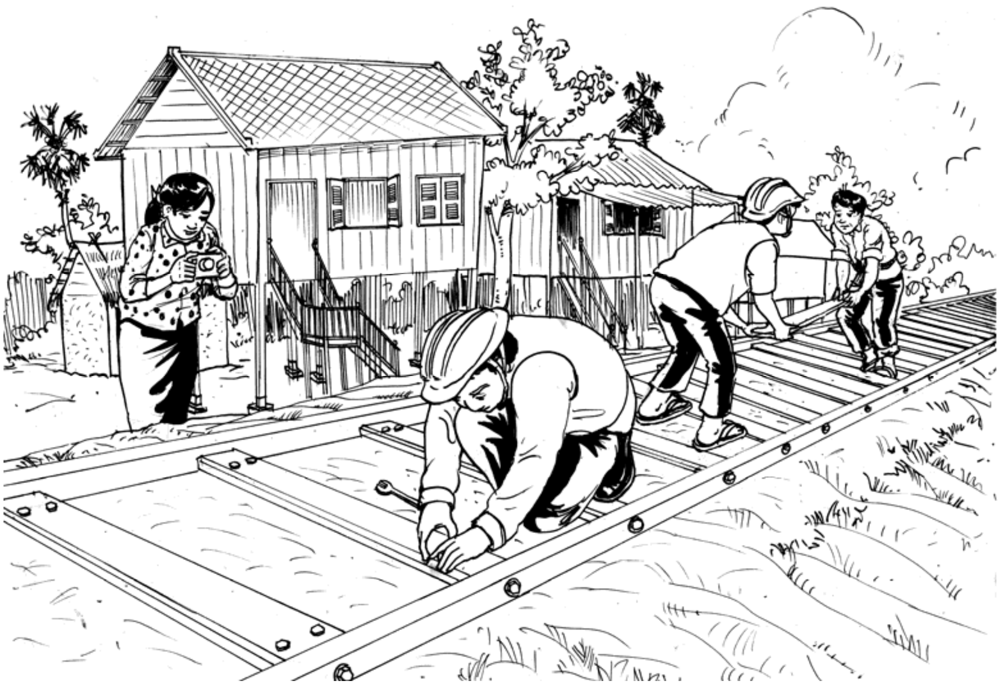

៤. ការដោះស្រាយបញ្ហានានានៅមូលដ្ឋាន

៤.១ យន្តការបណ្តឹងសារទុក្ខនៅមូលដ្ឋាន

គោលនយោបាយរបស់ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ីចែងថា រដ្ឋាភិបាលត្រូវតែរៀបចំឱ្យ**មានយន្តការបណ្តឹងសារទុក្ខនៅមូលដ្ឋាន** សម្រាប់គម្រោងដែលផ្តល់មូលនិធិគាំទ្រដោយធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី។ នេះមានន័យថា ត្រូវរៀបចំឱ្យមានដំណើរការពិសេស ដោយគណៈកម្មាធិការអន្តរក្រសួងទទួលបន្ទុកការតាំងទីលំនៅថ្មី ដើម្បីឱ្យអ្នកអាចដាក់ពាក្យបណ្តឹងអំពីក្តីកង្វល់ ឬបញ្ហានានា ដែលអ្នកមានដោយសារគម្រោងនោះ។ ក្តីកង្វល់របស់អ្នកនឹងត្រូវយកទៅពិចារណាយ៉ាងយកចិត្តទុកដាក់ រដ្ឋាភិបាលត្រូវតែស្វែងរកដំណោះស្រាយយ៉ាងល្អ ឱ្យបានកាន់តែរហ័សតាមដែលអាចធ្វើទៅបាន។

ដំណើរការបណ្តឹងនៅថ្នាក់មូលដ្ឋានត្រូវតែមានលក្ខណៈងាយស្រួលដល់ប្រជាពលរដ្ឋក្នុងការអនុវត្ត និងមានលក្ខណៈដែលប្រជាពលរដ្ឋងាយយល់។ ដំណើរការនេះត្រូវតែមានលក្ខណៈងាយស្រួលដល់ស្ត្រី។ វាក៏ត្រូវតែមានលក្ខណៈងាយស្រួលដែរ សម្រាប់ក្រុមប្រជាពលរដ្ឋដែលងាយទទួលរងគ្រោះ និងទន់ខ្សោយដែលនិយាយភាសាផ្សេង។

ផែនការតាំងទីលំនៅថ្មីត្រូវតែមាន ព័ត៌មានអំពីដំណើរការបណ្តឹងនៅមូលដ្ឋាន។ គណៈកម្មាធិការអន្តរក្រសួងទទួលបន្ទុកការតាំងទីលំនៅថ្មីត្រូវប្រាកដថា ប្រជាពលរដ្ឋដែលទទួលរងផលប៉ះពាល់ ដោយសារគម្រោងទទួលបានព័ត៌មានគ្រប់គ្រាន់អំពីដំណើរការនេះ និងដឹងអំពីរបៀបអនុវត្តដំណើរការនេះ។

ឧទាហរណ៍នៃយន្តការបណ្តឹងៈ គម្រោងផ្លូវរថភ្លើងនៅព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

នៅក្នុងឆ្នាំ២០០៦ រាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា បានបញ្ចេញផែនការតាំងទីលំនៅថ្មីមួយ ដែលជាគម្រោងផ្តល់មូលនិធិគាំទ្រដោយធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី ដើម្បីជួសជុលផ្លូវរថភ្លើងមួយខ្សែនៅកម្ពុជា។

ផែនការតាំងទីលំនៅថ្មីនេះ មានព័ត៌មានទាក់ទងនឹងយន្តការបណ្តឹង ដែលត្រូវបានរៀបចំឡើងសម្រាប់គម្រោងនេះ។ ផែនការតាំងទីលំនៅថ្មីនេះពន្យល់អំពីជំហាននានាដែលប្រជាពលរដ្ឋអាចអនុវត្ត ប្រសិនបើពួកគាត់មានបញ្ហា ឬកង្វល់នានាដោយសារគម្រោងនេះ។ ឧទាហរណ៍ ប្រសិនបើវុទ្ធីមានកង្វល់មួយអំពីតំបន់តាំងទីលំនៅថ្មី ដូច្នេះគាត់អាចធ្វើដូចខាងក្រោមនេះ:

ជំហានទី១: គាត់អាចដាក់បណ្តឹងរបស់គាត់ទៅអនុគណៈកម្មាធិការភូមិឬឃុំដែលទទួលបន្ទុក ការតាំងទីលំនៅថ្មី ឬដាក់បណ្តឹងរបស់គាត់ ទៅក្រុមការងាររបស់គណៈកម្មាធិការអន្តរក្រសួងទទួលបន្ទុកខាងការតាំងទីលំនៅថ្មី។ អនុគណៈកម្មាធិការនោះត្រូវបញ្ជាក់ជាលាយលក្ខណ៍អក្សរប្រាប់វុទ្ធីថា បានទទួលពាក្យបណ្តឹងពីវុទ្ធី។

ជំហានទី២: ប្រសិនបើរយៈពេល១៥ថ្ងៃក្រោយមក អនុគណៈកម្មាធិការនេះមិនឆ្លើយតបបណ្តឹងរបស់វុទ្ធីទេ ឬប្រសិនបើវុទ្ធីមិនសប្បាយចិត្តនឹងការឆ្លើយតបនោះទេ ពេលនោះគាត់អាចឡើងទៅសាលាស្រុក។

ជំហានទី៣: ប្រសិនបើរយៈពេល១៥ថ្ងៃក្រោយមក នៅតែគ្មានដំណោះស្រាយទេ សាលាស្រុកត្រូវតែបញ្ជូនបណ្តឹងនោះទៅគណៈកម្មាធិការទទួលនិងដោះស្រាយបណ្តឹងថ្នាក់ខេត្ត។ គណៈកម្មាធិការនេះត្រូវតែជួបវុទ្ធី ដើម្បីរកដំណោះ។ គណៈកម្មាធិការនេះមានរយៈពេល៣០ថ្ងៃ ចាប់ពីថ្ងៃទទួលពាក្យបណ្តឹង ក្នុងការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្តជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ។ គណៈកម្មាធិការនេះត្រូវតែប្រគល់ជូនវុទ្ធី និងរដ្ឋាភិបាលនូវសេចក្តីសម្រេចចិត្តជាលាយលក្ខណ៍អក្សរនេះមួយច្បាប់។

វាមានសារៈសំខាន់ណាស់ដែលត្រូវសរសេរបញ្ហា ឬកង្វល់នៅក្នុងលិខិត និងរក្សាវាទុកមួយច្បាប់។ វាក៏ជាគំនិតល្អម្យ៉ាងដែរ ដែលត្រូវធ្វើលិខិតនេះមួយច្បាប់ទៅអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលដែលជួយគាំទ្រ។ ប្រសិនបើបណ្តឹងរបស់អ្នកត្រូវបានសរសេរជា លាយលក្ខណ៍អក្សរ ដូច្នេះនៅពេលដែលអ្នកមិនអាចរកដំណោះស្រាយបាន ពេលនោះអ្នកអាចប្រើវាជាភស្តុតាងបញ្ជាក់ថា អ្នកបានព្យាយាមប្រើយន្តការដោះស្រាយបណ្តឹងនៅថ្នាក់មូលដ្ឋាន។ លុះក្រោយមកទៀត អ្នកអាចប្រើលិខិតបណ្តឹងនេះ ទៅអាជ្ញាធរថ្នាក់ខ្ពស់ជាងនេះ ឬទៅធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី។

ប្រសិនបើអ្នកមិនចេះអាន ឬសរសេរទេ ដូច្នេះអ្នកអាចសុំឱ្យអ្នកណាម្នាក់នៅក្នុងសហគមន៍ជួយអ្នកបាន។ អ្នកក៏អាចទៅជួបជាមួយអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលដើម្បីសុំជំនួយ។ អ្នកតាមដាននៅក្នុង គប្បីត្រូវមានវត្តមានជួយសមាជិកផ្សេងៗ នៅក្នុងសហគមន៍ក្នុងការរៀបចំ និងដាក់ពាក្យបណ្តឹង ឬក្នុងការជួបទាក់ទងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលដើម្បីសុំជំនួយ។

គំរូនៃពាក្យបណ្ដឹង
គោរពជូន: លោកប្រធានគណៈកម្មាធិការតាំងទីលំនៅថ្មីថ្នាក់ឃុំ **ចម្លងជូន:** ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី ប្រចាំរាជធានីភ្នំពេញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា នាងខ្ញុំឈ្មោះ អៀង សុធារី ជាប្រជាពលរដ្ឋម្នាក់ដែលទទួលរងផលប៉ះពាល់ដោយសារគម្រោងជួសជុលផ្លូវរថភ្លើង។ នាងខ្ញុំមានអាយុ៤២ឆ្នាំ មានមុខងារជាចុងភៅនៅភោជនីយដ្ឋានមួយនៅក្បែរផ្ទះរបស់ខ្ញុំ ដែលស្ថិតនៅក្នុងខណ្ឌដូនពេញ។ នាងខ្ញុំជាស្ត្រីមេម៉ាយ មានកូនបីនាក់ កូនស្រីពីរនាក់ និងកូនប្រុសម្នាក់។ កូនស្រីច្បង មានអាយុ១៧ឆ្នាំ និងកូនស្រីទី២មានអាយុ១៦ឆ្នាំ ចំណែកឯកូនប្រុសពៅមានអាយុ១០ឆ្នាំ។ គេបានប្រាប់ខ្ញុំថា ក្រុមគ្រួសាររបស់ខ្ញុំនឹងត្រូវផ្លាស់ទៅទីតាំងថ្មី ដោយទទួលបានដីមួយឡូតិ៍ មានទំហំ ៤ គុណ និង១៦ម៉ែត្រ នៅក្នុងខណ្ឌដង្កោ។ ខ្ញុំបារម្ភថា ទីតាំងថ្មីនេះស្ថិតនៅឆ្ងាយពេកពីកន្លែងធ្វើការរបស់ខ្ញុំនៅក្នុងទីក្រុង។ ខ្ញុំមិនអាចមានប្រាក់គ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ចំណាយលើការធ្វើដំណើរបានទេ។ ខ្ញុំក៏បារម្ភដែរថា កូនស្រីទាំងពីររបស់ខ្ញុំនឹងមិនអាចបន្តការសិក្សារបស់នាងបានទេ ពីព្រោះគ្មានសាលាវិទ្យាល័យនៅជិតទីតាំងថ្មីនោះទេ។ ខ្ញុំគិតថា ការតាំងទីលំនៅថ្មីនេះ នឹងធ្វើឱ្យគ្រួសាររបស់ខ្ញុំកាន់តែក្រទៅ។ អាស្រ័យហេតុនេះ សូមគណៈកម្មាធិការតាំងទីលំនៅថ្មីមេត្តារកជម្រើសផ្សេង សម្រាប់គ្រួសាររបស់ខ្ញុំ ដើម្បីឱ្យយើងខ្ញុំអាចបន្តរស់នៅជិតកន្លែងធ្វើការ និងមានសេវាកម្មសំខាន់ៗនៅក្នុងទីក្រុង។ សូមលោកប្រធានទទួលនូវការគោរពដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់អំពីនាងខ្ញុំ។ ធ្វើនៅភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី១២ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១០ (ស្នាមផ្ដិតមេដៃ) អៀង សុធារី

៤.២. ការិយាល័យធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី ប្រចាំព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាការល្អ នៅពេលអ្នកផ្ញើចេញ ឬទទួលលិខិតនៅក្នុងដំណើរការនៃបណ្ដឹងតវ៉ា អ្នកគប្បីត្រូវផ្ញើលិខិតនោះមួយច្បាប់ទៅការិយាល័យធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ីប្រចាំនៅកម្ពុជា។ ប្រសិនបើអ្នករស់នៅក្នុងរាជធានីភ្នំពេញ អ្នកអាចយកសំបុត្រនោះ ទៅជូនធនាគារដោយផ្ទាល់ដៃ។ ប្រសិនបើអ្នកមានការលំបាក ក្នុងការផ្ញើលិខិតនោះទៅការិយាល័យធនាគារ

អភិវឌ្ឍន៏អាស៊ី អ្នកអាចស្នើសុំអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលដែលគាំទ្រ អ្នកឱ្យជួយអ្នកក្នុងការផ្ញើលិខិតនោះទៅការិយាល័យធនាគារនោះបាន។

ប្រសិនបើអ្នកបានព្យាយាមប្រើប្រាស់យន្តការបណ្តឹងនៅមូលដ្ឋានដែរ ប៉ុន្តែបញ្ហារបស់អ្នក មិនត្រូវបានដោះស្រាយទេ វាមានសារៈសំខាន់ណាស់ ដែលអ្នកត្រូវទាក់ទងជួបជាមួយការិយាល័យធនាគារអភិវឌ្ឍន៏អាស៊ីប្រចាំនៅកម្ពុជា ដើម្បីពន្យល់អំពីបញ្ហា និងក្តីកង្វល់នានារបស់អ្នក។ អ្នកអាចស្នើសុំអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលដែលផ្តល់ការគាំទ្រ ដើម្បីជួយអ្នកក្នុងការផ្ញើលិខិត ឬជួយរៀបចំការជួបប្រជុំជាមួយបុគ្គលិករបស់ធនាគារអភិវឌ្ឍន៏អាស៊ី ដែលធ្វើការងារលើគម្រោង នោះ។

អ្នកអាចស្វែងរកព័ត៌មានលម្អិត អំពីការិយាល័យធនាគារអវិឌ្ឍន៏អាស៊ីប្រចាំនៅកម្ពុជា និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលមួយចំនួន ដែលអ្នកអាចទាក់ទងឱ្យជួយអ្នកក្នុងរឿងនេះ មាននៅផ្នែកខាងក្រោយនៃសៀវភៅនេះ។

៤.៣. តុលាការកម្ពុជា

ប្រសិនបើច្បាប់ណាមួយត្រូវបានរំលោភបំពានដោយគម្រោងនេះ ដែលធ្វើឱ្យមានការខូចខាតដល់អ្នក ដូច្នេះអ្នកមានសិទ្ធិទៅតុលាការដើម្បីស្វែងរកដំណោះស្រាយ និងធ្វើឱ្យរដ្ឋាភិបាលមានការទទួលខុសត្រូវ។

ច្បាប់មួយចំនួនត្រូវគេរំលោភបំពាន ដែលនាំឱ្យអ្នកត្រូវផ្លាស់ប្តូរទីលំនៅ ព្រមទាំងមិនទទួលបានសងសំណងសមរម្យទេ។ ច្បាប់ទាំងនេះមានដូចជាៈ

- រដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- ច្បាប់ភូមិបាល ឆ្នាំ២០០១ និង
- ច្បាប់អស្សាមិករណ៍ ឆ្នាំ២០១០

ប្រសិនបើអ្នកចង់រកព័ត៌មានបន្ថែម ដើម្បីដឹងថា តើច្បាប់ត្រូវ ឬមិនត្រូវគេរំលោភបំពាន និង ចង់ដឹងថាតើអ្នកអាច ឬមិនអាចដាក់បណ្តឹងទៅតុលការនោះ អ្នកអាចទាក់ទងជួបមេធាវី ឬអង្គការជំនួយផ្នែកច្បាប់ ដែលមានរាយឈ្មោះនៅក្នុងផ្នែកខាងក្រោយនៃសៀវភៅនេះ។

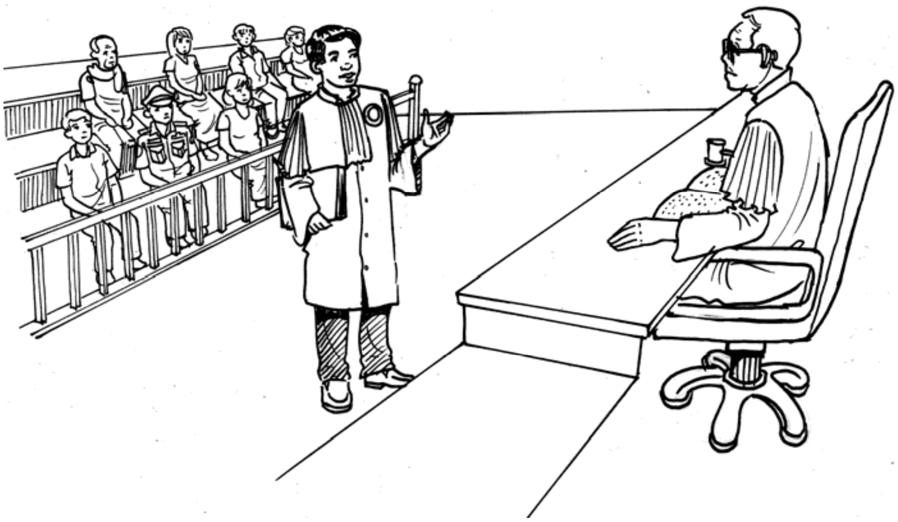

បញ្ហាក្នុងការប្រើប្រាស់តុលាការនៅព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

វាមានសារៈសំខាន់ណាស់ដែលអ្នកត្រូវកត់សម្គាល់ថា មានប្រជាពលរដ្ឋជាច្រើនបានដាក់បណ្តឹង ទៅតុលាការ ប៉ុន្តែតុលាការគ្មានចៅក្រមគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការដោះស្រាយរឿងក្តីទាំងអស់បានរហ័សទេ។ នេះមានន័យថា វាអាចប្រើពេលយូរណាស់ មុននឹងតុលាការបើកសវនាការ និងចេញសាលក្រមអំពីរឿងក្តីរបស់អ្នក។ មានពេលខ្លះ ចៅក្រមទាំងនោះក៏ទទួលរងឥទ្ធិពលដោយកត្តាជាច្រើនទៀត និងមិនបានធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្តទៅតាមច្បាប់ ឬទៅតាមអ្វីដែលអ្នកគិតថា ជាការសម្រេចចិត្តដោយយុត្តិធម៌នោះទេ។

ដោយហេតុដូច្នេះហើយ វាជាគំនិតល្អណាស់ដែលអ្នកត្រូវធ្វើអ្វីៗផ្សេងទៀតដើម្បីស្វែងរកដំណោះស្រាយ ដូចជាការប្រើប្រាស់យន្តការគណនេយ្យភាពរបស់ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ីជាដើម។ វាក៏ជាគំនិតល្អណាស់ដែរ ដែលអ្នកត្រូវប្រើទម្រង់នៃការតស៊ូមតិផ្សេងៗ ដូចជា ការនិយាយទៅកាន់ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មានជាដើម។ យន្តការគណនេយ្យភាពរបស់ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី និងទម្រង់នៃការតស៊ូមតិផ្សេងៗ នឹងត្រូវបានលើកមកពិភាក្សានៅក្នុងផ្នែកបន្ទាប់។

៥. ការប្រើប្រាស់យន្តការគណនេយ្យភាពរបស់ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី

ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ីមានយន្តការរបស់ខ្លួនផ្ទាល់ សម្រាប់ដោះស្រាយបញ្ហានានារបស់ប្រជាពលរដ្ឋ ដែលទទួលរងការខូចខាត ឬដែលគិតថា ពួកគាត់នឹងត្រូវទទួលរងការខូចខាតដោយសារគម្រោង ដែលផ្តល់មូលនិធិគាំទ្រដោយធនាគារ អភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី។ យន្តការនេះមានឈ្មោះថា **យន្តការគណនេយ្យភាពរបស់ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី**។ យន្តការនេះមានពីរដំណាក់កាល ដែលនឹងត្រូវពន្យល់នៅខាងក្រោមនេះ។ ការិយាល័យនៃយន្តការគណនេយ្យភាពរបស់ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី មានទីតាំងស្ថិតនៅឯការិយាល័យធំនៅក្រុងម៉ានីលប្រទេសហ្វីលីពីន។

វាមានសារៈសំខាន់ណាស់ដែលអ្នកត្រូវលើកឡើងនូវក្តីកង្វល់ និងបញ្ហានានារបស់អ្នកទៅ គណៈកម្មាធិការអន្តរក្រសួងទទួលបន្ទុកការតាំងទីលំនៅថ្មី និងទៅបុគ្គលិករបស់ធនាគាអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ីនៅក្នុងប្រទេសចិនព្រមទាំងត្រូវព្យាយាមប្រើយន្តការដោះស្រាយបណ្តឹងនៅមូលដ្ឋាន សម្រាប់គម្រោងនោះ មុននឹងដាក់បណ្តឹងទៅយន្តការគណនេយ្យភាពរបស់ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី។ ប្រសិនបើអ្នកមិនទាន់បានដាក់ពាក្យបណ្តឹង ដើម្បីរកដំណោះស្រាយនៅឯការិយាល័យរបស់ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ីនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាជាមុនសិនទេ នោះយន្តការគណនេយ្យភាពរបស់ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ីនឹងមិនទទួលបណ្តឹងរបស់អ្នកទេ។

ប៉ុន្តែប្រសិនបើអ្នកមិនអាចរកដំណោះស្រាយបានល្អពីរដ្ឋាភិបាល និងពីបុគ្គលិកធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ីប្រចាំនៅក្នុងប្រទេសទេ ដូច្នេះអ្នកអាចប្រើយន្តការគណនេយ្យភាពរបស់ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី ដើម្បីស្វែងរកដំណោះស្រាយបញ្ហារបស់អ្នកបាន។

ប្រសិនបើអ្នកចង់ផ្ញើបណ្តឹងចេញ អ្នកប្រហែលជាត្រូវស្វែងរកព័ត៌មានបន្ថែមទៀត និងស្វែងរកការគាំទ្រពីអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល។ ព័ត៌មានលម្អិតរបស់ការិយាល័យអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ដែលអ្នកអាចទាក់ទងសុំឱ្យជួយអ្នកក្នុងការ ផ្ញើបណ្តឹងរបស់អ្នក និងការប្រើប្រាស់យន្តការគណនេយ្យភាពរបស់ធនាគារអភិឌ្ឍន៍អាស៊ី មាននៅផ្នែកខាងក្រោយនៃសៀវភៅនេះ។

៥.១ ដំណាក់កាលនៃការពិគ្រោះយោបល់: ការិយាល័យអ្នកសម្របសម្រួលគម្រោងពិសេស

ប្រសិនបើ អ្នកសម្រេចចិត្តថា ត្រូវប្រើប្រាស់យន្តការគណនេយ្យភាពរបស់ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី កិច្ចការដំបូងដែលអ្នកអាចធ្វើបានគឺត្រូវផ្ញើលិខិតទៅ **ការិយាល័យអ្នកសម្របសម្រួលគម្រោងពិសេស**។ ការិយាល័យនេះត្រូវបានបង្កើត ឡើងជាពិសេសដោយធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី ដើម្បីដោះស្រាយក្តីបារម្ភរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ អំពីគម្រោងដែលផ្តល់មូលនិធិគាំទ្រដោយធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី។ នៅពេលដែលការិយាល័យនេះបានយល់ព្រមទទួលបណ្តឹងណាមួយហើយ ក្រុមអ្នកសម្របសម្រួលគម្រោងពិសេសនេះ នឹងព្យាយាមរកដំណោះស្រាយបញ្ហាទាំងនោះ ដោយចុះទៅស្វែងយល់អំពីស្ថានភាពជាក់ស្តែង និងបន្ទាប់មក លើកសំណើថា តើបញ្ហាទាំងនោះអាចដោះស្រាយដោយរបៀបណា។

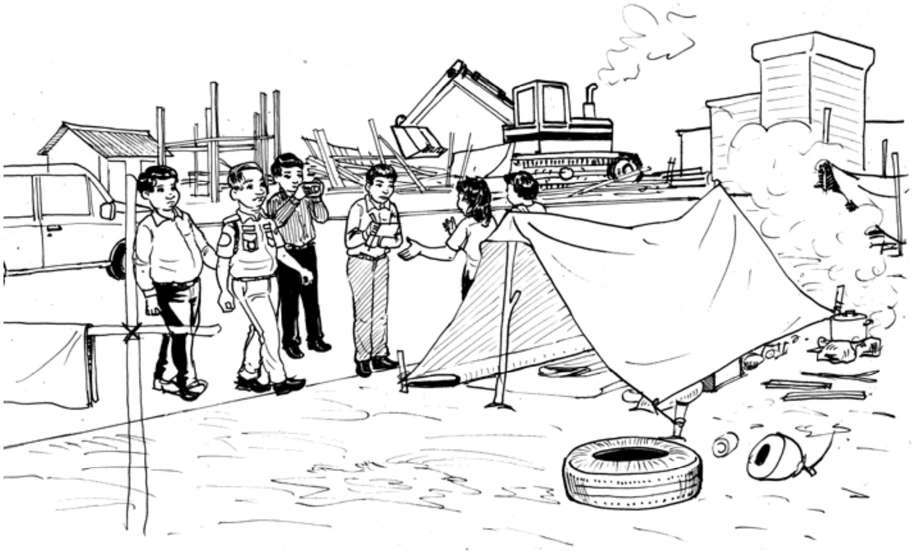

មន្ត្រីអ្នកសំរបសំរួលការិយាល័យគំរោងពិសេស ចុះស៊ើបអង្កេតស្ថានភាពបន្ទាប់ពីទទួលពាក្យបណ្តឹង

ប្រជាពលរដ្ឋដែលជាអ្នកដាក់ពាក្យបណ្តឹង ធនាគារអភិវឌ្ឍន៏អាស៊ី គណៈកម្មាធិករអន្តរក្រសួងទទួលបន្ទុកការតាំងទីលំនៅថ្មី និងអ្នកផ្សេងៗទៀតដែលពាក់ព័ន្ធចាំបាច់ត្រូវតែឯកភាពគ្នាលើដំណោះស្រាយ ។ អ្នកនឹងមានឱកាសពន្យល់អំពីគំនិត និងទស្សនៈរបស់អ្នកអំពីសំណើរបស់ក្រុមអ្នកសម្របសម្រួលគម្រោងពិសេសនេះ ។ ហេតុដូច្នេះ គេហៅវាថាជា "ដំណាក់កាលពិគ្រោះយោបល់" ។

ប្រសិនបើគ្រប់គ្នាឯកភាពលើដំណោះស្រាយនោះ ពួកគាត់នឹងចុះហត្ថលេខាលើកិច្ចព្រមព្រៀងមួយ ។ វាមានសារៈសំខាន់ណាស់ ដែលអ្នកត្រូវតាមដានការអនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀងនោះ ដើម្បីធ្វើឱ្យប្រាកដថា បញ្ហារបស់អ្នកត្រូវបានដោះស្រាយត្រឹមត្រូវ ។ ការតាមដាននេះ ក៏ជាការទទួលខុសត្រូវរបស់ការិយាល័យអ្នកសម្របសម្រួលគម្រោងពិសេសដែរ ។

នៅផ្នែកខាងក្រោយនៃសៀវភៅនេះ មានព័ត៌មានលម្អិតរបស់ការិយាល័យអ្នកសម្របសម្រួលគម្រោងពិសេសនេះសម្រាប់ទាក់ទង ។

ករណីសិក្សាៈ ផ្លូវជាតិនៅប្រទេសប៉ាគីស្ថាន

នៅឆ្នាំ២០០៦ ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី បានយល់ព្រមផ្តល់ប្រាក់កម្ចីទៅរដ្ឋាភិបាលប្រទេសប៉ាគីស្ថា ដើម្បីជួសជុលកែលម្អផ្លូវជាតិមួយខ្សែ។ ប្រជាជនដែលត្រូវទទួលរងផលប៉ះពាល់ដោយសារគម្រោងនេះ មានក្តីបារម្ភថាពួកគាត់នឹងត្រូវរដ្ឋាភិបាលឱ្យផ្លាស់ប្តូរទីលំនៅ និងមានក្តីបារម្ភថា រដ្ឋមិនផ្តល់សំណងជូនពួកគាត់ត្រឹមត្រូវទេ។ ពួកគាត់បានផ្ញើលិខិតមួយច្បាប់ទៅការិយាល័យអ្នកសម្របសម្រួលគម្រោងពិសេស ដោយបង្ហាញអំពីក្តីបារម្ភរបស់ពួកគាត់។

ក្រុមអ្នកសម្របសម្រួលនៃការិយាល័យនេះបានស្តាប់ប្រជាជន អំពីក្តីបារម្ភរបស់គាត់។ ប្រជាជនបារម្ភខ្លាចបាត់បង់មុខរបរចិញ្ចឹមជីវិត ប្រសិនបើរដ្ឋឱ្យពួកគាត់ផ្លាស់ប្តូរទីលំនៅដោយសារគម្រោងនេះ។ ពួកគាត់ខ្លាចរដ្ឋមិនផ្តល់សំណងដល់ពួកគត់ ឬផ្តល់សំណងឱ្យពួកគាត់មិនទាន់ពេល។ គេមិនបានជូនដំណឹងពួកគាត់ថា តើគេនឹងផ្តល់សំណងឱ្យពួកគាត់ចំនួនប៉ុន្មាននោះទេ។ ស្ត្រីៗមានក្តីបារម្ភថា ប្រសិនបើរដ្ឋឱ្យពួកគាត់ផ្លាស់ប្តូរទីលំនៅ នោះពួកគាត់នឹងគ្មានកន្លែងរស់នៅទេ។ ពួកគាត់នឹកគិតថា នៅពេលដែលភូមិរបស់គាត់ត្រូវព័ទ្ធជុំវិញដោយផ្លូវជាតិ ដែលមានបួនជួរនោះ តើកូនៗរបស់គាត់ធ្វើម៉េចនឹងអាចទៅ ដល់សាលារៀនដោយសុវត្ថិភាព ឬថា តើគោក្របីរបស់ពួកគាត់ធ្វើម៉េច អាចដើរឆ្លងផ្លូវដែលមានរថយន្ត រត់ទៅមក យ៉ាងច្រើននោះបានទៅ។[៦]

សហគមន៍ រដ្ឋាភិបាល និងបុគ្គលិករបស់ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ីដែលធ្វើការលើគម្រោងនោះ សុទ្ធតែឯកភាពគ្នាថានឹងផ្តល់ព័ត៌មានកាន់តែងាយយល់ទាក់ទងនឹងគម្រោងជូនសហគមន៍។ ពួកគេទាំងអស់ក៏បានឯកភាពគ្នាដែរថា គេនឹងត្រូវពិគ្រោះយោបល់ជាមួយសហគមន៍អំពីផែនការតាំងទីលំនៅថ្មីមុននឹងចេញផែនការស្ថាពរ។

ការិយាល័យអ្នកសម្របសម្រួលគម្រោងពិសេសនេះ បានបើកកិច្ចប្រជុំពិគ្រោះយោបល់ពេញមួយ ថ្ងៃរួមមួយដែលមានសហគមន៍និងមន្ត្រីរដ្ឋាភិបាលពាក់ព័ន្ធចូលរួម។ អង្គប្រជុំពិគ្រោះយោបល់នោះបានឯកភាពគ្នា ពេលប្រជុំនោះថា រដ្ឋាភិបាលត្រូវអនុវត្តដូចខាងក្រោមនេះ:

- ផ្ញើជូនសហគមន៍នូវបញ្ជីគ្រួសារប្រជាជនទាំងអស់ដែលនឹងត្រូវទទួលរងផលប៉ះពាល់
- ពន្យល់អំពីរបៀបគណនាអត្រាប្រាក់សំណង
- ពិចារណាលើសំណើរបស់ប្រជាជនដែលសុំទទួលអត្រាសំណងច្រើនជាង
- ផ្តល់ជូនសហគមន៍នូវផែនការតាំងទីលំនៅថ្មីដែលកែសម្រួលរួចហើយ និង
- បើកកិច្ចប្រជុំពិគ្រោះយោបល់ជាមួយសហគមន៍អំពីផែនការតាំងទីលំនៅថ្មីដែលកែសម្រួលនេះ។

[៦] ដកស្រង់ពីរបាយការណ៍ចុងក្រោយរបស់ក្រុមអ្នកសម្របសម្រួលគម្រោងពិសេស ស្តីពីកម្មវិធីវិនិយោគលើវិស័យអភិវឌ្ឍន៍ផ្លូវជាតិ នៅប្រទេសប៉ាគីស្ថាន: ខែមីនា ឆ្នាំ២០១០។

ការិយាល័យអ្នកសម្របសម្រួលគម្រោងពិសេសនេះ បានរក្សាទំនាក់ទំនងយ៉ាងជិតស្និទ្ធជាមួយ សហគមន៍ រដ្ឋាភិបាល និងបុគ្គលិកធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ីដែលធ្វើការលើគម្រោងនេះ ដើម្បីតាមដានការអនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀងនោះ។ បុគ្គលិកធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ីបានផ្ដល់យោបល់ និងណែនាំរដ្ឋាភិបាល ក្នុងការរៀបចំ និងអនុវត្តផែនការតាំងទីលំនៅថ្មី។ រដ្ឋាភិបាលបានបង្កើនប្រាក់សំណងជូនគ្រួសារ ដែលជាអ្នកទទួលរងផលប៉ះពាល់។

៥.២. ការពិនិត្យការប្រតិបត្តិ

ប្រសិនបើអ្នកមិនអាចរកបានដំណោះស្រាយល្អនៅក្នុងដំណាក់កាលនៃការពិគ្រោះយោបល់នេះទេ ឬប្រសិនបើអ្នកមិនសប្បាយចិត្តនឹងរបៀបនៃការអនុវត្តផែនការនោះទេ ដូច្នេះអ្នកអាចដាក់ពាក្យបណ្ដឹងទៅ **ក្រុមពិនិត្យការប្រតិបត្តិ**។ អ្នកមិនត្រូវរង់ចាំរហូតទាល់តែការិយាល័យអ្នកសម្របសម្រួលគម្រោងពិសេស បញ្ចប់ដំណាក់កាលនៃការពិគ្រោះយោបល់ ដើម្បីធ្វើពាក្យបណ្ដឹងទៅក្រុមពិនិត្យការប្រតិបត្តិនោះទេ។ ឧទាហរណ៍ ប្រសិនបើអ្នកមិនសប្បាយចិត្តនឹងសំណើនានារបស់ ការិយាល័យអ្នកសម្របសម្រួលគម្រោងពិសេសទេ ដូច្នេះ អ្នកអាចសម្រេចចិត្តបញ្ឈប់ដំណាក់កាលនៃការពិគ្រោះយោបល់ នោះរួចផ្ញើលិខិត ទៅក្រុមពិនិត្យការប្រតិបត្តិវិញ។

ក្រុមពិនិត្យការប្រតិបត្តិខុសពីក្រុមអ្នកសម្របសម្រួលគម្រោងពិសេស ព្រោះថាក្រុមនេះ ចុះស៊ើបសួរឱ្យដឹងថាតើការទទួលរងការខូចខាត ឬទំនងជានឹងទទួលរងការខូចខាតនោះពិតជាបណ្ដាល មកពីការរំលោភគោលនយោបាយរបស់ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ីមែនឬអត់។

ប្រសិនបើ ក្រុមពិនិត្យការប្រតិបត្តិសម្រេចចិត្តថា មានការរំលោភលើគោលនយោបាយមែននោះ ក្រុមនេះនឹងចុះស៊ើបសួរអំពីស្ថានភាពនោះ និងសរសេររបាយការណ៍អមដោយអនុសាសន៍នានា ដើម្បីធ្វើឱ្យប្រាកដថា គោលនយោបាយនោះ ត្រូវគោរពប្រតិបត្តិ។ អនុសាសន៍ទាំងនេះអាចជា:

- ធ្វើឱ្យមានការផ្លាស់ប្ដូរគម្រោង។
- ធ្វើឱ្យមានការផ្លាស់ប្ដូរផែនការតាំងទីលំនៅថ្មី។
- ធ្វើឱ្យមានការផ្លាស់ប្ដូរចំពោះរបៀបដែលត្រូវអនុវត្តផែនការតាំងទីលំនៅថ្មី។
- ការផ្ដល់ជូនប្រជាពលរដ្ឋនូវសំណង ឬការផ្ដល់ជម្រើសក្នុងការជ្រើសទីលំនៅថ្មីកាន់តែល្អ។
- ការផ្ដល់ជូនប្រជាពលរដ្ឋនូវការគាំទ្រកាន់តែល្អ ដើម្បីឱ្យការប្រកបរបរចិញ្ចឹមជីវិត និងជីវភាពរស់នៅរបស់ពួកគាត់ មិនក្លាយទៅជាកាន់តែអន់ជាងមុនដោយសារគម្រោងនោះទេ។

ប្រសិនបើមានផលប៉ះពាល់ធ្ងន់ធ្ងរលើប្រជាពលរដ្ឋ ដែលមិនអាចចៀសផុតទេ ក្រុមពិនិត្យការប្រតិបត្តិនោះ ក៏អាចចេញអនុសាសន៍ឱ្យបញ្ឈប់គម្រោងនោះដែរ ។

អ្នកនឹងមានឱកាសពន្យល់គំនិត និងទស្សនៈរបស់អ្នក អំពីសំណើរបស់ក្រុមពិនិត្យការប្រតិបត្តិនោះ។ នៅពេលដែល ក្រុមពិនិត្យការប្រតិបត្តិនេះបានសរសេររបាយការណ៍របស់ខ្លួនជាស្ថាពរ ហើយក្រុមត្រូវផ្ញើវាទៅ **ក្រុមប្រឹក្សានាយកធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី** ដើម្បីសុំសេចក្តីអនុម័ត។ ក្រុមប្រឹក្សានេះ មានការទទួលខុសត្រូវលើការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្តសំខាន់ៗរបស់ ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី រួមមាន ការអនុម័តលើអនុសាសន៍របស់ក្រុមពិនិត្យការប្រតិបត្តិ។ ប្រសិនបើផែនការនេះត្រូវបានអនុម័ត រីឯរដ្ឋាភិបាលក៏ឯកភាព ពេលនោះអនុសាសន៍នោះនឹងត្រូវអនុវត្ត ព្រមទាំងត្រូវពិនិត្យតាមដាន ដោយប្រុងប្រយ័ត្ន ដោយធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ីសម្រាប់រយៈពេលប្រាំឆ្នាំក្រោយ ។

នៅផ្នែកខាងក្រោយនៃសៀវភៅនេះ មានព័ត៌មានលម្អិត សម្រាប់ទាក់ទងទៅក្រុមពិនិត្យការប្រតិបត្តិ ។

ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី និងរដ្ឋាភិបាលបានឯកភាពគ្នាលើដំណោះស្រាយ និងបានសាងសង់លំនៅដ្ឋានល្អប្រសើរសំរាប់ប្រជាពលរដ្ឋនៅតាមបណ្តោយផ្លូវសាងសង់ថ្មី

៥.៣. គុណវិបត្តិនៃយន្តការគណនេយ្យភាពរបស់ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី

ការប្រើប្រាស់យន្តការគណនេយ្យភាពរបស់ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី ជារបៀបមួយយ៉ាងសំខាន់ក្នុង ការស្វែងរកការដោះស្រាយបញ្ហារបស់អ្នក និងក្នុងការធ្វើឱ្យធនាគារនេះមានការទទួលខុសត្រូវ នៅពេលដែល គោលនយោបាយរបស់ធនាគារ នេះត្រូវគេរំលោភបំពាន។ ប៉ុន្តែ យន្តការគណនេយ្យភាពរបស់ធនាគារនេះ ក៏មានគុណវិបត្តិមួយចំនួនដែរ ព្រោះថា ប្រជាជន ដែលបានដាក់ពាក្យបណ្តឹងក៏មិនមែនចេះតែទទួលបានដំណោះស្រាយល្អៗ ចំពោះបញ្ហារបស់ពួកគាត់ជានិច្ចនោះឡើយ។

ហេតុផលយ៉ាងសំខាន់ដែលថាមានគុណវិបត្តិនោះគឺថា យន្តការគណនេយ្យភាពរបស់ធនាគារ អភិវឌ្ឍន៍អាស៊ីមិនអាចបង្ខំរដ្ឋាភិបាល និងធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ីឱ្យធ្វើអ្វីមួយ ដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហា ឬការខូចខាតរបស់អ្នកដែលបានកើតឡើងនោះទេ សូម្បីតែនៅពេលដែលក្រុមពិនិត្យការប្រតិបត្តិសម្រេចចិត្តថា គោលនយោបាយរបស់ធនាគារត្រូវបានគេរំលោភបំពាន ព្រមទាំងចេញអនុសាសន៍ និងផែនការយ៉ាងល្អ ដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហានោះក៏ដោយ ក៏ក្រុមប្រឹក្សារបស់ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ីអាចមិនយល់ព្រម ឬមិនអនុម័តលើផែនការនោះ ឬអ្វីៗដែលមាននៅក្នុងផែនការនោះឡើយ។

ប្រសិនបើ រដ្ឋាភិបាលមិនឯកភាពនឹងផែនការនោះទេ ដូច្នេះ វាមានការលំបាកសម្រាប់ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ីក្នុងការដោះស្រាយបញ្ហាដែលបណ្តាលមកពីគម្រោងនោះ និងពិបាករកដំណោះស្រាយចំពោះការខូចខាត ដែលប្រជាពលរដ្ឋ ទទួលរងផលប៉ះពាល់នោះណាស់។ ជាទូទៅ វាជាតួនាទីរបស់រដ្ឋាភិបាល ក្នុងការអនុវត្តផែនការនៅក្នុងរបាយការណ៍របស់ក្រុមពិនិត្យការប្រតិបត្តិនោះ ហេតុដូច្នេះហើយ ប្រសិនបើរដ្ឋាភិបាលមិនព្រមអនុវត្តទេ អ្វីៗដែលធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី អាចធ្វើដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាមានលទ្ធភាពតិចណាស់។

ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ីបញ្ជាក់ថា ធនាគារនឹងមិនផ្តល់មូលនិធិ ទៅគម្រោងណាដែលមិនគោរពគោលនយោបាយរបស់ខ្លួន ឬច្បាប់ប្រទេសរបស់ខ្លួនទេ។ ប្រសិនបើរដ្ឋាភិបាលមិនគោរពគោលនយោបាយរបស់ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី និងបដិសេធមិនដោះស្រាយបញ្ហាឬការខូចខាតធ្ងន់ធ្ងរដែលបណ្តាលមកពីគម្រោងនោះទេ ដូច្នេះ ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ីត្រូវពិចារណាដកមូលនិធិរបស់ខ្លួនពីគម្រោងនោះវិញ។

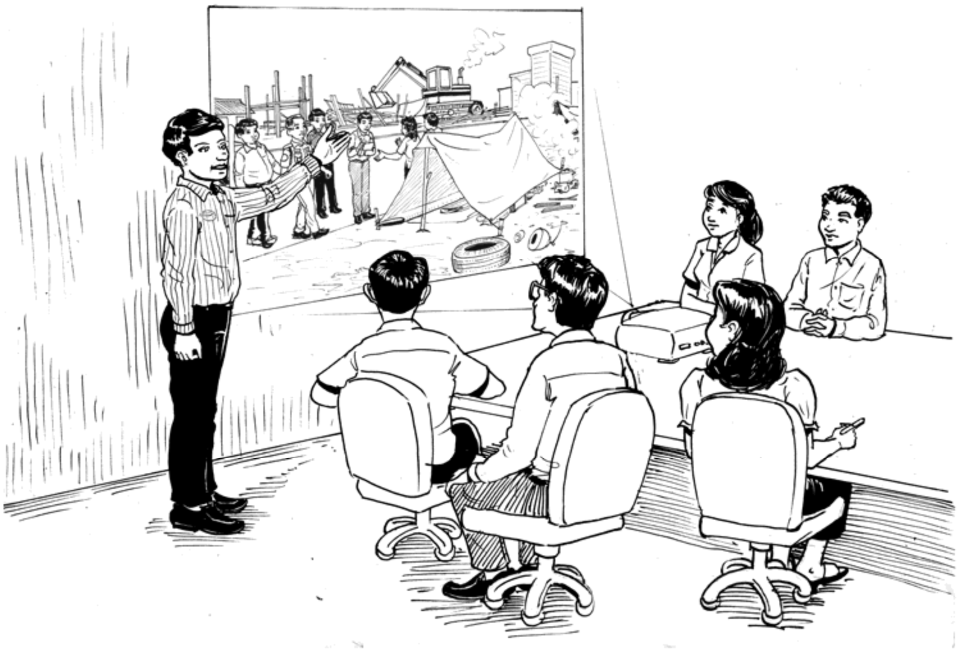

ដោយសារតែគុណវិបត្តិនៃយន្តការគណនេយ្យភាពរបស់ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី ដូច្នេះ វាមានសារៈសំខាន់ណាស់ដែលប្រជាពលរដ្ឋត្រូវប្រើទម្រង់នៃការតស៊ូមតិ ឬការស្វែងរកការគាំទ្រផ្សេងៗទៀត ដើម្បីដាក់សម្ពាធលើរដ្ឋាភិបាល និងធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី ឱ្យគោរពគោលនយោបាយនោះ និងដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាទាំងឡាយណា ដែលបណ្តាលមកពីគម្រោង ។ ទម្រង់នៃការតស៊ូមតិ ឬការស្វែងរកការគាំទ្រផ្សេងៗនឹងត្រូវលើកមកពិភាក្សានៅក្នុងផ្នែកបន្ទាប់ ។

៦. ទម្រង់ផ្សេងៗនៃការតស៊ូមតិ

ប្រសិនបើអ្នកសម្រេចចិត្តថា ត្រូវប្រើយន្តការបណ្តឹងនៅមូលដ្ឋាន ដូចជា តុលាការ ឬយន្តការគណនេយ្យភាពរបស់ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ីជាដើម ដូច្នេះ យកល្អអ្នកគប្បីត្រូវប្រើទម្រង់នៃការតស៊ូមតិ ឬ ការស្វែងរកការគាំទ្រផ្សេងៗទៀត។ នេះគឺព្រោះតែពេលខ្លះ រដ្ឋាភិបាល និងធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី មិនបានប្រឹងប្រែងអស់លទ្ធភាពក្នុងការដោះស្រាយបញ្ហារបស់ប្រជាពលរដ្ឋទេ ប្រសិនបើ ប្រជាពលរដ្ឋមិនដាក់សម្ពាធលើរដ្ឋាភិបាល និងធនាគារនេះ តាមរយៈទម្រង់ផ្សេងៗនៃការតស៊ូមតិ ឬការស្វែងរកការគាំទ្រផ្សេងៗទេ។

ការតស៊ូមតិ មានន័យថា ការបញ្ជូនសារតាមរយៈពាក្យសម្តី ឬសកម្មភាពនានាដើម្បីធ្វើឱ្យ មានការផ្លាស់ប្តូរក្នុងការសម្រេចចិត្តដែលមានឥទ្ធិពលលើជីវភាពរស់នៅរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ។

យកល្អប្រជាពលរដ្ឋ ដែលទទួលរងផលប៉ះពាល់ដោយសារគម្រោងមូលនិធិគាំទ្រដោយធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី គប្បីត្រូវធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្តរួមគ្នាក្នុងការប្រើទម្រង់ផ្សេងៗនៃការតស៊ូមតិ។ ប្រសិនបើអ្នកធ្វើការរួមគ្នាជាសហគមន៍ ដូច្នេះ សាររបស់អ្នកនឹងកាន់តែមានអនុភាពខ្លាំង ព្រមទាំងកាន់តែអាចឮដល់រដ្ឋាភិបាល និងធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ីថែមទៀតផង។

អ្នកក៏អាចទទួលបានការគាំទ្រដែរ ពីអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលជាតិ និងអន្តរជាតិនានាដែល ធ្វើការជាមួយសហគមន៍ និងដែលមានបទពិសោធន៍ក្នុងការធ្វើការជាមួយធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី។ នៅផ្នែកខាងក្រោយនៃសៀវភៅនេះ មានព័ត៌មានលម្អិតរបស់អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលនានាដែលមាន បទពិសោធន៍ក្នុងការធ្វើការជាមួយធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី។ ដូច្នេះ អ្នកអាចប្រើព័ត៌មានទាំងនោះសម្រាប់ ទាក់ទងការងារបាន។

គំនិតបីទាក់ទងនឹងទម្រង់ផ្សេងៗ ក្នុងការតស៊ូមតិនឹងត្រូវលើកមកពិភាក្សាជាបន្តបន្ទាប់ដូចខាងក្រោមនេះ។ នៅមាកិច្ចការជាច្រើនទៀតដែលសហគមន៍របស់អ្នកអាចធ្វើដើម្បីទាញការចាប់អារម្មណ៍របស់រដ្ឋាភិបាល និងធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី។ សូមមានគំនិតច្នៃប្រឌិតទាំងអស់គ្នាឡើង!

៦.១. ការប្រើប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មាន

ការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មានប្រភេទផ្សេងៗគ្នា ជាយុទ្ធសាស្ត្រមួយយ៉ាងសំខាន់ ដើម្បីនិយាយឱ្យសាធារណជនបានដឹងឮអំពីរឿងរបស់អ្នក ព្រមទាំងដើម្បីបញ្ជូនសាររបស់អ្នកទៅរដ្ឋាភិបាល និងធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី។

មានប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយជាច្រើនប្រភេទផ្សេងៗគ្នា។ ឧទាហរណ៍ អ្នកអាចទាក់ទងទៅអ្នកសារព័ត៌មាន ដែលយកព័ត៌មានសម្រាប់កាសែត ទូរទស្សន៍ និងវិទ្យុ ជាដើម។ វាមានសារៈសំខាន់ណាស់ដែលត្រូវ ធ្វើផែនការដោយប្រុងប្រយ័ត្ន មុននឹងទាក់ទងទៅអ្នកសារព័ត៌មានណាម្នាក់ ព្រមទាំងត្រូវសម្រេចចិត្តថា តើអ្នកចង់និយាយប្រាប់អ្នកសារព័ត៌មាននោះអំពីអ្វី និងសារបែបណាដែលអ្នកចង់ឱ្យគាត់ផ្សាយ។

អ្នកក៏អាចអញ្ជើញអ្នកសារព័ត៌មានឱ្យមកភូមិរបស់អ្នកបានដែរ។ ប្រសិនបើ អ្នកសារព័ត៌មាននោះមកភូមិរបស់អ្នក ដូច្នេះ អ្នកអាចពន្យល់អំពីស្ថានភាពដែលអ្នកកំពុងប្រឈម រីឯអ្នកសារព័ត៌មាន នោះនឹងអាចឃើញស្ថានភាពនោះជាក់ស្តែងផ្ទាល់នឹងភ្នែក។ ប្រសិនបើ អ្នកសារព័ត៌មាននោះ ជាអ្នកយកព័ត៌មានសម្រាប់កាសែត គាត់ក៏អាចថតរូបមួយចំនួនដែរ។ ប្រសិនបើ គាត់ជាអ្នកយកព័ត៌មានសម្រាប់ បណ្តាញទូរទស្សន៍វិញ នោះគាត់អាចថតវីឌីអូនៅពេលសម្ភាសន៍ជាមួយអ្នក និងប្រជាសហគមន៍ផ្សេងៗទៀត នៅទីតាំងដី ឬនៅផ្ទះរបស់អ្នក។

ប្រសិនបើ អ្នកទាក់ទងទៅស្ថានីយ៍វិទ្យុវិញ នោះគេនឹងអញ្ជើញអ្នកទៅស្ទូឌីយោថតសំឡេង ដើម្បីថតសំឡេងសម្ភាសន៍ ដូច្នេះ អ្នកអាចនិយាយប្រាប់អំពីរឿងរ៉ាវរបស់អ្នកប្រាប់ប្រជាពលរដ្ឋនៅទូទាំងប្រទេសកម្ពុជា។

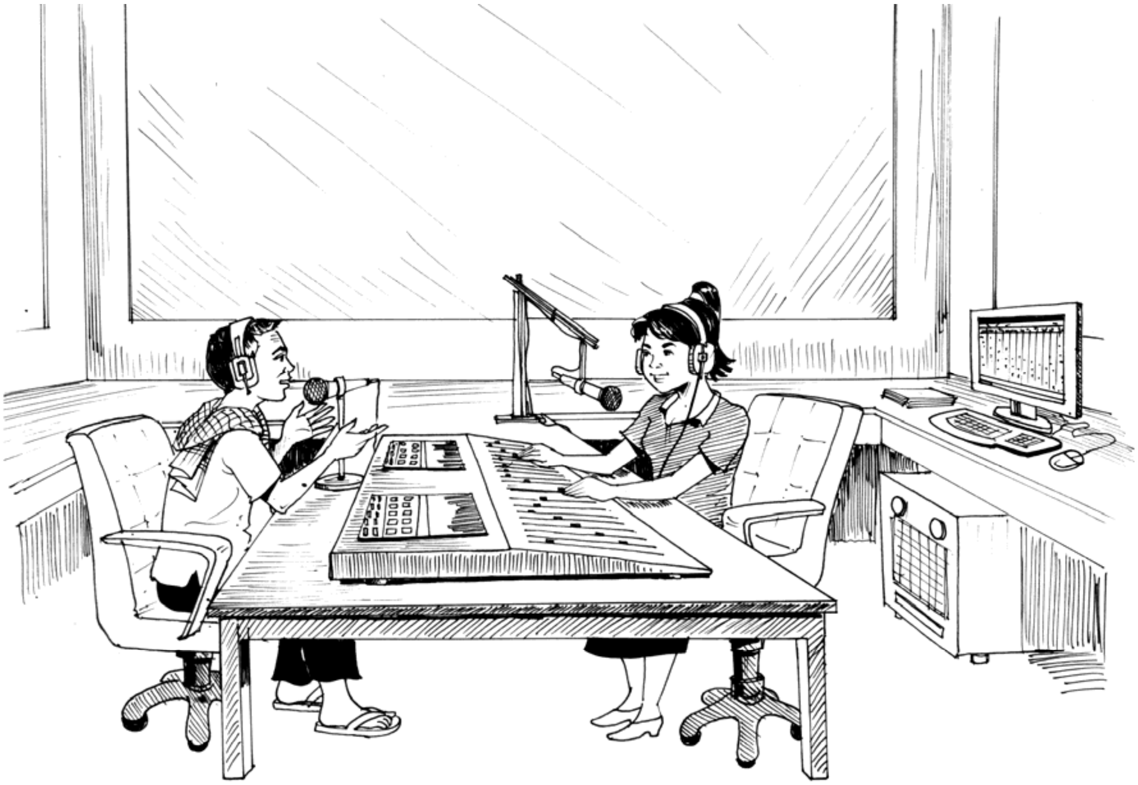

អ្នកអាចរកបានព័ត៌មានលម្អិតសម្រាប់ទាក់ទងទៅ កាសែតឌឹភ្នំពេញប៉ុស្តិ៍ កាសែតខ្មែរដេលី កាសែតរស្មីកម្ពុជា និង វិទ្យុអាស៊ីសេរី ព្រមទាំងប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មានអន្តរជាតិមួយចំនួនទៀត នៅផ្នែកខាងក្រោយនៃសៀវភៅនេះ ។

ការនិយាយទៅកាន់ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មាន
ប្រសិនបើ អ្នកនិយាយទៅកាន់ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មាន អំពីបញ្ហារបស់អ្នក វាមានសារៈសំខាន់ណាស់ដែលអ្នកត្រូវ *និយាយអ្វីដែលជាការពិត*។ វានឹងកាន់តែល្អប្រសើរ ប្រសិនបើ អ្នកមានឯកសារ និង ភស្តុតាងសម្រាប់គាំទ្រនូវអ្វីដែលអ្នកនិយាយ ។ ឧទាហរណ៍ ប្រសិនបើអ្នកនិយាយថា ដីរបស់អ្នកត្រូវដកហូត សម្រាប់គម្រោងដែលផ្តល់មូលនិធិគាំទ្រដោយធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី និងមិនទទួលបានសំណងសមរម្យទេ វាជាគំនិតល្អដែរអ្នកត្រូវផ្តល់ជូនអ្នកសារព័ត៌មាននូវឯកសារណាមួយដែលអ្នកមានទាក់ទងនឹងគម្រោង និង ការសងសំណង។ អ្នកក៏អាចអញ្ជើញអ្នកសារព័ត៌មានឱ្យមកភូមិរបស់អ្នក ដើម្បីថតរូបបានដែរ ។ ប្រសិនបើ អ្នកនិយាយខុសពីការពិត ទៅកាន់ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មាន អ្នកនឹងអាចមានគ្រោះថ្នាក់ ព្រោះវាមានទោសព្រហ្មទណ្ឌសម្រាប់ការនិយាយខុសពីការពិតថាអ្នកណាម្នាក់ធ្វើអ្វីមួយខុស ។ ជាការល្អ អ្នកត្រូវពិគ្រោះយោបល់ជាមួយអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលដែលធ្វើការផ្នែកច្បាប់ដើម្បីស្វែងយល់ថា តើមានគ្រោះថ្នាក់អ្វីខ្លះក្នុងការនិយាយទៅកាន់ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មាន។ អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលទាំងនេះ មានរាយឈ្មោះនៅផ្នែកខាងក្រោយនៃសៀវភៅនេះ ។

៦.២. ញត្តិតវ៉ា

ទម្រង់មួយទៀតនៃការតស៊ូមតិ គឺធ្វើញត្តិតវ៉ាទៅធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី និងរដ្ឋាភិបាល។ **ញត្តិតវ៉ា** ជាការតវ៉ា ឬជាការស្នើសុំ ជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ដោយមានហត្ថលេខា ឬស្នាមមេដៃរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ ជាច្រើនទាមទារឱ្យមានការផ្លាស់ប្តូរ ឬទាមទារឱ្យមានការដោះស្រាយបញ្ហាណាមួយ។

ប្រសិនបើ អ្នករៀបចំញត្តិតវ៉ាទាក់ទងនឹងគម្រោងដែលផ្តល់មូលនិធិគាំទ្រដោយធនាគារ អភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី ញត្តិតវ៉ានោះអាចទាមទារឱ្យ ធនគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី និងរដ្ឋាភិបាលធ្វើអ្វីមួយដើម្បី ដោះស្រាយក្តីកង្វល់ ឬបញ្ហារបស់ប្រជាពលរដ្ឋទាក់ទងនឹងគម្រោង។ វាអាចមានការទាមទារជាក់លាក់ ដើម្បីឱ្យធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី និងរដ្ឋាភិបាលអនុវត្ត។ វាអាចជាការទាមទារឱ្យធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី បញ្ឈប់ការផ្តល់មូលនិធិទៅគម្រោងនោះ។

កាលណាមានស្នាមផ្តិតមេដៃកាន់តែច្រើន ពេលនោះញត្តិតវ៉ារបស់អ្នកក៏កាន់តែខ្លាំងដែរ។ អ្នកអាចសុំប្រជាពលរដ្ឋនៅក្នុង ឬក្រៅសហគមន៍ឱ្យគាំទ្រ និងចុះហត្ថលេខា ឬផ្តិតមេដៃលើញត្តិតវ៉ានោះ។

វាជាការល្អដែលត្រូវផ្ញើលិខិត ឬញត្តិតវ៉ាទៅមន្ត្រីធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ីប្រចាំនៅប្រទេសកម្ពុជា និង ប្រធាននិងក្រុមប្រឹក្សានាយកធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី។ អ្នកអាចរកបានព័ត៌មានសម្រាប់ទាក់ទងលម្អិតនៅ ផ្នែកខាងក្រោយនៃសៀវភៅនេះ។ អ្នកក៏អាចផ្ញើលិខិត ឬញត្តិតវ៉ានោះទៅគណៈកម្មាធិការអន្តរក្រសួង ទទួលបន្ទុកការតាំងទីលំនៅថ្មី ឬមន្ត្រីរដ្ឋាភិបាលផ្សេងៗទៀត និងនាយករដ្ឋមន្ត្រី ប្រសិនបើ អ្នកគិតថា នោះជាគំនិតល្អ។

ឧទាហរណ៍នៃញត្តិតវ៉ា

យើងខ្ញុំជាប្រជាពលរដ្ឋដែលទទួលរងផលប៉ះពាល់ដោយសារគម្រោងផ្លូវរថភ្លើង។ យើងខ្ញុំសូមគោរព និង ស្នើសុំធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី និងគណៈកម្មាធិការអន្តរក្រសួងទទួលបន្ទុកការតាំងទីលំនៅថ្មី មេត្តាផ្តល់ព័ត៌មាន និង ពិគ្រោះយោបល់ជាមួយយើងខ្ញុំឱ្យបានត្រឹមត្រូវអំពីគម្រោង និងសូមប្រាប់យើងខ្ញុំផងថា តើមានផលប៉ះពាល់យើងខ្ញុំ ដល់កម្រិតណា។

យើងខ្ញុំមានសិទ្ធិទទួលព័ត៌មាន និងពិគ្រោះយោបល់អំពីគម្រោង។

យើងខ្ញុំក៏មានសិទ្ធិទទួលសំណង និងការតាំងទីលំនៅថ្មីសមរម្យទៅតាមច្បាប់របស់ប្រទេសកម្ពុជា និងគោល នយោបាយរបស់ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី ស្តីពីការពារការតាំងទីលំនៅថ្មីដោយបង្ខំ។

យើងខ្ញុំសុំឱ្យធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី និងគណៈកម្មាធិការអន្តរក្រសួងទទួលបន្ទុកការតាំងទីលំនៅថ្មី មេត្តាធ្វើ ការពិគ្រោះយោបល់ជាមួយយើងខ្ញុំ ដែលជាក្រុមគ្រួសារទទួលរងផលប៉ះពាល់ ដើម្បីឈានទៅរកកិច្ចព្រមព្រៀង មួយលើ ចំនួនសំណងសមរម្យ។

ភ្នំពេញ ថ្ងៃទី .... ខែ .... ឆ្នាំ ....

អ្នកតាំទ្រញត្តិតវ៉ា

ល.រ.	នាម និងគោត្តនាម	ភេទ	អាយុ	ភូមិ	ស្នាមមេដៃ
១					
២					

៦.៣. ការរៀបចំបាតុកម្ម

បាតុកម្ម ជាការបង្ហាញជាសាធារណៈនូវការតវ៉ាប្រឆាំង ឬការបង្ហាញការគាំទ្របញ្ហាណាមួយ សកម្មភាពណាមួយ ឬមនុស្សណាម្នាក់។ បាតុកម្មប្រកបដោយជោគជ័យគឺ បាតុកម្មដោយសន្តិវិធី មានមនុស្សច្រើនចូលរួម និងត្រូវប្រព្រឹត្តទៅនៅពេល ឬនៅកន្លែងដែលទាក់ទាញចំណាប់ អារម្មណ៍ច្រើនពីមនុស្សដែលអ្នកចង់បង្ហាញឱ្យគាត់មានការផ្លាស់ប្តូរ។ ឧទាហរណ៍ អ្នកអាចធ្វើបាតុកម្ម នៅខាងក្រៅ ការិយាល័យរបស់ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី ឬគណៈកម្មាធិការអន្តរក្រសួងទទួលបន្ទុកការតាំងទីលំនៅថ្មី។ នៅពេលធ្វើបាតុកម្មនោះ ប្រជាពលរដ្ឋច្រើនតែកាន់បដា ឬរូបភាពដែលពួកគាត់ចង់បង្ហាញសារ។

ប្រទេសកម្ពុជា មានច្បាប់ស្តីពីបាតុកម្មដែលអ្នកគប្បីត្រូវស្វែងយល់ មុននឹងរៀបចំធ្វើបាតុកម្មណាមួយ ដើម្បីឱ្យប្រាកដថា អ្នកយល់ដឹងអំពីគ្រោះថ្នាក់ដែលអាចកើតមានពីការធ្វើបាតុកម្មនោះ។ អ្នកអាចទាក់ទងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលដែលធ្វើការផ្នែកច្បាប់ នៅក្នុងបញ្ជីផ្នែកខាងក្រោយនៃសៀវភៅនេះ ដើម្បីស្វែងយល់ព័ត៌មាននេះ។

ការរៀបចំបាតុកម្ម
នៅពេលដែលអ្នកសម្រេចចិត្តធ្វើបាតុកម្ម វាមានសារៈសំខាន់ណាស់ដែលត្រូវធ្វើផែនការ ដោយគិតអំពីចំណុចនានាដូចខាងក្រោមនេះ៖ • តើអ្នកបានរកឃើញនូវគ្រោះថ្នាក់ និងច្បាប់ស្តីពីបាតុកម្ម និងបានធ្វើឱ្យប្រាកដថា អ្នកចូលរួមធ្វើបាតុកម្មបានយល់អំពីគ្រោះថ្នាក់ទេ? • តើការធ្វើបាតុកម្មរបស់អ្នកមានគោលបំណងអ្វី និងចង់បង្ហាញសារអ្វី? • តើអ្នកត្រូវបង្ហាញសាររបស់អ្នកតាមវិធីណា? ឧទាហរណ៍ តើអ្នកប្រើរូបភាពផ្ទាំងធំទេ? តើអ្នកប្រើបដាទេ? អ្នកត្រូវប្រើឧបករណ៍បំពងសំឡេងទេ? ចម្រៀង? ឬប្រើវាទាំងអស់រួមគ្នា? • តើអ្នកនឹងយកអ្វីទៅកន្លែងធ្វើបាតុកម្ម ដើម្បីអាចបង្ហាញសាររបស់អ្នកបាន? • តើបាតុកម្មនោះប្រព្រឹត្តទៅ នៅពេលណា និងនៅកន្លែងណា? • តើអ្នកនឹងអញ្ជើញអ្នកណាខ្លះមកចូលរួមធ្វើបាតុកម្មនេះ? • តើអ្នកចូលរួមគ្រប់រូបមានមធ្យោបាយអ្វីសម្រាប់ធ្វើដំណើរទៅកន្លែងធ្វើបាតុកម្ម? • តើអ្នកត្រូវធ្វើយ៉ាងណាខ្លះ ដើម្បីឱ្យប្រាកដថា វាជាបាតុកម្មដោយសន្តិវិធី? • តើអ្នកបានជូនដំណឹងទៅអាជ្ញាធរ តាមលក្ខខណ្ឌតម្រូវនៃច្បាប់ស្តីពីបាតុកម្មដោយសន្តិវិធី ហើយឬនៅ?

វាក៏អាចជាគំនិតល្អដែរក្នុងការប្រគល់ញត្តិតវ៉ា និងលិខិតអំពីស្ថានភាពនោះទៅធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី និងមន្ត្រីរដ្ឋាភិបាល ក្នុងពេលព្រមគ្នានឹងពេលដែលធ្វើបាតុកម្មនៅខាងក្រៅការិយាល័យរបស់ស្ថាប័នទាំងនោះ។ ប្រជាពលរដ្ឋដែលមកចូលរួមធ្វើបាតុកម្មក៏អាចអញ្ជើញ ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មានមកចូលរួម និងយកការណ៍អំពីការតវ៉ារបស់ពួកគាត់បានដែរ។

ការធ្វើបាតុកម្មដោយសន្តិវិធី

សទ្ទានុក្រម

១. **សិទ្ធិទទួលបានឥណទាន:** មានសិទ្ធិទទួលបានប្រាក់ឥណទានមានន័យថា អាចខ្ចីប្រាក់បាន។ ប្រជាពលរដ្ឋតែងតែត្រូវការសិទ្ធិទទួលបានឥណទាន ដើម្បីពួកគាត់អាចយកប្រាក់នេះទៅជួសជុលកែលម្អលំនៅដ្ឋានរបស់គាត់ទិញគ្រាប់ពូជ សម្រាប់ដាំដំណាំ ឬចាប់ផ្តើមការប្រកបអាជីវកម្ម (ការរកស៊ីលក់ដូរកំប៉ិកកំប៉ុក) ជាដើម។ ការធ្វើឱ្យប្រាកដថា ប្រជាពលរដ្ឋមានសិទ្ធិទទួលបានឥណទាន មានន័យថា ពួកគាត់អាចខ្ចីប្រាក់ ដែលពួកគាត់អាចលៃលកសងវិញនៅពេលអនាគត ដោយបូកទាំងការប្រាក់ផង។

២. **ងាយយល់ (ព័ត៌មានងាយយល់):** ជាព័ត៌មានដែលមានការពន្យល់ងាយៗ ដែលប្រជាពលរដ្ឋអាចយល់ និងជាព័ត៌មាន ដែលប្រើភាសាសាមញ្ញៗដែលប្រជាពលរដ្ឋទូទៅនិយាយ។

៣. **ការទទួលខុសត្រូវ:** "មានការទទួលខុសត្រូវ" មានន័យថា នៅពេលដែលអ្នកម្នាក់ខកខានមិនបានគោរពវិធាន ឬច្បាប់ ដូច្នេះអ្នកនោះត្រូវទទួលខុសត្រូវ និងត្រូវរកវិធីជួសជុលការខូចខាតដែលកើត ឡើងពីការការមិនគោរពនោះ។

៤. **ក្រុមប្រឹក្សានាយកធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ីៈ** ក្រុមប្រឹក្សាដែលបង្កើតឡើងដោយសមាជិកដែលជាតំណាងប្រទេសជា សមាជិករបស់ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី។ ក្រុមប្រឹក្សានេះទទួលខុសត្រូវក្នុងការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្តធំៗ អំពីធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី រួមទាំងការអនុម័តលើអនុសាសន៍នានារបស់ក្រុមពិនិត្យការប្រតិបត្តិផង។

៥. **ការតស៊ូមតិ:** ជាការបញ្ជូនសារតាមរយៈពាក្យសម្តី ឬសកម្មភាពនានា ដើម្បីធ្វើឱ្យមានការផ្លាស់ប្តូរការសម្រេចចិត្ត ដែលមានឥទ្ធិពលលើជីវភាពរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ។

៦. **ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ីៈ** ជាស្ថាប័នអន្តរជាតិមានទីតាំងនៅក្រុងម៉ានីល ប្រទេសហ្វីលីពីន។ ស្ថាប័ននេះត្រូវបានបង្កើត ឡើងនៅឆ្នាំ១៩៦៦ និងមានប្រទេសជាច្រើនជាសមាជិក។ បេសកកម្មដែលបញ្ជាក់យ៉ាងច្បាស់របស់ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍ អាស៊ីគឺ "ដើម្បីកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ និងលើកកម្ពស់គុណភាពនៃជីវភាពរបស់ប្រជាពលរដ្ឋនៅតាមបណ្តាប្រទេសកំពុង អភិវឌ្ឍន៍នៅអាស៊ី"។ ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី ធ្វើការនៅតាមប្រទេសទាំងនេះ ដោយផ្តល់ប្រាក់ទៅរដ្ឋាភិបាលសម្រាប់ គម្រោងជាច្រើនប្រភេទផ្សេងៗគ្នា។ ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ីក៏ផ្តល់ *ព័ត៌មានការពិគ្រោះយោបល់ និងជំនួយបច្ចេកទេស* ទៅប្រទេស ទាំងនេះដែរ។

៧. **ក្រុមពិនិត្យការប្រតិបត្តិ:** ក្រុមពិនិត្យការប្រតិបត្តិចុះស៊ើបអង្កេតឱ្យដឹងថា តើមានការខូចខាតដែលបានកើតឡើង ឬ ដែលនឹងអាចកើតឡើងដោយសារគម្រោងដែលផ្តល់មូលនិធិគាំទ្រដោយធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ីមែនឬមិនមែន។ ប្រសិនបើក្រុមនេះសម្រេចចិត្តថា គោលនយោបាយរបស់ធនាគារនេះត្រូវរំលោភបំពាន ពេលនោះក្រុមនេះនឹងចុះស៊ើបអង្កេតស្ថានភាពនោះ និងសរសេររបាយការណ៍ ដែលអមដោយអនុសាសន៍នានា ដើម្បីធានាថា គោលនយោបាយរបស់ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ីត្រូវបានគោរព។

៨. **បាតុកម្ម:** ជាការបង្ហាញសាធារណៈនូវការតវ៉ាប្រឆាំង ឬគាំទ្របញ្ហាណាមួយ សកម្មភាពណាមួយ ឬមនុស្សណាម្នាក់។ បាតុកម្មមានជោគជ័យគឺជាបាតុកម្មដែលធ្វើឡើងដោយសន្តិវិធី មានអ្នកចូលរួមយ៉ាងច្រើន និងត្រូវបានធ្វើឡើងនៅពេល និងនៅកន្លែងដែលនឹងទាក់ទាញចំណាប់អារម្មណ៍ពីមនុស្ស ដែលអ្នកចង់ឱ្យគាត់ផ្លាស់ប្តូរចិត្តតាមអ្នក។

៩. **ការផ្លាស់ប្តូរទីលំនៅដោយបង្ខំ:** ជាការបណ្តេញប្រជាពលរដ្ឋឱ្យចេញពីលំនៅដ្ឋាននិងដីធ្លី ឬធ្វើឱ្យពួកគាត់បាត់បង់ឱកាសប្រើប្រាស់ដីធ្លី និងធនធាននានាដែលពួកគាត់ពឹងផ្អែកទាំងស្រុង សម្រាប់ផលិតស្បៀងអាហារ និងសម្រាប់ប្រកបរបរចិញ្ចឹមជីវិត។

១០. **ប្រាក់ជំនួយឥតសំណង (ពីធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី):** ជាប្រាក់ដែលធនាគារនេះផ្តល់ជូនរដ្ឋាភិបាល ដែលមិនចាំបាច់សងប្រាក់នេះវិញទេ។

១១. **គណៈកម្មាធិការអន្តរក្រសួងទទួលបន្ទុកការតាំងទីលំនៅថ្មី:** ជាអាជ្ញាធរដែលត្រូវបានបង្កើតឡើងដោយរដ្ឋាភិបាល។ គណៈកម្មាធិការនេះមានការទទួលខុសត្រូវក្នុងការរៀបចំ និងអនុវត្តផែនការសម្រាប់គម្រោងដែលផ្តល់មូលនិធិគាំទ្រ ដោយធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី។

១២. **ការប្រាក់ (សម្រាប់កម្ចីពីធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី):** ជាប្រាក់ដែលរដ្ឋាភិបាលត្រូវសងបន្ថែមលើចំនួនប្រាក់កម្ចីទៅឱ្យធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី។ វាជាប្រាក់បូកបន្ថែមលើប្រាក់កម្ចីដើម ដែលរដ្ឋាភិបាលខ្ចីពីធនាគារនេះ។ ជាទូទៅ **ការប្រាក់** នេះមានកម្រិតទាបណាស់សម្រាប់ប្រាក់កម្ចី ដែលធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ីផ្តល់ជូនរដ្ឋាភិបាល។

១៣. **ការប្រាក់:** ជាប្រាក់ដែលប្រជាពលរដ្ឋត្រូវសងបន្ថែមលើចំនួនប្រាក់កម្ចីទៅឱ្យធនាគារ។ វាជាប្រាក់បូកបន្ថែមលើប្រាក់កម្ចីដើម ដែលប្រជាពលរដ្ឋខ្ចីពីធនាគារនោះ។ **ការប្រាក់**នេះ ត្រូវតែមានកម្រិតទាបល្មម ដូច្នេះ ការសងប្រាក់កម្ចីទៅធនាគារវិញនោះ មិនធ្វើឱ្យប្រជាពលរដ្ឋធ្លាក់ខ្លួនកាន់តែក្រជាងមុនឡើយ។

១៤. ការតាំងទីលំនៅថ្មីដោយបង្ខំ (យោងតាមគោលនយោបាយរបស់ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី): ជាស្ថានភាពដែលប្រជាពលរដ្ឋត្រូវតែរុះរើទៅតាំងទីលំនៅថ្មី ដោយគ្មានសិទ្ធិបដិសេធ នៅពេលដែលអ្នកណាម្នាក់សម្រេចចិត្តថា យកដីរបស់គាត់ ឬហាមប្រាមគាត់មិនឱ្យប្រើប្រាស់ដីដែលពួកគាត់កំពុងប្រើប្រាស់ ជាដីលំនៅដ្ឋាន ឬជាដីដែលពួកគាត់ប្រើប្រាស់ ដើម្បីប្រកបរបរចិញ្ចឹមជីវិត។

១៥. គោលនយោបាយការពារការតាំងទីលំនៅថ្មីដោយបង្ខំ: ជាវិធានដែលបង្កើតឡើងដោយធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី។ គម្រោងដែលផ្តល់មូលនិធិគាំទ្រដោយធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ីត្រូវតែគោរព តាមវិធាននេះ ដើម្បីការពារប្រជាពលរដ្ឋកុំ ឱ្យមានការខូចខាតដោយសារការផ្លាស់ទីលំនៅ។

១៦. អ្នកកាន់កាប់ស្របច្បាប់: ប្រជាពលរដ្ឋដែលបានមករស់នៅលើដី មុនថ្ងៃទី៣០ ខែសីហា ឆ្នាំ២០០១ (នៅពេលដែលច្បាប់ភូមិបានត្រូវបានអនុម័ត) ឬទិញ ឬទទួលជាមរតកពីអ្នកណាម្នាក់ដែលបានរស់នៅទីនោះ មុនកាលបរិច្ឆេទដែលច្បាប់ ភូមិបាលត្រូវបានអនុម័ត។ ការកាន់កាប់របស់គាត់ត្រូវបំពេញនូវលក្ខខណ្ឌមួយចំនួន គឺពួកគាត់ត្រូវតែកាន់កាប់ដីនោះ ដោយសុខសាន្តនិងដោយស្មោះត្រង់, ពួកគាត់ក៏ត្រូវតែកាន់កាប់ដីនោះដោយគ្មានអាក់ខាន និងច្បាស់លាស់ថាជាអ្នកកាន់កាប់ដីនោះ, ការកាន់កាប់នោះត្រូវតែមានការដឹងឮជាសាធារណៈ។

១៧. គោលបញ្ជីស្របច្បាប់: ជាបញ្ជីផ្លូវការ ដែលមានការរៀបរាប់ពិនភាគក្បាលដី និងម្ចាស់ដីនៅកម្ពុជា។

១៨. ឱកាសនៃការប្រកបរបរចិញ្ចឹមជីវិត: ប្រជាពលរដ្ឋត្រូវតែអាចរកប្រាក់បានសម្រាប់ចិញ្ចឹមជីវិត និងក្រុមគ្រួសារ ដោយអាចមានអ្វីៗដែលពួកគាត់ត្រូវការដើម្បីរស់ ដូចជាស្បៀងអាហារ ទឹក លំនៅដ្ឋាន ការថែទាំសុខភាព និងការអប់រំ។ ដើម្បីធ្វើដូច្នេះបាន ប្រជាពលរដ្ឋត្រូវតែមានឱកាសទទួលបានការងារធ្វើមានដីស្រែចម្ការ មានទីផ្សារសម្រាប់លក់ដូរ ឬមានមុខរបររកស៊ីផ្សេងៗ។

១៩. ការគាំទ្រការប្រកបរបរចិញ្ចឹមជីវិត: មានន័យថាជួយប្រជាពលរដ្ឋ ដើម្បីឱ្យពួកគាត់មានឱកាសអាចប្រកបរបរផ្សេងៗ ដើម្បីផ្គត់ផ្គង់ខ្លួនឯង និងក្រុមគ្រួសារនូវអ្វីៗ ដែលពួកត្រូវការដើម្បីរស់។ គោលនយោបាយធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ីចែងថា ការគាំទ្រនេះអាចជាអ្វីៗ ដូចជា ការផ្តល់សិទ្ធិទទួលបានឥណទាន ផ្តល់វគ្គបណ្តុះបណ្តាលជំនាញ ឬបង្កើតឱកាសការងារ ជូនប្រជាពលរដ្ឋ ជាដើម។

២០. ប្រាក់កម្ចី (ពីធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី): ជាប្រាក់ដែលធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ីផ្តល់ជូនរដ្ឋាភិបាល ហើយរដ្ឋាភិបាលត្រូវ តែសងប្រាក់នេះទៅធនាគារនេះវិញទាំងការប្រាក់ផង។

២១. យន្តការបណ្តឹងមូលដ្ឋាន: ជាដំណើរពិសេសមួយដែលត្រូវតែបង្កើតឡើងដោយរដ្ឋាភិបាល ដើម្បីអោយអ្នកអាចដាក់ ពាក្យបណ្តឹងពីក្តីបារម្ភណ៍ ឬបញ្ហាដែលកើតឡើងដោយសារគម្រោងដែលផ្តល់មូលនិធិ ដោយធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី ។ ក្តីបារម្ភណ៍របស់អ្នកត្រូវតែយកទៅដោះស្រាយយ៉ាងម៉ត់ចត់ និងរដ្ឋាភិបាលត្រូវតែព្យាយាមស្វែងរកដំណោះស្រាយសមស្រប និងឆាប់រហ័សតាមដែលអាចធ្វើទៅបាន ។

២២. ការតាមដាន: ការតាមដានគម្រោងពាក់ព័ន្ធនឹងការប្រមូលព័ត៌មាន ការចូលរួមការពិគ្រោះយោបល់ និងការតាមឃ្លាំមើលអ្វីៗ ដែលកើតឡើងដោយសារគម្រោង ។ ការតាមដាននេះក៏មានពាក់ព័ន្ធដែរនឹងការកត់ត្រា និងសរសេររបាយការណ៍អំពីព័ត៌មានសំខាន់ៗ ។ គោលបំណងនៃការតាមដានលើគម្រោង ដែលផ្តល់មូលនិធិគាំទ្រដោយធនាគារអភិវឌ្ឍន៍ អាស៊ីគឺដើម្បីចង់ដឹងថា តើគោលនយោបាយនិងផែនការនានា ត្រូវបានអនុវត្តត្រឹមត្រូវដែរឬទេ ។

២៣. ការិយាល័យអ្នកសម្របសម្រួលគម្រោងពិសេស: ជាការិយាល័យមួយរបស់ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី ដែលត្រូវបាន បង្កើតឡើងជាពិសេសដើម្បីដោះស្រាយក្តីកង្វល់របស់ប្រជាពលរដ្ឋ ។ ការិយាល័យនេះ ព្យាយាមធ្វើបែបនេះ ដោយការចុះស៊ើបអង្កេតស្ថានភាព និងបន្ទាប់មកលើកសំណើមួយចំនួន ដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហានានា ។

២៤. ម្ចាស់ដី: គឺប្រជាពលរដ្ឋដែលបានចុះបញ្ជីដីរបស់គាត់ជាផ្លូវការ និងមានប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិស្របច្បាប់លើដីនោះ ។ កម្មសិទ្ធិ ជាសិទ្ធិរឹងមាំបំផុតដែលមនុស្សគ្រប់រូបមានលើដីធ្លី ។ វាផ្តល់សិទ្ធិទៅម្ចាស់ដី ក្នុងការប្រើប្រាស់ដីនោះទៅតាមមធ្យោបាយ ដែលម្ចាស់ដីចង់ប្រើដរាបការប្រើប្រាស់នោះមិនខុសច្បាប់ណាមួយទេ ។

២៥. ញត្តិតវ៉ា: ជាការតវ៉ា ឬសំណូមពរជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ដែលមានហត្ថលេខា ឬស្នាមមេដៃគាំទ្រដោយប្រជាពលរដ្ឋជាច្រើន ដើម្បីទាមទារឱ្យមានការផ្លាស់ប្តូរ ឬមានដំណោះស្រាយចំពោះបញ្ហាអ្វីមួយ ។

២៦. សិទ្ធិកាន់កាប់ (សិទ្ធិភោគៈ): ជាសិទ្ធិរបស់អ្នកកាន់កាប់ស្របច្បាប់ ។ សិទ្ធិនេះស្រដៀងគ្នានឹងសិទ្ធិ កម្មសិទ្ធិដែរ ។ អ្នកកាន់កាប់ស្របច្បាប់ក៏មានសិទ្ធិស្នើសុំប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិដែរ ។

២៧. អ្នកតាមដានគម្រោង:គឺជាអ្នកដែលទទួលខុសត្រូវលើការតាមដានគម្រោង (សូមមើលពាក្យការតាមដានខាងលើ) ។

២៨. ទីតាំងលំនៅដ្ឋានថ្មី ឬតំបន់តាំងទីលំនៅថ្មី: ជាកន្លែងរស់នៅថ្មីសម្រាប់ប្រជាពលរដ្ឋដែលរដ្ឋឱ្យផ្លាស់ប្តូរទីលំនៅពីលំនៅដ្ឋានរបស់គាត់ ។ តាមគោលនយោបាយស្តីពីការតាំងទីលំនៅថ្មីដោយបង្ខំរបស់ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី ប្រជាពលរដ្ឋ ត្រូវតែទទួលបានសិទ្ធិកាន់កាប់ដីថ្មីនោះដោយសុវត្ថិភាព ព្រមទាំងត្រូវតែមានលំនៅដ្ឋានល្អប្រសើរជាងលំនៅដ្ឋានចាស់ ។ រដ្ឋាភិបាលក៏ត្រូវតែធ្វើឱ្យប្រាកដថា ប្រជាពលរដ្ឋមានសិទ្ធិ មានឱកាសប្រកបរបរចិញ្ចឹមជីវិត មានហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ និង សេវាកម្មសំខាន់ៗ ដូចជា ទឹក អនាម័យ និងកន្លែងចោលសំរាម ។

២៩. **ផែនការតាំងទីលំនៅថ្មី:** ផែនការតាំងទីលំនៅថ្មីជាផែនការដែលត្រូវរៀបចំដោយរដ្ឋាភិបាល សម្រាប់គម្រោងដែលផ្តល់មូលនិធិគាំទ្រដោយធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី ដែលធ្វើឱ្យប្រជាពលរដ្ឋផ្លាស់ប្តូរទីលំនៅ។ ផែនការតាំងទីលំនៅថ្មី មានព័ត៌មានសំខាន់ៗអំពីគម្រោងដូចជា ព័ត៌មានអំពីដីដែលគម្រោងត្រូវការយក អំពីការផ្លាស់ប្តូរទីលំនៅ អ្នកដែលត្រូវផ្លាស់ប្តូរទីលំនៅដោយសារគម្រោង និងអំពីផលប៉ះពាល់លើជីវភាពរស់នៅរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ ព័ត៌មានអំពីរបៀបដែលរដ្ឋត្រូវ ធ្វើឱ្យប្រាកដថា ប្រជាពលរដ្ឋបានទទួលព័ត៌មានគ្រប់គ្រាន់ ច្បាស់លាស់ និងមានការពិគ្រោះយោបល់, តើប្រជាពលរដ្ឋ ដែលត្រូវផ្លាស់ប្តូរទីលំនៅត្រូវទទួលបានអ្វីខ្លះ, ជម្រើសសម្រាប់ទីតាំងលំនៅដ្ឋានថ្មី និងតំបន់តាំងទីលំនៅថ្មី, ការគាំទ្រការប្រកបរបរចិញ្ចឹម ជីវិត និងកម្មវិធីជំនួយផ្សេងៗ។

៣០. **គោលនយោបាយការពារ:** គោលនយោបាយទាំងនេះជាវិធានដែលធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី និងរដ្ឋាភិបាលត្រូវតែគោរព នៅពេលដែលភាគីទាំងពីរ មានកិច្ចព្រមព្រៀងលើគម្រោងណាមួយ។ វិធានទាំងនេះ មានគោលបំណងទប់ស្កាត់ផលប៉ះ ពាល់លើប្រជាពលរដ្ឋ និងបរិស្ថាន ដែលបណ្តាលមកពីគម្រោងរបស់ធនាគារ។ វិធានទាំងនេះក៏មានគោលបំណងធ្វើឱ្យ ប្រាកដថា ប្រជាពលរដ្ឋដែលទទួលរងផលប៉ះពាល់ ដោយសារគម្រោងនោះ នឹងមានសិទ្ធិទទួលបានព័ត៌មាន និងមានការ ពិគ្រោះយោបល់យ៉ាងត្រឹមត្រូវ។

៣១. **សុវត្ថិភាពនៃការកាន់កាប់ដីធ្លី:** ជាការធានាតាមផ្លូវច្បាប់ថា ប្រជាពលរដ្ឋនឹងមិនត្រូវបង្ខំឱ្យចាកចេញពីលំនៅដ្ឋាន និងដីធ្លីទេ (ប្រសិនបើ វាមិនមែនជាការចាំបាច់ដាច់ខាត និងគ្មានការអនុញ្ញាតដោយច្បាប់ទេ)។

៣២. **ជំនួយបច្ចេកទេស (ដោយធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី):** គឺជាការគាំទ្រ និងយោបល់ដែលធនាគារនេះផ្តល់ជូនរដ្ឋាភិបាល។ ឧទាហរណ៍ ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ីអាចផ្តល់ជំនួយបច្ចេកទេសដោយជួយរដ្ឋាភិបាល ក្នុងការរៀបចំបង្កើត និង អនុវត្តគម្រោង, បើកវគ្គបណ្តុះបណ្តាលមន្ត្រីរាជការ, ធ្វើការស្រាវជ្រាវ និងប្រមូលព័ត៌មាន, ឬជួយធ្វើសេចក្តីព្រាងគោល នយោបាយ ឬច្បាប់នានា។

៣៣. **ប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិ (ដី):** ជាឯកសារផ្លូវការដែលបញ្ជាក់ថា មនុស្សណាម្នាក់ ឬប្រជាពលរដ្ឋ ជាម្ចាស់ដីឡូតិ៍ ដោយស្រប ច្បាប់។

ព័ត៌មានសម្រាប់ទាក់ទង

ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី

ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ីៈ

ការិយាល័យប្រចាំប្រទេសកម្ពុជា

អគារលេខ២៩ មហាវិថីសុរាមារិត

ប្រអប់សំបុត្រលេខ P.O. Box 2436

សង្កាត់ចតុមុខខណ្ឌដូនពេញ

ភ្នំពេញ កម្ពុជា

ទូរស័ព្ទលេខៈ + ៨៥៥ ២៣ ២១៥ ៨០៥, ២១៥ ៨០៦, ២១៦៤១៧

ទូរសារលេខៈ + ៨៥៥ ២៣ ២១៥ ៨០៧

អ៊ីមែលៈ adbcarm@adb.org

គេហទំព័រៈ www.adb.org/carm

ម៉ោងធ្វើការៈ ០៨:០០ ដល់ ១២:០០, ១៣:០០ ដល់ ១៧:០០ ពីថ្ងៃចន្ទដល់ថ្ងៃសុក្រ

នាយកប្រចាំប្រទេសៈ Mr. Kamayana

ការិយាល័យធំរបស់ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី

អគារលេខ៦, មហាវិថីធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី

ក្រុងម៉ាន់ដាលូយុង, ១៥៥០

មេត្រូម៉ានីលប្រទេសហ្វីលីពីន

ទូរស័ព្ទលេខៈ + ៦៣២ ៦៣២ ៤៤៤៤

ទូរសារលេខៈ + ៦៣២ ៦៣៦ ២៤៤៤

ប្រធានៈ Haruhiko Kuroda

យន្តការគណនេយ្យភាពរបស់ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី

ការិយាល័យអ្នកសម្របសម្រួលគម្រោងពិសេស

Robert C. May

អ្នកសម្របសម្រួលគម្រោងពិសេស, ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី

អគារលេខ៦, មហាវិថីធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី

ក្រុងម៉ាន់ដាលូយុង, ១៥៥០

មេត្រូម៉ានីលប្រទេសហ្វីលីពីន

ទូរស័ព្ទលេខ: (៦៣-២) ៦៣២-៤៨២៥

ទូរសារលេខ: (៦៣-២) ៦៣៦-២៤៩០

អ៊ីមែល: spf@adb.org

គេហទំព័រ: http://www.adb.org/SPF/default.asp

ក្រុមពិនិត្យការប្រតិបត្តិ

លេខា

ក្រុមពិនិត្យការប្រតិបត្តិ, ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី

អគារលេខ៦, មហាវិថីធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី

ក្រុងម៉ាន់ដាលូយុង, ១៥៥០

មេត្រូម៉ានីលប្រទេសហ្វីលីពីន

ទូរស័ព្ទលេខ: + ៦៣ ២ ៦៣២ ៤១៤៩

ទូរសារលេខ: +៦៣ ២ ៦៣៦ ២០៨៨

អ៊ីមែល: crp@adb.org

គេហទំព័រ: www.compliance.adb.org

អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលខ្មែរដែលអាចផ្តល់ជំនួយ

ក្រុមការងារពិសេសសិទ្ធិលំនៅដ្ឋាន (ក.ព.ស.ល):

អាសយដ្ឋាន: តាមរយៈមជ្ឈមណ្ឌលអប់រំច្បាប់សម្រាប់សហគមន៍

អគារលេខ: ៥៤ ផ្លូវលេខ៣០៦ សង្កាត់បឹងកេងកង១ខណ្ឌចំការមនភ្នំពេញ

ទូរស័ព្ទលេខ: ០២៣ ២១៥ ៥៩០

អ៊ីមែល: cam.hrtf@gmail.com

អង្គការស្ពានទៅកាន់សន្តិភាពកម្ពុជា (BABC):

អាសយដ្ឋាន: អគារលេខ: ២៦១AB ផ្លូវលេខ: ៣៧១ សង្កាត់បឹងទំពុន ខណ្ឌមានជ័យ ភ្នំពេញ

ទូរស័ព្ទលេខ: ០២៣ ២២០ ៩៣០

អ៊ីមែល: cambodia@babsea.org

គេហទំព័រ: www.babsea.org

វេទិកាអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលស្តីពីកម្ពុជា (កម្មវិធីដីធ្លី និងជីវភាព):

អាសយដ្ឋាន: អគារលេខ: ៩-១១ ផ្លូវលេខ: ៤៧៦, សង្កាត់ទួលទំពូង១

ប្រអប់សំបុត្រ:PO. Box 2295, Phnom Penh 3

ទូរស័ព្ទលេខ: ០២៣ ២១៤ ៤២៩, ០២៣ ៩៩៤ ០៦៣

អ៊ីមែល: ngoforum@ngoforum.org.kh

គេហទំព័រ: http://www.ngoforum.org.kh

សមាគមធាងត្នោត:

អាសយដ្ឋាន: អគារលេខ: ១៣C ផ្លូវលេខ: ៣៨៤, ១២៣០៩ភ្នំពេញ

ទូរស័ព្ទលេខ: ០២៣ ២២២ ៧៩៤

អ៊ីមែល: info@teangtnaut.org

គេហទំព័រ: www.teangtnaut.org

អង្គការ លីកាដូ:

អាសយដ្ឋាន: អគារលេខ: ១៦ ផ្លូវលេខ: ៩៩, បឹងត្របែក ភ្នំពេញ

ប្រអប់សំបុត្រ:PO. Box 499

ទូរស័ព្ទលេខ: ០២៣ ៣៦០ ៩៦៥

អ៊ីមែល: contact@licadho-cambodia.org

គេហទំព័រ: www.licadho-cambodia.org

សូមទូរសព្ទ័ទាក់ទាក់អង្គការលីកាដូសម្រាប់ការិយាល័យតាមបណ្តាខេត្ត

មជ្ឈមណ្ឌលអប់រំច្បាប់សម្រាប់សហគមន៍ (ម.អ.ច.ស)

អាសយដ្ឋាន: អគារលេខ: ៥៤ផ្លូវលេខ៣០៦ សង្កាត់បឹងកេងកង១ខណ្ឌចំការមនភ្នំពេញ

ទូរស័ព្ទលេខ: ០២៣ ២១៥ ៥៩០

អ៊ីមែល: admin@clec.org.kh

គេហទំព័រ: www.clec.org.kh/

អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលអន្តរជាតិដែលធ្លាប់មានបទពិសោធន៍ធ្វើការជាមួយធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី

NGO Forum on ADB
85-A Masikap Extension
Barangay Central, Dilman,
Quezon City, Philippines
Tel: +632 436 1858
Email: secretariat@forum-adb.org
Website: http://www.forum-adb.org/

Oxfam (Australia)
132 Leicester Street, Carlton,
Victoria 3053, Australia
Web: http://www.oxfam.org.au/

Mekong Watch
2F Maruko Bldg. 1-20-6 HIgahi Ueno, Taito-ku,
Tokyo 110-1-0015, Japan
Email: info@mekongwatch.org
Web: http://mekongwatch.org/english/index.html

International Accountability Project (IAP)
221 Pine Street, 5th Floor
San Francisco, CA 94104, USA
Email: iap@accountabilityproject.org
Web: www.accountabilityproject.org

ព័ត៌មានសម្រាប់ទាក់ទងប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មាន

វិទ្យុអេប៊ីស៊ីអូស្ត្រាលី

អាសយដ្ឋាន: អគារលេខ: ១៣A, វិត្តកោះ (ផ្លូវលេខ៨១) បន្ទប់លេខ៥ ជាន់ទី១ Blue Green Office Spaces & Serviced Apartments, 12211 Phnom Penh, P.O Box 414

ទូរស័ព្ទលេខ: ០២៣ ២២៤ ៦៤០

ទូរទស្សន៍អប្សរា (ប៉ុស្តិ៍លេខ១១) និងវិទ្យុអេហ្វអឹម ៩៧ MHz

អាសយដ្ឋាន: អគារលេខ: ៦៩ ផ្លូវលេខ: ៣៦០, ភ្នំពេញ

ទូរស័ព្ទលេខ: ០២៣ ៩៨៧ ៣៩៥, ទូរសារលេខ: ០២៣ ២១៤ ៣០២

អ៊ីមែល: info@solaris-mg.com

វិទ្យុប៊ីប៊ីស៊ីវើលសឺវីសត្រាស ១០០ អេហ្វអឹម (ភាសាអង់គ្លេស)

អាសយដ្ឋាន: អគារលេខ: ៥៨ ផ្លូវលេខ: ៣០៦, ១២៣០២ ភ្នំពេញ, P.O Box 155

អ៊ីមែល: bbc@bbcwst.org.kh

គេហទំព័រ: www.bbcworldservicetrust.org

កាសែតឌឹខេមបូឌាដេលី (ភាសាអង់គ្លេស)

អាសយដ្ឋាន: អគារលេខ: ១២៩ ផ្លូវលេខ: ២២៨ ភ្នំពេញ

ទូរស័ព្ទលេខ: ០២៣ ៤២៦ ៦០២, ០២៣ ៤២៦ ៤៩០

អ៊ីមែល: editor@cambodiadaily.com

ស្ថានីយ៍ទូរទស្សន៍កម្ពុជា ប៉ុស្តិ៍លេខ៩ និងវិទ្យុអេហ្វអឹម ១០៧ MHz

អាសយដ្ឋាន: អគារលេខ: ១៨ ផ្លូវលេខ: ៥៦២, ភ្នំពេញ

ទូរស័ព្ទលេខ: ០២៣ ៨៨០ ៨៤៧

អ៊ីមែល: tv9cambodia@yahoo.com, info@tv9.com.kh

គេហទំព័រ: http://www.tv9.com.kh/

កាសែតភ្នំពេញប៉ុស្តិ៍ (ភាសាអង់គ្លេស)

ប៉ុស្តិ៍មេឌា ខូអែលធីឌី, អាសយដ្ឋាន:៨៨៨អគារF, ជាន់ទី៨, មជ្ឈមណ្ឌលភ្នំពេញ (កែងមហាវិថីសុធារសនិងសីហានុ)

សង្កាត់ទន្លេបាសាក់ ខណ្ឌចំការមន ភ្នំពេញ

ទូរស័ព្ទលេខ: ០២៣ ២១៤ ៣១១,

ទូរសារលេខ: ០២៣ ២១៤ ៣១៨

អ៊ីមែល: newsroom@phnompenhpost.com

គេហទំព័រ: http://www.phnompenhpost.com

វិទ្យុហ្វ្រង់អ៊ីនធើណេស្យ៊ែនណាល់ អេហ្វអឹម ៩២

អាសយដ្ឋាន: អគារលេខ: ២១៨ផ្លូវកែវជា (ផ្លូវលេខ ១៨៤) មជ្ឈមណ្ឌលវប្បធម៌បារាំង ១២២១១ ភ្នំពេញ

ទូរស័ព្ទលេខ: ០២៣ ៧២១ ៣៨៣, ០២៣ ២១១ ១៩៤

រស្មីកម្ពុជាដេលី

អាសយដ្ឋាន: ៤៧៤, មហាវិថីព្រះមុនីវង្ស, ភ្នំពេញ

ទូរស័ព្ទលេខ: ០២៣ ៧២៦ ៦៥៥, ០២៣ ៣៣២ ៨៨១

អ៊ីមែល: rasmei_kampuchea@yahoo.com

វិទ្យុអាស៊ីសេរី

អាសយដ្ឋាន: ៦៣E0E1 ផ្លូវលេខ: ២៤០ភ្នំពេញប្រអប់សំបុត្រP.O Box 816

ទូរស័ព្ទលេខ: ០២៣ ៩៨២ ៤០៣

អ៊ីមែល: sereyt@pp.rfa.org

គេហទំព័រ: www.rfa.org./khmer

រ៉យទ័រលីមីតធីត (កម្ពុជា)

អាសយដ្ឋាន: អគារលេខ: ៩ ផ្លូវលេខ: ១៧៤, ១២២១០ ភ្នំពេញ

ទូរស័ព្ទលេខ: ០២៣ ២១៦ ៩៧៧

អ៊ីមែល: reuterpph@yahoo.com

វិទ្យុសំឡេងសហរដ្ឋអាមេរិក

អាសយដ្ឋាន: អគារលេខ: ២០C, ផ្លូវលេខ: ១០៧, ភ្នំពេញ

ទូរស័ព្ទលេខ: ០៩២ ៣៩២ ៩៣០

គេហទំព័រ: www.voacambodia.com

វិទ្យុសំឡេងប្រជាធិបតេយ្យ

អាសយដ្ឋាន: អគារលេខ: ១៤A ផ្លូវលេខ: ៣៩២, សង្កាត់បឹងកេងកង១ ខណ្ឌចំការមន ភ្នំពេញ

ទូរស័ព្ទលេខ: ០២៣ ៧២៦ ៨៤៦, ០២៣ ៧២៦ ៨៤៧

អ៊ីមែល: info@vodradio.org

គេហទំព័រ: www.vodradio.org

មជ្ឈមណ្ឌលស្ត្រីកម្ពុជាវិទ្យុអេហ្វអឹម ១០២

អាសយដ្ឋាន: អគារលេខ: ៣០ ផ្លូវលេខ: ៤៨៨, ១២៣០៧ភ្នំពេញប្រអប់សំបុត្រP.O Box 497

ទូរស័ព្ទលេខ: ០២៣ ២១២ ២៦៤, ០២៣ ២១៨ ៥៥៦

គេហទំព័រ: www.wmc-cambodia.org